

NETTSAMFUNN I UNDERVISNINGEN

EN STUDIE AV SPACE2CRE8

CATHARINA KOKKIM

MASTEROPPGAVE I MEDIEVITENSKAP
INSTITUTT FOR MEDIER OG KOMMUNIKASJON

UNIVERSITET I OSLO

VÅR 2012

Oppsummering

Denne masteroppgaven ser på bruken av nettsamfunnet Space2Cre8 i undervisningen ved en skole i Oslo. Nettsamfunnet er et ikke-kommersiellt, lukket, nettsamfunn som opprinnelig var tiltenkt ungdom som ikke har fått ta del i den digitale revolusjonen. Formålet er da å inkludere de som rammes av digitale. Videre tyder mye på at uformell læring knyttet til digitale medier bør knyttes sterere til den formelle undervisningen. Selv om den norske skolen i prosjektet er valgt på grunnlag av å tilhøre den bydelen med lavest inntekt og utdanning, er elevene i stor grad vant til å forholde seg til kjente kommersielle nettsamfunn. Oppgaven belyser dermed om tidligere erfaringer påvirker holdingen til og bruken av Space2Cre8 i og utenfor undervisningen. Videre gjøres en sammenligning mellom klassen fra Norge, og to andre skoler i prosjektet som ligger i Sør-Afrika og India. Felles for de andre skolene er at elevene ikke tidligere har hatt tilgang til PC eller internett. For å belyse problemstillingen benyttes teori knyttet til digital kompetanse, formell og uformell læring, samt ungdoms brukermønstre i digital medier både gjennom motivasjon og selvrepresentasjon.

De empiriske dataene består av fokusgruppeintervjuer med et utvalg av elevene fra klassen, samt datamaterialet fra nettstedet analyseverktøy som registrerer bruken. Resultatene indikerer at erfaring med bruk av større kommersielle nettsamfunn i høyeste påvirker både holdingen til og bruken av Space2Cre8 i Norge. Det finnes også tydelige forskjeller mellom bruken i Norge og de andre landene som ikke sitter på samme bakgrunn. Undersøkelsen viser videre at en liten gruppe elever i Norge dominerer det meste av bruken på nettsamfunnet, mens bruken er mer jevn ved de andre skolene. Studien vil avslutte med å diskutere noen prinsipielle spørsmål knyttet til digital kompetanse og bruken av digitale medier i undervisningen, den vil videre diskutere implikasjonene ved dette nettsamfunnet når det kommer til risiko, personvern og kontroll.

Abstract

This thesis studies the use of an private social networking site called Space2Cre in the classroom of an Oslo-school. The site is non-commercial, and restricted to members only. Space2Cre8 was originally idented to bridge the digital devide for youth who whom the advantages of the digital revolution have been beyond reach. Although the Norwegian school project is selected on the basis of belonging to the district with the lowest income and lowest share of higher education in Oslo, the student are in general used to dealing with known commercial social networking sites. This thesis will therefore aim to investigate if the ekspertese of the Norweigan studens will afftect both attitude to and usage of Space2Cre8. Furthermore, a comparison is made between the Norwegian class, and two other schools in the project located in South Afik and India. Common to the other schools is that studens have no past experiece with social media, and hardly any expeience with computers and internett in general. To illustrate the problem i have use used theory related to digital literacy, formal and unformal learning, as well as Media User Typolog in terms of motivation and self-representation.

The study consists of focusgroupinterviews with students in the Norweigan class, as well as data from the analytctool integrated in Space2Cre8. The results indicate that experience with the use of larger commercial community indeed affects both the attitude toward and the usage of Space2Cre8 in Norway. There are also clear divides between the use in Norway and other countries that do not have the same mediated background. Results show that a small group of students in Norway dominates most of the use of the community, while the use is more consistent with the other schools. Further more the thiesis discusses some of the prinipal implicaitons conneted to risk, privacy and control in the online community.

Forord

Begynnelsen for denne masteroppgaven startet med klassen "Mediatized Stories: Self-representations in digital storytelling" med Knut Lundby og Birgit Hertzberg Kaare i 2008. Klassen er knyttet til et større tverrfaglig og internasjonalt forskningsprosjekt kalt "Mediatized Stories: Mediation perspective on digital storytelling among youth. Jeg fikk etter deltakelse i denne klassen først mulighet til å jobbe som vitenskapelig assistent for prosjektet i 2009, og så tilbud om å skrive masteroppgave for samme prosjekt. Jeg vil gjerne takke dem her for disse mulighetene.

Denne reisen har vært lang for meg. Jeg har fra starten av mastergraden studert deltid ved siden av jobben, men etter oppstart av skriving på selve masteroppgave har livet endret seg både gjennom familieforøkning og ny jobb, begge som har krevd stor plass – med rette – i en disponering av tid som tidligere var litt friere.

Jeg kan med sikkerhet si at jeg nok ikke hadde kommet i mål hvis det ikke var for stødige og sikre veiledninger fra professor Birgit Hertzberg Kaare. Birgit har også i stor grad stilt krav til gjennomføring ved jevnlig påminnelse om at prosjektet bør komme til en avslutning. Jeg er evig takknemlig for de gode rådene og et motiverende samarbeid.

Jeg vil også takke Professor Ola Erstad, Kenneth Silseth og Kristin Vasbø for at jeg har fått være med på sidelinjen av Space2Cre8 prosjektet og fordi de gitt meg innpass på skolen; takk for at dere har tatt dere tid til å svare på mine spørsmål både tidlig i oppgaven og helt mot slutten før innlevering. Det samme gjelder den internasjonale prosjektgruppen ved Professor Glynda Hull, og forskerne Amy Stornaiuolo og John Scott, som ikke bare har gitt meg tilgang til Space2Cre8 og sidens analyseverktøy, men vært behjelpelig med informasjon, svar på spørsmål og publikasjoner knyttet til den internasjonale delen av prosjektet. Jeg vil også takke elevene som har stilt opp på intervjuet, og delt sine tanker rundt sosiale medier og space2Cre8 med meg, og lærerne som har latt meg bruke tid på dette under undervisningen.

Som den gode og flotte venninnen hun er, har Maria Stangeland stilt opp og gått gjennom oppgaven med et kritisk blikk og en skarp korrekturpenn. Jeg er evig takknemlig for dette. Jeg vil også takke min nye jobb som i en svært hektisk tid har vært fleksibel på arbeidstiden der det er mulig, for å la meg ferdigstille dette prosjektet på en god måte.

Den aller viktigste støtten har til syvende og sist kommet fra hjemmebane. Den fantastiske familien min ikke bare levd med og godtatt en fraværende og stresset mor og kone. Men far har også lagt til rette for et bredt spekter av reiser og aktiviteter i helgene, slik jeg har kunnet bruke så mye tid som overhode mulig på denne oppgaven, særlig i innspurten. Jeg gleder meg til å nå få være med på disse aktivitetene og bruke så mye tid som mulig sammen med dere, når denne oppgaven endelig er i mål.

Oslo, 03.07.2012

Catharina Kokkim

Innhold

DEL I. INNLEDING	1
VALG AV TEMA	1
ETABLERING AV TEMA.....	2
<i>Nettverkssamfunnet og Web 2.0</i>	<i>2</i>
<i>Nettsamfunn i hverdagen</i>	<i>3</i>
<i>En konvergerende deltakerkultur</i>	<i>5</i>
GRUNNLAGET FOR UNDERSØKELSEN	6
<i>Om Mediatized Stories.....</i>	<i>6</i>
<i>Om Kidnet</i>	<i>7</i>
<i>Forskning knyttet til Space2Cre8.....</i>	<i>7</i>
<i>DUSTY: Ideologien bak Space2Cre8.....</i>	<i>8</i>
<i>Oppbygging av Space2Cre8</i>	<i>9</i>
<i>Digitale forskjeller i Space2Cre8</i>	<i>11</i>
PREMISSER FOR UNDERSØKELSEN	13
PROBLEMSTILLING, FOKUS OG AVGRENSING	14
DEL II – TEORI OG METODE	17
TEORETISKE PERSPEKTIVER OG FORANKRING.....	17
<i>En digital generasjon eller et digitalt skille?.....</i>	<i>17</i>
<i>Digitalt brukermønster og brukermotivasjon</i>	<i>20</i>
<i>Brukermønstre knyttet til kjønn og etnisitet.....</i>	<i>22</i>
<i>Mediekompetanse og digital kompetanse</i>	<i>24</i>
<i>Formell og uformell læring</i>	<i>26</i>
<i>Svake eller sterke bånd</i>	<i>29</i>
<i>Selvrepresentasjon og selvpresentasjon i digitale medier.....</i>	<i>30</i>
<i>Trygghet og risiko på internett.....</i>	<i>33</i>
<i>Internetts kommersialisering.....</i>	<i>34</i>
<i>Personvern og kontroll.....</i>	<i>35</i>
METODE OG MATERIALE	36
<i>Fokusgruppen: Utvalg, rekruttering og personlig møte.....</i>	<i>37</i>

<i>Tanker rundt intervjusituasjonen</i>	38
<i>Intervju med forskerne</i>	39
<i>Data og statistikk knyttet til bruken</i>	39
<i>Reliabilitet og validitet</i>	42
<i>Generaliserbarhet og overførbarhet</i>	43
<i>Diskusjon av metode</i>	44
<i>Etiske refleksjoner</i>	45
<i>Publikasjoner fra prosjektet</i>	46
DEL III: ANALYSE AV FUNN	47
HVA ELEVENE SELV SIER OM NETTSAMFUNN OG SPACE2CRE8	47
<i>Tidligere erfaring med sosiale medier</i>	47
Ulike elever – ulike erfaringer	49
<i>Mottakelsen av Space2Cre8</i>	50
Farget av kommersielle nettsider	50
Hvordan kan Space2Cre8 bli bedre?	51
Tanker rundt et lukket nettsamfunn	52
<i>Om bruken av Space2Cre8</i>	53
Om kommunikasjon med de andre landene	53
Om bruk av nettsamfunn i undervisningen	54
Om å kommunisere på engelsk	54
Om medieproduksjon i prosjektet	55
Om tilrettelagt kommunikasjon mellom klassene	57
<i>Bruk av Space2Cre8 og forskjeller i klassen</i>	58
<i>Tilstedeværelse av forskere</i>	59
DET LUKKEDE ROM – ELEVENES BRUK AV SPACE2CRE8	60
<i>Bruk av chat-funksjonen</i>	60
<i>Generelt bruk av ulike aktiviteter</i>	62
<i>Hva chatter de om?</i>	63
<i>Hvem bruker Space2Cre8 mest?</i>	63
<i>Hvordan presenterer de norske elevene seg på Space2Cre8?</i>	67
<i>Presentasjon gjennom "Om meg" funksjonen</i>	67
FORSKJELLER OG LIKHETER MELLOM LANDENE	70
<i>Kommunikasjon på siden</i>	71
<i>Hvem tar kontakt?</i>	74
<i>Blir kontakten besvart?</i>	75
<i>Hva snakker elevene om?</i>	75
<i>Bruk av private meldinger</i>	78
<i>Kjønnsforskjeller mellom landene</i>	80
<i>Identitet og variasjoner mellom landene</i>	83
Sammenligning mellom landene	83

Selvrepresentasjon gjennom symboler.....	86
MEDIEMETTEDE ELEVER OG DIGITALE SKILLER	88
BRUKERMØNSTRE OG MOTIVASJON PÅ SPACE2CRE8	90
SELVREPRESENTASJON ELLER SELVPRESENTASJON?.....	91
RISIKO OG ET LUKKET NETTSAMFUNN	91
PERSONVERN OG IMPLIKASJONER VED KONTROLL.....	92
DIGITAL KOMPETANSE OG LÆRERS ENGASJEMENT	93
NETTSAMFUNN: FRITIDSSYSSEL ELLER PASS I KLASSEROMMET?	94
DEL V: KONKLUSJON	96
PRINSIPIELLE SPØRSMÅL OG VEIEN VIDERE	98
STYRKER OG SVAKHETER VED OPPGAVEN	99
LISTE OVER TABELLER.....	
VEDLEGG	

Liste over tabeller

Oversikt over tabeller knyttet til Analysedel.

TABELL 1: BRUK AV CHAT BLANT DE NORSKE UNGDOMMENE (S. 61)

TABELL 2: BRUK AV AKTIVITETER I NORGE (S. 62)

TABELL 3: BRUK AV CHAT OG ULIKHETER MELLOM KJØNNENE I NORGE (S. 64)

TABELL 4: JENTENES BRUK AV ANDRE AKTIVITETER OPP MOT KLASSEN SOM HELHET (S. 64)

TABELL 5: BRUK AV CHAT BLAND DE FEM MEST AKTIVE JENTENE I NORGE (S. 65)

TABELL 6: ANDEL BESVARTE HENVENDELSER OG SAMTALER BLANT NORGE (AKTIVE) (S. 65)

TABELL 7: ANDEL BRUK AV ULIKE AKTIVITETER BLANT DE FEM MEST AKTIVE JENTENE I NORGE, (S. 66)

TABELL 8: GENERELL BRUK AV FUNKSJONER KNYTTET TIL PRESENTASJON AV SEG SELV (S. 67)

TABELL 9: ANTALL VENNER KNYTTET TIL AKTIVITETSNIVÅ I NORGE (S. 69)

TABELL 10: AKTIVITETER KNYTTET TIL SELVREPRESENTASJON OPP MOT AKTIVITETSNIVÅ (S. 70)

TABELL 11: BRUK AV CHAT I DE ULIKE LANDENE (S. 72)

TABELL 12: BRUK AV CHAT I DE ULIKE LANDENE. GJENNOMSNITT PER ELEV (S. 72)

TABELL 13: HVEM TAR KONTAKT – FORDELT PÅ LANDENE (S. 74)

TABELL 14: GJENNOMSNITTLIG BESVARTE SAMTALER PER ELEV, PER LAND (S. 75)

TABELL 14: BRUK AV PRIVATE MELDINGER I SØR-AFRIKA (S. 79)

TABELL 16: BRUK AV PRIVATE MELDINGER: SØR-AFRIKA OG NORGE (S. 79)

TABELL 17: GJENNOMSNITTLIG BRUK AV PRIVATE MELDINGER PER ELEV: SØR-AFRIKA/NORGE (S. 80)

TABELL 18: FORDELING MELLOM KJØNNENE I SØR-AFRIKA (S. 81)

TABELL 19: BESVARTE MELDINGER/SAMTALER FORDELT PÅ KJØNN I SØR-AFRIKA (S. 81)

TABELL 20: BRUK AV PRIVATE MELDINGER FORDELT PÅ KJØNN I SØR-AFRIKA (S. 82)

TABELL 21: BRUK AV PRIVATE MELDINGER FORDELT PÅ KJØNN I NORGE (S. 82)

TABELL 22: BRUK AV AKTIVITETER FOR PRESENTASJON I NORGE OG INDIA (S. 84)

TABELL 23: BRUK AV AKTIVITETER FOR PRESENTASJON I NORGE (AKTIVE) OG INDIA (S. 84)

TABELL 24: GJENNOMSNITT VENNER NORGE OG INDIA (S. 85)

TEBALL 25: GJENNOMSNITT VENNER I NORGE (AKTIVE) OG INDIA 8s. 85)

Del I. Innledning

Valg av tema

"De som har vokst opp rundt årtusenskiftet, har opplevd en hel liten medierevolusjon bare i sin levetid. Kanskje er de ikke helt klar over dette selv, for mediene er så integrert i dagliglivet at de på mange måter oppleves som en hverdagslig sak"
(Tønnesen 2007, s. 1).

Uavhengig av om vi velger å kalle dagens ungdom en "mediegenerasjon" (Tønnesen 2007), bruker mer populistiske betegnelser som "Digital natives" (Prensky 2001), eller om vi legger vekt på at dagens unge lever i en konvergenskultur (Jenkins 2006), så kommer vi ikke bort fra det Tønnesen beskriver over. Det å vokse opp i dag har en helt annen betydning når det kommer til integrasjon av medier i hverdagen sammenlignet med det å vokste opp i tidligere tiår. I dag er medier, også digitale medier, en naturlig del av unges liv. Det OECD kaller "New Millenium Learners" kjenner ikke en hverdag uten Internett og mobiltelefon (Storsul et.al., 2008, s. 10) Medier brukes til blant annet underholdning, kommunikasjon, informasjonssøk og sosialisering. Mediene utvikler ungdommens verdensbilde og holdninger, og de gir kompetanse innen nye uttrykksformer. Dagens unge lever *globalt*, der det globale og lokale virker samtidig og gjensidig. De beveger seg i lokalmiljøet og den virtuelle, globale landsbyen, som er tilgjengelig gjennom mediene, på en og samme tid (Vettenranda & Franzen 2012, s. 13).

Barn og unge i dag vokser opp permanent oppkoblet, og norske barn er noen av de mest digitale i verden (Staksrud 2009, s. 179). For mange unge i dag er det å miste tilgang til nettsamfunn ensbetydende med å miste store og viktige deler av sitt sosiale liv, fordi de går glipp av viktig informasjon (Ito et.al. 2010, s. 78). For dagens unge er det naturlig å bruke internett i utviklingen av egen identitet, kompetanse og kultur. De bruker internett til å skaffe seg informasjon, og tilfører selv ny informasjon til internett. De bruker internett til underholdning og til å ytre offentlige meninger, de diskuterer tanker, bilder og relasjoner i ulike nettverk (Storsul 2009, s. 178). Studier (Ito et.al. 2010; boyd & Ellison 2007, boyd 2008) viser at ungdom bruker sosiale medier til å

holde kontakt med et bredere nettverk av jevnaldrene, og at bruken av sosiale medier i stor grad speiler annen sosial praksis når jevnaldrende er samlet.

Ungdom er i stor grad innovatører når det kommer til nettmediene, og er gjerne tidligere ute på nye tjenester enn den øvrige befolkningen (Storsul 2008, s. 10). Nå er de i ferd med å bli voksne, og deres bruk av sosiale medier er derfor viktig for å forstå trender og bruk, og ikke minst krav til disse mediene i fremtiden.

"Since they are, with some justification, dubbed the "digital generation", it is also likely that understanding children's use of the Internet can provide a richer insight to that future than could equivalent attention to adults" (Livingstone 2009, s. 2).

Etablering av tema

Denne oppgaven handler om ungdom og bruk av sosiale medier, særlig nettsamfunn. Jeg vil som introduksjon til disse nettmediene starte med en introduksjon av Manuell Castells' teori om nettverkssamfunnet, og Tim O'Railleys betegnelse Web 2.0. Jeg vil så ta en gjennomgang av nettsamfunnets integrasjon i hverdagen, og dagens konvergens- og deltakerkultur.

Nettverkssamfunnet og Web 2.0

Ifølge Manuell Castells er industrisamfunnet tilbakelagt til fordel for det han kaller informasjonalisme. Castells mener det nye med dagens samfunn er fleksibiliteten og hastigheten i den nye digitale teknologien, som gjennom informasjon utløser en rekke teknologiske, sosiale og økonomiske endringer (Rasmussen 2009). Som teknologisk paradigme er informasjonalismen den underliggende produksjonsmåten for en ny samfunnsstruktur som Castells kaller nettverkssamfunnet (ibid).

Som sosial struktur viser nettverkssamfunnet til et bestemt organisasjonsmessig mønster i produksjon, forbruk, hverdagserfaringer og kultur. De fundamentale nettverkene i nettverkssamfunnet er økonomiens globale markeder som stadig oftere koordineres via elektroniske nettverk. På samme måte globaliseres kulturen, og massemediene og internett får en stadig større rolle. Denne nye globaliserte kulturen er virtuell fordi den formidles elektronisk, men reell fordi den danner vår felles virkelighet. Politikken forandres i tillegg via liberalisering, regionalisering og globalisering (Rasmussen 2009).

Castells kritiseres for å forenkle når han påstår at industrisamfunnet er tilbakelagt (ibid), men hans teori er sentral i det som betegnes som Web 2.0. Tim O'Reilly lanserte Web 2.0 som begrep i 2004 (O'Reilly 2005), og beskriver det som "en holdning, ikke en teknologi" (ibid). Den gang World Wide Web ble lansert, i 1993, var den dominert av profesjonelle innholdsleverandører. WEB 2.0 illustrerer på sin side inntoget av verktøy som lar brukerne stå i sentrum (Kløvestad & Storsul 2009, s. 19). Et av verktøyene innenfor denne kategorien som har utviklet seg hurtigst de siste årene er sosiale nettsamfunn (ibid, 21).

Ungdom er særlig aktive innenfor de verktøyene som WEB 2.0 tilbyr både gjennom produksjon av innhold og deltagelse i en rekke sosiale rom og aktiviteter (Søby & Tømte 2009, s. 226). WEB 2.0 kjennetegnes i tillegg av en hurtig teknologisk utvikling. Dagens ungdom er dermed ikke bare vant til å navigere innenfor WEB 2.0s mange muligheter, de har også lært å forholde seg til at ingenting varer. (Tønnessen 2007, s. 1).

Barn og unge er den delen av befolkningen som benytter flest digitale medier. De fleste norske ungdommer i dag er gjerne storforbrukere av internett og ser nettet som en selvfølgelig del av hverdagen (Kløvestad & Storsul 2009, s. 18). Internett er naturlig å bruke i utviklingen av egen identitet, kompetanse og kultur. Internett brukes til å tilegne seg informasjon, og ungdom tilfører selv ny informasjon. Internett brukes til underholdning, for å offentliggjøre meninger, diskutere tanker, bilder og relasjoner i ulike nettverk (ibid). I tillegg er norske foreldre på topp i Europa når det gjelder daglig bruk av internett (Staksrud et.al. 2011). Det er likevel ingen tvil om at ungdom er i førerretet når det gjelder digitale medier.

En av de store endringene med inntoget av WEB 2.0 er at vår oppfatning av hva som er privat har blitt endret. Vi opptrer hyppigere i åpne og offentlige debatter, for eksempel på Facebook. Selvpresentasjonen i disse og andre nettsamfunn gjenspeiler i stor grad hvem vi er og hvilke interesser vi har. Brandtzæg argumenter for at fremtidens digitale virkelighet trolig vil føre til ytterligere avslørende synlighet og grenser mellom hva som er privat og offentlig vil kunne bli enda mer diffuse (2009, s. 194).

Nettsamfunn i hverdagen

Nettsamfunn er det fenomenet på internett som har vokst raskest de siste årene. Nettsamfunn er sosiale webtjenester der brukeren registrer seg med navn eller kallenavn, og man legger ut bilder av seg selv og annen informasjon de ønsker å dele

med andre (Kløvestad og Storsul 2009, s. 21). I løpet av få år har, som tidligere nevnt, nettsamfunn vokst til å bli én av de viktigste aktivitetene for ungdom på internett (ibid). Det er imidlertid ikke bare ungdom som har kastet seg på nettsamfunnsbølgen. I Norge viser tall fra TNS Gallup at hele 58% av befolkningen bruker Facebook ukentlig. Ungdom og unge voksne bruker dem imidlertid hyppigere, og i aldersgruppen 15–29 år er tallet hele 90 %. Daglig dekning i aldersgruppen 15–29 år er 81 % (Futsæter 2010).

Nettsamfunn er sosiale møtesteder. De gir god underholdning og uforpliktende moro. Dessuten er nettsamfunn viktige for at folk skal kunne orientere seg i samfunnet. Ungdom forteller at deltakelse i nettsamfunn er helt nødvendig for å få med seg hva som skjer. De som ikke er medlemmer av Facebook eller liknende nettsamfunn opplever at de ikke får med seg viktig sosial informasjon (Kløvestad og Storsul 2009, s. 21; Itu et.al 2010, s. 79). Det argumenteres også for at dagens unge utvikler digital kompetanse gjennom sosiale medier om ikke bare handler om å beherske digitale verktøy, men å være deltaker i et informasjonssamfunn der nettverkene får større betydning og den sosiale web-en blir arena for samfunnsdeltakelse (Storsul 2009, 22). Man tilegner seg med andre ord viktig kompetanse for å kunne bli en del av Manuell Castells' nettverkssamfunn (Castells 2010 xviii; Rasmussen 2009).

Sosiale nettsamfunn gir deltakerne mulighet til ikke bare å konstruere en offentlig eller delvis offentlig profil innenfor et avgrenset system, men i tillegg artikulere en liste av brukere som de deler en relasjon til – nettverket sitt. Nettsamfunnene gir også mulighet til å undersøke og bla igjennom sine egne og andres lister av relasjoner innenfor systemet. Karakteren og terminologien bak disse relasjonene kan variere fra nettsamfunn til nettsamfunn (Body & Ellison 2007). Det som likevel er viktig er at man i nettsamfunn offentlig stiller ut sine relasjoner og nettverk. Dette er igjen en måte for underforstått å bekrefte sin identitet (Donath & Body 2004, s. 73). Gjennom disse offentlige nettverkene har man igjen tilgang til nye kontakter man ellers ikke ville hatt tilgang til utenfor nettsamfunnet. De har med andre ord tilgang til det Granovetter kaller "svake bånd" (1973), som vil si personer man ikke har nære relasjoner til. Det har imidlertid vist seg at selv om nye kontakter er tilgjengelig, og man per definisjon også har mulighet til å møte helt ukjente mennesker gjennom disse nettsamfunnene, så oppstår gjerne nye relasjoner mellom det Haythorntawaite kaller "latente bånd". Latente bånd forstås som at personene som innehar disse båndene deler samme relasjoner offline (boyd & Ellison 2007).

En konvergerende deltakerkultur

"As technologies, digital forms and spaces of mediation converge, we are witnessing the blurring of hitherto distinctive social practices of information and entertainment, work and leisure, public and private, national and global, even childhood and adulthood" (Livingstone 2009, s. 181).

Mediakonvergens er et stort tema innen medieforskningen, og brukes til å beskrive at tidligere grenser mellom ulike medier endres som følge av digitaliseringen (UIO 2010). I dette prosjektet er imidlertid det mest interessante hva denne mediakonvergensen betyr for dagens barn og ungdom. Jenkins mener det i dag eksisterer en konvergenskultur, derfinert som *"a shift in the logic by which culture operates emphasizing the flow of content across media channels"* (Jenkins 2006, s. 283). Dagens medieteknologier flyter i hverandre. Inntoget av såkalte smarttelefoner har blant annet ført til at mobiltelefoner ikke lenger bare er til å ringe med eller sende SMS, men at den konvergerer mot andre medium, for eksempel nettsøk, bildedatabaser, spill og musikk – og ikke minst tilgang til nettsamfunn (Hagen & Wold 2009, s. 111). Dagens barn og unge lever i denne en konvergerende mediekulturen og bruker gjerne mange ulike medier og mediekanaler, ofte samtidig. Videre lærer barn om mediene via mediene samtidig som de overfører kunnskap mellom medier og sjangere (Erstad 2005, s. 40). Denne konvergenskulturen er også grunnlaget for en økende trend som kalles en deltakerkultur.

Ifølge ITU bruker hele 96 % av norske ungdommer i alderen 16–19 år Internett daglig, og i gjennomsnitt to timer per dag (Storsul et.al. 2008, s. 9). Videre rapporteres det at ungdom skaper, deler og distribuerer informasjon og medieinnhold på Internett. Mediebruken i dag, sammenlignet med for eksempel tidligere kringkastingsmedier, tillater en større grad av sosialisering og deltakelse. Dette kaller Jenkins en deltakerkultur (ibid). Utviklingen drives av teknologi som gjør det enkelt for folk flest å tilegne seg, bruke og dele medieinnhold gjennom Web 2.0 (ibid). Ifølge Jenkins betyr også deltakerkulturen at medlemmene mener deres personlige bidrag er betydningsfullt, og at deltakerne føler en form for sosialt samhold med hverandre. Former for deltakerkulturer kan være: **Tilknytning/samspill** gjennom nettsamfunn som MySpace og Facebook. **Uttrykk** gjennom kreativ medieproduksjon, blant annet, AMV, Fan Fiction og digital sampling. **Problemløsning gjennom samarbeid** som kan

gjøres i formelle eller uformelle team, for eksempel Wikipedika eller online-spill. Sist, men ikke minst *sirkulasjon*, gjennom flyt av media (Jenkins 2006) (Egen oversettelse). Denne deltakerkulturen er grunnlaget for en diskusjon om verdien av den digitale kompetansen barn og unge tilegner seg gjennom bruk av digitale medier, og om denne bør integreres i den formelle læringsarenaen (Jenkins 2006; Skaar 2012; Søby 2008; Erstad 2010; Ito. et.al 2010; Buckingham 2010).

Grunnlaget for undersøkelsen

Denne masteroppgaven vil søke å finne trender for bruk av et lukket nettsamfunn Space2cre8, som integreres i undervisningen ved en skole i Oslo. Nettsamfunnet er en del av det internasjonale forskningsprosjektet Kidnet, som i Norge er knyttet til "Mediatized Stories" ved UIO. Jeg starter derfor med en gjennomgang av begge prosjektene. Så vil jeg ta en grundigere gjennomgang av bakgrunnen for Space2Cre8, hvem som er med i prosjektet og hvordan nettsamfunnet er bygd opp.

Om Mediatized Stories

Min masteroppgave startet som en del av et større internasjonalt forskningsprosjekt "'MEDIATIZED STORIES. Mediation perspectives on digital storytelling among youth'" www.intermedia.uio.no/mediatized/. Prosjektet er ledet av Professor Knut Lundby ved Universitetet i Oslo. Dette forskningsprosjektet fokuserer på ungdom og undersøker hvordan de bruker selvrepresentasjon gjennom digital historiefortelling til å forme identitet og sine liv. Prosjektet er et internasjonalt samarbeidsprosjekt, og omfatter et vidt spekter av studier i forskjellige deler av verden. Prosjektet har fokus på ungdom fordi de gjerne er mer innovative i bruken av digitale medier. (Meditized Stories 2010). Mediatized stories-prosjektet representerer et viktig nytt felt innenfor medievitenskap. Bidragene i prosjektet dekker aktuelle diskusjoner og problemstillinger rundt media og identitet, og demokratiserende potensialer ved nye medier. I tillegg bidrar prosjektet til viktige debatter rundt hvordan man best skal teorisere "media" og "medialisering" (Lundby 2008). Prosjektet er finansiert av Norges forskningsråd og var operativt mellom 2006 og 2011 før det ble avsluttet 3. november 2011 (Meditized Stories 2010).

Om Kidnet

Denne masteroppgaven inngår også som et sideprosjekt til et annet stort internasjonalt forskningsprosjekt, Kidnet, som studerer ungdom og bruk av sosiale medier og nettsamfunn. Kidnet er et prosjekt som undersøker de sosiokulturelle, utviklings- og pedagogiske følgene av å engasjere ungdom i sosiale nettverk på Internett, der følgende hovedmålsetninger er skissert:

- *Engasjere ungdom med ulik kulturell og sosial bakgrunn til sammen å utvikle sitt eget nettsamfunn på domenet www.space2cre8.com på tvers av landegrensar.*
- *Spore og dokumentere bevis for beslutningstaking, den mellompersonlige og mellomkulturelle forhandlingen, samt kunnskapsdannelsen som dette prosjektet viser over tid (Kidnet Spencer Foundation Research Purposal 2008).*

I starten skilte prosjektet mellom navn på prosjekt "Kidnet" og navn på nettsamfunn "Space2Cre8". I dag har imidlertid Space2Cre8 blitt stående som hovedbetegnelse på hele prosjektet, ikke bare nettsamfunnet (Erstad et.al. 2011). Space2Cre8 har også en ideologisk dimensjon som handler om å bygge en bro over digitale skiller (Intermedia Space2Cre8 2010). I utgangspunktet prioriteres ungdom som liten grad har tatt del i den digitale revolusjonen.

Gjennom Space2Cre8 engasjeres elever ved et utvalg skoler verden rundt i de mulighetene sosiale nettsamfunn gir, og videre undersøkes hvilke følger dette gir fra ulike perspektiver innenfor pedagogikk og læring, sosiologi og medievitenskap. Dette er et mål som ligger tett opp mot perspektivene i Mediatizes Stories prosjektet, da begge fokuserer på bruk av nye medier, demokratiseringen via denne type medier og identitetsdannelse hos brukeren.

Forskning knyttet til Space2Cre8

En rekke forskere er knyttet til Space2Cre8 internasjonalt. Prosjektet selv definerer fire fundamentale spørsmål som har guidet forskningen gjennom de ulike fasene av prosjektet (www.space2cre8.com).

- *How does a multinational, collaborative network of youth come to reflect the wants, needs, concerns, and values of its members as individuals and as a group?*

- *What roles do different languages, script systems, images, music, and other forms of communications play in the ongoing development of this network?*
- *Which dimensions of personal identity and cultural knowledge develop and are negotiated within the online community and how?*
- *In light of the radical diversity and connectivity that characterize new media communication, how is literacy to be defined and practiced?*

I Norge er forskningen på Space2Cre8 ledet av Professor Erstad ved Pedagogisk forskningsinstitutt, Universitetet i Oslo. Med på prosjektet har han også hatt med to stipendiater fra instituttet, Kenneth Silseth og Kristin Vasbø, som har deltatt i forskningsarbeidet. (Erstad et.al. 2011, s. 2). Den norske delen av prosjektet har hatt som mål å undersøke følgende:

- *Utforske den betydningen medieproduksjon med bruk av Web 2.0 teknologi kan ha for ungdommens identitetsutvikling og læringsprosess i skolen.*
- *Å få bedre innsikt om hvordan ungdom med ulik kulturell bakgrunn anvender sosiale medier og hva elevene uttrykker gjennom medieproduksjon i skolesammenheng.*

Prosjektet i Norge har hatt en hovedproblemstilling som sier: *"Hvilken betydning kan medieproduksjon og bruken av sosiale medier ha for ungdom med flerkulturell bakgrunn i skolesammenheng?" (ibid).*

Vi ser dermed at forskningen rundt Space2Cre8 i stor grad omhandler læring gjennom sosial identitet og kulturell forhandling i klasserommet og mellom landene.

DUSTY: Ideologien bak Space2Cre8

Prosjektet "Kidnet" og nettsamfunnet "Space2Cre8" ledes av Professor Glynda Hull og Mark Evan Nelson, som et internasjonalt samarbeidsprosjekt (Intermedia Space2Cre8 2010). Prosjektet springer ut av et tidligere prosjekt som heter Digital Underground Stories for Youth (DUSTY), et samfunnsbasert prosjekt i West Oakland som har som mål å lukke digitale skiller (Hull 2003, s. 230). DUSTY startet som et senter for å lære digitale historier; korte, personlige historier bestående av visuelle virkemidler som tekst, bilder og musikk (Hull & Nelson 2005, s. 231). DUSTY utviklet seg og ble et prosjekt for både unge og voksne, og et samarbeidsprosjekt mellom Universitetet i California Berkeley og lokale frivillige grupper (Hull et.al. 2009, s. 387). DUSTY ble arrangert på ettermiddager og kvelder, og gjennom sommerprogram. På samlingene ble

det undervist i aktiviteter for å lese, skrive, lage digitale historier, filmproduksjon og remiksing av musikk (ibid).

DUSTY kan sies å springe ut av det som kalles "The digital storytelling movement", introdusert av Dana Atchley og Joe Lambert i 1993. (Hartley & McWilliam 2009, s. 5). "Digital Storytelling", eller digitale historier på norsk, er en workshop-basert tilnærming til å lære "vanlige folk" hvordan de kan produsere sin egen personlige video. En workshop som i stor grad var tiltenkt de som ikke allerede innehar denne type digital kompetanse (ibid). Digitale historier i Lamberts versjon har sine røtter 1960- tallets ideologi om demokrati (Lambert 2009, s. 3), med en tanke om at også vanlige folk som ikke får en naturlig plass hos kringkastingsmediene har en viktig historie å fortelle. En personlig historie som, gjennom teknologisk utvikling, var mulig å formidle til et bredt publikum (Hartley & McWilliam 2009, s. 4).

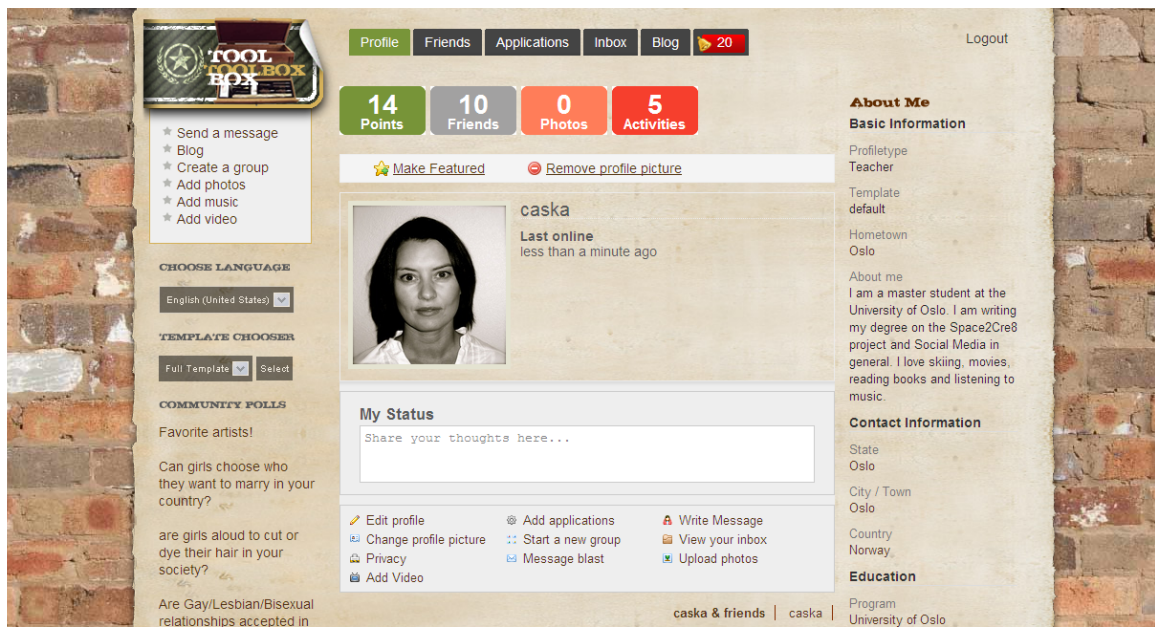
David Buckingham (2009) har tidligere påpekt i diskusjonen rundt deltakerpotensialet innenfor WEB 2.0 at det i dag er mye fokus på et kulturelt skifte, bort fra en mektig maktelite, men at mye tyder på at deltakerne i denne nye kulturen er de som allerede er privilegert på andre nivåer i livet enten det gjelder kulturell eller økonomisk kapital. Prosjekter som "The digital storytelling movement", DUSTY, og Kidnet/Space2Cre8 har derfor som mål å gjøre noe med nettopp dette:

"... the inclusion of youth for whom the advantages of the digital revolution have been beyond reach due to socioeconomic and political circumstances, in such places as South Asia, Africa, and underserved communities in the so-called developed world."
(Space2Cre8 InterMedia 2010).

Oppbygging av Space2Cre8

Når man logger seg på Space2Cre8 kommer man først til noe som heter "Newspage" (tidligere Splashpage). Denne siden viser et roterende bilde av alle klassene i prosjektet, under finner man en nyhetsoppdatering fra hver av skolene. På toppen av siden finner du klokkeslett for alle landene i prosjektet. Under de ulike klokkene finnes en menylinje, der man navigerer seg videre til ulike undersider.

Under "Home" finner du en oppdatering på hvem som er online, siste aktiviteter og innlegg fra brukerne på nettsamfunnet, en oversikt over de seneste videoene som er lastet opp og liknende. Sin egen personlige profil finner man under "MyPage" på menylinjen.

Selve profilen har mange av de samme funksjoner som man kjenner fra andre mer kommersielle nettsamfunn. Utseendemessig kan man også velge å endre bakgrunn enten ved å legge inn et bakgrunnsbilde eller farge. På siden kan man videre presenteres seg selv ved en kort tekst og bilder. Siden har videre en liste over venner, og en meny der du kan gå og søke opp flere kjente, blogge, legge opp bilder – for å nevne noe.

Space2Cre8 som prosjekt i Norge

Skolen som er valgt til å delta i Space2Cre8 i Norge er lokalisert i en av de østlige bydelene i Oslo. Innbyggerne i bydelen har en av de gjennomsnittlige laveste inntektene i Oslo og det er færre personer med universitetsutdannelse enn i andre deler av Oslo (Erstad et.al. 2011, s. 19). I samtaler med Professor Ola Erstad sier han at skolen ble valgt bevisst fordi den lå i et flerkulturelt område, og fordi det er en skole som har flere problemer, særlig disiplinærproblemer. Det er også en skole som har dårlig infrastruktur (Intervju Erstad, Vedlegg 1). Dette var dermed en måte å nærme seg Space2Cre8s mål om å jobbe med ressurssvak og marginalisert ungdom (ibid).

Klassen består av 29 elever på åttende trinn, fordelt på omtrent like mange gutter som jenter. De fleste er oppvokst i Oslo, men har foreldre som har vokst opp i land som Tunisia, Pakistan, Irak, Albania, Somalia, Vietnam, Korea, Kina, Polen og Norge (Erstad et.al. 2011, s. 19).

I Norge er Space2Cre8 nært knyttet til den formelle læringsplanen i motsetning til de andre landene som deltar i prosjektet. Dette er også mulig fordi den norske læreplanen

gir rom for å bruke digitale verktøy og digitale medier, og dermed legitimerer å jobbe med et prosjekt som Space2Cre8 (Intervju Erstad, Vedlegg 1). De ulike timene knyttet til prosjektet har blitt gjennomført av læreren, og er knyttet til emner som engelsk, samfunnsfag og norsk (Erstad et.al. 2011, s. 19). Kommunikasjonen på Space2Cre8 gjennomføres i stor grad på engelsk.

Prosjektet var i sitt første leveår i Norge preget av å få tilgang til bærbare PCer for klassen, det var dermed vanskelig å få til optimale vilkår for at disse elevene skulle få jobbet skikkelig med Space2Cre8 prosjektene. Dette er også det året som selve forskningsprosjektet ble gjennomført ved skolen (intervju Erstad, Vedlegg 1). På det tidspunktet jeg intervjuet elevene i 2009 og 2010 gikk de på 8. trinn og var 12–13 år gamle. I dag er prosjektet inne i sitt tredje år ved den norske skolen.

Digitale forskjeller i Space2Cre8

I det norske samfunnet, og den norske delen av prosjektet, har alle relativt god tilgang til datamaskiner og internett. Det samme gjelder tilgang til for eksempel mobil og digitale kamera (Erstad et.al 2011), så sann sett kan de norske elevene sies å være mer digitalt kompetente og mer vant til teknologi enn de andre skolene i prosjektet (Intervju Erstad, Vedlegg 1). I motsetning til de norske elevene har elevene ved de resterende skolene i prosjektet andre forutsetninger. Dette er ifølge Erstad også en av grunnene til at Glynda Hull og hennes team synes det var interessant å ha med den norske skolen i prosjektet, da dette blir en slags kontrast til de andre skolene (ibid). For eksempel er den indiske skolen en gratis ettermiddagsundervisning for fattige jenter. Disse jentene må i stor grad jobbe på dagtid for å hjelpe med å forsørge familien (Hull et.al. 2010b, s.2). Videre ble både elevene i Sør-Afrika og India helt eller delvis introdusert for bruk av datamaskin og internett i forbindelse med Space2Cr8 (Epost Stornioulo, Vedlegg 2). Dette viser at mange av elevene i prosjektet tidligere ikke hadde hatt mulighet til å delta i sosiale medier og dermed heller ikke den massive utviklingen som har skjedd de siste årene (Hull et.al. 2010b, s. 2). Herunder en liten oppsummering av de andre skolene som deltok i prosjektet samtidig med de norske elevene jeg intervjuet i 2009/2010:

Sør Afrika

Den sør-afrikanske skolen er en offentlig, landlig skole i Western Cape, Sør-Afrika. Skolen benytter afrikaans som språk (Intermedia Space2Cre8 2010). Undervisningen i Sør-Afrika ble gjennomført to ganger i uken innenfor skoletiden, men utenfor den formelle undervisningen. Skoleklassen bestod av trettiåtte elever, derav få som hadde tilgang til datamaskiner og ingen med tilgang til internett. Tilgang til Space2Cre8 er således knyttet til prosjektklassen. (Maple et.al 2010, s. 6)

India

Den indiske skolen i prosjektet ligger i Lucknow som er hovedstaden i delstaten Uttar Pradesh. Denne delstaten har størst befolkning av Indias 30 stater, og er en av de fattigste provinsene i landet. Lucknow har omtrent tre millioner innbyggere, ca. 80 % hindu og 20 % muslimer. Skolen i prosjektet har rundt 300 elever i alderen 3–18 år og er en ren jenteskole. 15 jenter i skoletrinnene 9–11 deltok i Kidnet-programmet to dager i uken utenfor vanlig skoletid (Hull et.al. 2010b, s. 9). Jentene på skolen befinner seg på bunnen av Indias komplekse hierarki av sosial klasse. De er fattige og såkalt "lavkaste". De fleste jobber også ved siden av skolen for å bidra til familiens inntekt (ibid). Jentene hadde stort sett ikke brukt data og internett før de ble en del av Kidnet-programmet, og tilgang er også senere i fasen knyttet til bruken i prosjektet (Staple et.al 2010). I likhet med klassen i Sør-Afrika opplevde de problemer knyttet til båndbredde, serverproblemer og generelle tilkoblingsproblemer (ibid, s. 6).

USA

En skole for afroamerikanske ungdom i urbane Oakland, California (Intermedia Space2Cre8 2010). Skolen ligger i et område som er sterkt preget av vold og kriminalitet. Elevene i Oakland kan sies å være nærmere de norske elevene hva gjelder erfaring med interentt og sosiale medier enn de andre elevene i prosjektet. Elevene har tidligere erfaringer med sosiale nettsamfunn, og noen hadde allerede profiler på Facebook eller Myspace. Ingen hadde utrbedt bruk av nettsamfunn, men alle var vant til å være online daglig. Enkelte hadde tilgang til internett hjemme (Epost Stornaiuolo. Vedlegg 2). Også i USA opplevde elevene utfordringer med hensyn til tilgang. Noen av disse var relatert til restriksjoner satt av skolen og/eller foreldre i frykt av overgripere, upassende innhold eller rett og slett bortkastet tid (Maple et.al. 2010).

I alle landene utenom Norge er Space2Cre8-prosjektet knyttet til aktiviteter etter skoletid som ekstraundervisning eller ettermiddagsskole (Hull et.al. 2010b, s. 2), og ikke direkte i undervisningen slik som i den norske delen av prosjektet. Ifølge Erstad er bakgrunnen for dette at aktiviteter som Space2Cre8 defineres som "after school" og "Community based" fordi skolene er prestasjonsorienterte. Det er derfor vanskelig å få dette inn som en naturlig del av et læreplanmål (Intervju Erstad, Vedlegg 1).

Premisser for undersøkelsen

Vi kan si at de norske elevene tilhører et medialisert samfunn, forstått som et samfunn som i økt grad blir avhengig av mediernes logikk (Lundby 2008, s. 11). De lever i et samfunn der mediene gjennomsyrrer hverdagen, TV er en stor del av hverdagen før man kan gå og snakke, og små barn håndterer både PC og nettbrett fra en tidlig alder (Hagen & Wold 2009, s. 170; Nrk.no). Videre er norsk ungdom noen av de mest aktive når det kommer til sosiale medier. Undersøkelsen EU Kids online viser blant annet at hele 69 % av norske barn i alderen 9–16 har en profil på et sosialt nettsted, mot 59 % i den europeiske undersøkelsen (Staksrud 2011). I kjølevannet av dette vil vi kunne anta at bruken av sosiale medier vil være langt mer utbredt blant de norske ungdommene i undersøkelsen, enn enkelte av de andre skolene som deltar i prosjektet. Jeg vil derfor argumentere for at de norske ungdommene har et annet utgangspunkt enn ungdommene fra for eksempel India og Sør-Afrika, som er nybegynnere hva gjelder Internett og sosiale medier, og at dette kan ha betydning for mottakelse og bruk av nettsamfunnet.

Jeg ville derfor undersøke om en mediemettet bakgrunn påvirker elevenes bruk og integrering av Space2Cre8 i skolen og hverdagen. Videre var ønsket å undersøke om de norske elevene i prosjektet satte pris på og omfavnet det sosiokulturelle målet i prosjektet: å ta del i den globale delen av prosjektet/utnytte muligheten til å kommunisere med de andre skolene i prosjektet – eller om elevene i stedet valgte å sosialisere med sine jevnaldrende og klassekamerater på samme måte som de opererer på fritiden i andre kommersielle nettsamfunn (Ito et.al., s. 79)

Digital kompetanse er viktig i norsk undervisningspolitikk, og defineres som en sentral kompetanse på lik linje med å lese, skrive, regne og uttrykke seg muntlig (Staksrud 2009, s. 179). Likevel viser nyere undersøkelser på digital kompetanse at selv om Norge skårer høyt på kompetanse i form av bruk av verktøy på internett, så er det store forskjeller med hensyn til digital kompetanse når det gjelder kritisk forståelse om bruk av digitale verktøy (Hatlevik et.al. 2010, s. 41). Nasjonale tester av norske elevers digitale kompetanse, basert på kompetansemål i læringsplanene, tyder på skiller i elevenes digitale kompetanse. (Hatlevik et.al. 2012. s. 9). Et sentralt spørsmål i tanken om å ta i bruk en side som Space2Cre8 i undervisningen er mulighetene for å binde sammen formell læring som vi ser i klasserommet med den uformelle læringen som foregår i blant annet nettsamfunn (Jenkins 2006; Skaar 2012; Hull et.al. 2010b). Spørsmålet er dermed om et nettsamfunn som Space2Cre8 har en plass i klasserommet.

Problemstilling, fokus og avgrensing

Selv om Space2Cre8.com har en rekke liknende funksjoner som Facebook og andre sosiale nettverk, er det tre forhold som særlig skiller dette nettstedet fra andre. For det første er siden bygget slik at ungdommene selv kan være med på å utforme funksjonene etter ønske og behov. For det andre er digitale historier og andre medieproduksjon særlig fremtredende i Space2Cre8 (Mediatized Stories 2009). Sist, men ikke minst er siden Space2Cre8 ikke et åpent nettsamfunn, og det er heller ikke kommersielt. Det er imidlertid slik at Space2Cre8 overvåkes av forskere og lærere involvert i prosjektet.

Basert på dette er det interessant å undersøke elevenes reaksjoner på denne nettsidens funksjonalitet og teknologi. Det er særlig relevant å undersøke om funksjonene i Space2Cre8 bidrar til å gjøre nettstedet mer eller mindre interessant for elever som allerede bruker andre kommersielle nettsteder for å kommunisere med venner og kjente. På bakgrunn av dette vil jeg undersøke følgende hovedproblemstilling:

"Hvordan passer Space2Cre8 inn i klasserommet i et samfunn med høy digital kompetanse?"

For å kunne belyse denne problemstillingen vil jeg se nærmere på følgende underspørsmål:

1. Hva er elevenes innstilling til bruk av Space2Cre8 i klasserommet?

Gjennom fokusgruppeintervjuer med de norske elevene vil jeg søke å belyse hva de selv mener om å bruke et nettsamfunn i undervisningen. Tidligere erfaringer og bruk av sosiale medier på fritiden. Hvilke forventinger elevene har til Space2Cre8, hvilke førsteinntrykk og senere erfaringer de har av siden, og hva de mener om siden.

2. Hvor, når og hvordan tar elevene i bruk Space2Cre8?

Her vil jeg se på hva elevene faktisk gjør på Space2Cre8. Hvilke funksjoner brukes og hva brukes de til. Bruker elevene Space2Cre8 stort sett på skolen og til skoleaktiviteter, eller integreres siden i hverdagen som andre nettsamfunn.

3. Hvordan fremstår elevenes selvrepresentasjon og/eller selvpresentasjon på Space2Cre8?

En del av det å være deltaker i et sosialt nettsamfunn er å presentere seg selv gjennom en profil. Elevene vil i tillegg gjennom ulike skoleaktiviteter bidra med medieproduksjon som digitale historier og blogger. Her vil de være interessant å se på hvor mye de norske elevene legger i denne presentasjonen på Space2Cre8. Videre er det interessant å se om det er noen forskjeller mellom de norske elevenes bruk og bruken til elever i for eksempel India, som ikke har samme bakgrunn når det kommer til sosiale medier.

4. Hvilke fordeler og ulemper har et kontrollert nettsamfunn som Space2Cre8 sammenlignet med kjente kommersielle nettsamfunn?

Kommersielle, åpne nettsamfunn bringer med seg en del definert risiko for unge brukere. Space2Cre8 er på sin side ikke-kommersiell og lukket. Hvilke fordeler og ulemper kan vi finne ved å benytte et slikt lukket system. Og hvilke problemstillinger dukker opp når dette kontrollerte nettsamfunnet er forskningsbasert?

5. Hvilke konsekvenser har elevenes erfaring med sosiale medier for nytte og bruk av Space2Cre8 i norske klasserom?

Hva betyr elevenes tidligere erfaringer med nettsamfunn og bruk av andre sider for bruken av Space2Cre8 i klasserommet? Er det mulig å konkurrere med de kommersielle nettsamfunnene? Vil vaner og bruksmønstre i andre medier komplimentere undervisningen, eller kan det bli en "tidstyv"?

6. Kan Space2Cre8 bidra til å jevne ut digitale forskjeller?

Kan Space2Cre8 bidra til å jevne ut digitale forskjeller i klassen og i prosjektet generelt? Hva skal eventuelt til for at dette skal vedvare?

Gjennom diskusjon av denne problemstillingen, og de underliggende spørsmålene, ønske jeg å kartlegge om vi kan se noen tendenser til brukermønstre og ulikheter innenfor klassen og mellom klassene som kan være verdifullt i videre diskusjon rundt bruken av digitale medier og uformell læring i klasserommet. Jeg velger å i stor grad fokusere på case-en fra et medieperspektiv gjennom å studere hvordan elevene tar i bruk siden, hvem som er mest aktive og hvor engasjerte de er på siden.

Jeg har valgt å sammenligne den norske klassen med klassen i India og Sør-Afrika, som ikke har tidligere erfaringer med bruk av internett og nettsamfunn (epost-intervju Amy S., vedlegg). Jeg har valgt å belyse problemstillingen gjennom to hovedområder: Hva elevene selv sier om tidligere erfaringer med Internett og sosiale medier, og hva de sier om Space2Cer8 som nettside og bruken av den. I del to har jeg sett på bruken av Space2Cre8 i Norge, og gjort en sammenligning mellom de norske elevenes bruk og bruken i India og Sør-Afrika, for å se om det finnes noen trender.

Selv om jeg diskuterer verdien av uformell læring og bruk av sosiale medier, og elevenes holdninger til dette i undervisningssammenheng, vil denne oppgaven ikke komme inn på de overordnede pedagogiske linjene som dekkes i andre deler av prosjektet.

Underveis i oppgaven har det dukket opp en del prinsipielle spørsmål når det kommer til et nettsamfunns plass i klasserommet, dette vil jeg vurdere nærmere under diskusjonen.

DEL II – Teori og metode

Teoretiske perspektiver og forankring

Denne studien er basert på aktivitetene som foregår i klasserommet gjennom Space2Cre8, og mottakelsen av dette nettsamfunnet blant de norske elevene i prosjektet. Videre vil den se på noen av forskjellene mellom elevene i den norske delen av prosjektet og skolene i India og Sør-Afrika.

Jeg har tatt utgangspunkt i at de norske elevene tilhører en gruppe som lever i et mediemettet samfunn med høy tilgang på medieteknologi. Videre er Space2Cre8, som tidligere nevnt i oppgaven, et prosjekt som blant annet skal bygge bro over digitale skiller (Intermedia Space2Cre8 2010). Jeg starter derfor med en diskusjon rundt den såkalte "digitale generasjonen" og digitale skiller. Videre vil det være nyttig å se på teorier rundt motivasjon og bruksmønster i sosiale medier og sterke og svake bånd.

Space2Cre8-prosjektet handler om å sette aktiviteter som i stor grad handler om fritidssysler i en formell læringssituasjon. I den forbindelse er det aktuelt å se nærmere på mediekompetanse, digital kompetanse og uformell og formell læring. Jeg har også valgt å ta med en diskusjon rundt trygghet og risiko, kommersialisering og personvern, som er viktige tema knyttet til barn og ungdoms bruk av internett og nettsamfunn. Jeg vil så avslutte med å etablere forskjellene på selvrepresentasjon og selvpresentasjon i sosiale nettsamfunn. Dette fordi elevenes behandling av identitet på Space2Cre8 også kan gi et inntrykk av engasjement til prosjektet og siden.

En digital generasjon eller et digitalt skille?

"Youth is not a universal category of biology. Rather, it is a changing social and cultural construct that appeared at a particular moment of time under definitive conditions" Talcott Parsons (i Barker 2003, s. 375)

I kulturstudier har begrepet "ungdom" som konsept ikke noen universell mening. Begrepet ungdom endrer seg gjennom tid og rom og mellom hvem som blir adressert av hvem (Barker 2003, s. 376). Ungdom som generasjonsbegrep er heller ikke nytt. Karl

Mannheim var en av pionerene innen feltet. I artikkelen "The problems of generations" sier han blant annet at en generasjon ikke primært består av et sosialt bånd som leder til etableringen av en spesifikk gruppe, men at følelsen av samhold i en generasjon kan være nok for etableringen av grupper (Mannheim 1952, s. 288). I følge Mannheim er det sosiale fenomenet "generasjon" ikke noe annet enn en spesiell form for stedsidentitet, som tilhører jevnaldrende i en historisk-sosial prosess (ibid, s. 292).

Det er i dag to paradigmer innen definisjon av generasjoner. Den første definerer generasjon som en kohort av individer som er født innenfor et gitt tidsrom. Disse definisjonene konsentrerer seg om den spesifikke kronologiske plasseringen av en generasjon. Generasjon som en kohort referer til grupper av mennesker født innenfor et gitt tidsrom, med en "før" og en "etter" tidsrommet. Dette betyr at kohort kan dannes på to måter, enten demografisk og/eller via historiske hendelser som har effekt på en gruppe mennesker. Neil Howe og William Strauss beskriver for eksempel generasjonen som noe som formes av hendelser eller omstendigheter i den fasen av livet personene tilhører på et gitt tidspunkt. (2007, s. 41). Det andre paradigmet ser på generasjoner fra et sosialistisk perspektiv. Dette perspektivet omfatter studier av generasjonskulturer, der spesifikke datoer for en kohort er mindre viktig enn historisk setting. For eksempel kan en person født på 80-tallet ha en sterk tilknytning til kulturer knyttet til 60-tallet (Edmunds & Turner 2002, s. 6).

En førstegangsopplevelse, eller en Kohort-effekt, i mediesammenheng beskriver at barndommens og i særlig grad ungdommens medieerfaringer og preferanser følger oss senere i livet (Feilitzen i Drotner 1999, s. 16). Med utgangspunkt i dette synet vet vi at dagens unge er den første generasjonen som vokser opp med datamaskiner, og de første til å integrere den nye teknologien i sin hverdagskultur (Drotner 2000, s. 154). Tønnessen beskriver i sin studie "Generasjon.com" barn og ungdom som har vokst opp i et medielandskap i stadig endring, og kaller denne en mediegenerasjon (Tønnessen 2007, s. 28), der ".com"-begrepet referer til globaliseringen og kommersialiseringen av barn og unges mediebruk (Hansen & Wold 2009, s. 28). Mediegenerasjonen lever i mediemettede omgivelser, både hjemme og på skolen, og har tilgang til en rekke medium og bruker mye tid på dem (ibid, 13).

Andre og mer populistiske betegnelser på dagens vestlige ungdom går bort fra mediene som helhet og fokuserer på det digitale. Her finner vi Marc Prenskys skille mellom "*Digital Natives*" og "*Digital Immigrants*" (Prensky 2009), men også en rekke

andre betegnelser som *"Internet generation"*, *"Net Generation"*, *"NetGen"*, *"Generation i"*, *"Millenials"* (Herring 2008). Felles for disse perspektivene er ifølge Buckingham (2008, s. 17) at teknologien ses som en pådriver for fundamentale endringer innenfor en rekke områder, herunder former for kommunikasjon og interaksjon, nye former for fellesskap, nye former for kompetanse og nye former for politikk og demokrati. Videre legges det vekt på at teknologien produserer en generasjon som er mer tolerant, mer globalt orientert, mer opptatt av samfunnsansvar og som har respekt for miljøet (ibid). Buckingham mener dette synet ikke bare mangler hensyn til relasjonen mellom nye og gamle medier, og ungdoms kritiske bruk av internett, men at de ikke tar hensyn til hva medier egentlig brukes til (ibid, s. 17–18).

Flere forskere argumenterer mot utstrakt bruk av de mer populistiske betegnelse som beskrevet over fordi den indikerer at barn og unge er naturlige eksperter i bruken av internett (Livingstone 2009, s. 181; Buckingham 2009; Herring 2009, Hatlevik et.al 2010 og 2011). Dette anses som problematisk fordi eksperter trenger lite veiledning i jungelen som finnes på internett (Livingstone 2009, s. 182). Dette støttes også av Erstad som sier at en overgeneralisering i form av begreper som "nettgenerasjonen" indikerer at unge mennesker i dag er superbrukere og høykompetente i bruken av disse mediene. Han argumenterer for at et mer kritisk ståsted er nødvendig, der vi spesifiserer de ulike karakterene ved en slik generasjon og hva dette betyr for ulike segmenter av unge mennesker (Erstad 2010b).

Et problem med overgeneralisering er at man kan miste viktig info om digitale skiller (Hatlevik et.al. 2012). Mens det argumenteres for at det i Norge i dag ikke lenger er snakk om et digitalt skille mellom de som har tilgang og de som ikke har tilgang til internett, men et digitalt generasjonsskille mellom barn og voksne (foreldre) (Staksrud 2008; Livingstone 2009), tyder andre argumenter for at bildet er mer nyansert. I rapporten ITU Monitor sies det for eksempel at ikke alle barn i den norske skolen er såkalte "digital natives". Blant annet går mangelen på kritisk forståelse for bruken av digitale verktøy, som igjen skaper problemer knyttet til informasjonssøk, kildebruk og tekstproduksjon (Hatlevik et.al. 2010, s. 41).

Så selv om det er viktig å anerkjenne at ulike generasjoner har ulik ekspertise innen IKT (Sørensen 2010, s. 51), er det også viktig å anerkjenne at det også finnes skiller innenfor ungdomsgenerasjonen.

OECD skiller mellom førstegenerasjons digitale skiller, som handler om tilgang til datamaskin, og andregenerasjons digitale skiller. De mener at vi nå står overfor den siste, som innebærer at skillene ikke lenger går på tilgang til utstyr og infrastruktur, men kompetent bruk tilpasset oppgave og situasjon (OECD 2011, i Hatlevvik 2011, s. 93). Jenkins argumenterer for det han kaller en "participation gap", der digitale skiller tidligere har handlet om problemer relatert til tilgang, derunder teknisk. Mens nå når tilgangen er større, må vi fokusere på kulturelle faktorer som fører til ulikheter, herunder etnisitet, klasse, språkforskjeller som alle bidrar til ulikheter i muligheter for deltakelse (Jenkins 2006, s. 258). Også Sørensen understreker at det går et digitalt skille mellom det hun kaller "power-users" som har en utbredt og avansert kompetanse i forhold til Internett, og de som benytter digitale medier lite (Sørensen 2010, s. 56).

Det vil derfor være interessant å se på ulike brukermønstre blant elevene i prosjektet og generell digital kompetanse.

Digitalt brukermønster og brukermotivasjon

Ungdoms bruk av sosiale medier drives av et sterkt ønske om å kommunisere med jevnaldrende når som helst og hvor som helst, holde seg oppdatert, uttrykke seg selv og dele erfaringer (Brake og Livingstone 2010, s. 3). De fleste digitale sosiale nettverk støtter i stor grad sosiale nettverk som allerede eksisterer, men det finnes også nettsamfunn som baserer seg på felles interesser, politisk orientering eller aktiviteter. Noen henvender seg til et bredt publikum, mens andre tar seg av særinteresser (boyd & Ellison 2007, s. 1). Populariteten ved sosiale nettverk handler om å sosialisere og å kunne ha kontakt med andre (Enli & Thumim 2012, s. 88).

Samtidig er det slik at ikke alle barn har samme forhold til digitale medier eller samme bruksmønstre. Studien "En Digital Barndom" tar for seg barn i alderen 7–12 år og deres bruk av medieteknologi, herunder alt fra TV og PC-spill, data/PC, mobiltelefon og Internett. Studien definerer fire grupper av brukermønstre i medieteknologi med tilhørende fordeling. Den største gruppen kalles ***uinteresserte*** og er de som i liten grad benytter seg av nye medieteknologier (40 %). Den neste er ***underholdningsorienterte***, som først og fremst bruker tiden på spill (25 %). De som er ***nytteorienterte*** bruker medieteknologiene instrumentelt, som et verktøy (23 %). Sist, men ikke minst er de ***teknologiorienterte*** en mindre gruppe høykompetente databrukere (12 %), (Endestad

et.al. 2004, s. 37). Studien slår fast at vi ikke kan snakke om "en digital barndom" for alle barn i undersøkelsen.

I en senere studie fra de samme forskerne knyttet til medier, inkludert nye medier, deles ungdom inn i følgende variasjoner med hensyn til brukermønster som er **Advanced users** (5 %), **Offline gamers** (25 %), **Instrumental users** (38 %) og **Sporadic users** (31 %) (Endestad et.al 2011, s. 23). I denne undersøkelsen deltok barn i alderen 7–12 år. Undersøkelsen viser også at andelen *Sporadiske brukere* synker ved årene, og består av kun 13 % på syvende trinn. Videre øker andelen instrumentale betydelig, og ender på 66 % i syvende trinn.

Det finnes også en rekke andre forsøk på å kategorisere bruksmønstre for nettbruk som ikke er knyttet direkte til ungdom. Brantdtzæg har undersøkt de ulike betegnelse som benyttes på "Media-user-typology". (MUT). Tanken bak disse kategoriene av brukermønstre er at medias kompleksitet og ulikheter mellom mediebrukere indikerer et behov for å ha et nyansert bilde til hvordan media brukes (Brantzæg 2010, s. 2). Han definerer her adferd i mediene som totaliteten i menneskers adferd i møte med og i bruken av nye medier, inkludert nivå av deltakelse (hvor ofte mediet brukes), og hvordan mediet brukes. Videre defineres typologi som en kategorisering av brukere i distinkte brukertyper som beskriver variasjonen i hvordan mennesker bruker forskjellige medier (ibid). I kartleggingen undersøker Brantzæg 22 ulike studier som bruker en variasjon av MUT-definisjoner for alle internettbrukere (ibid, s. 13).

I en større amerikansk studie "The Digital Youth Project", ledet av professor Mizuko Ito, har de sett nøye på ungdoms bruk av og engasjement til sosiale medier (Ito et. al. 2010, s. 3). Studien identifiserer to hovedgrupper som beskriver ulike motivasjoner for deltakelse; vennemotivert og interessenmotivert deltakelse (ibid, s. 14). Videre har de identifisert tre ulike hovedformål ungdom praktiserer i forhold til medier, som er "Hanging out", "Messing around" og "Geeking out" (ibid, s. 36). "Hanging Out" beskriver hvordan ungdom bruker sosiale medier til sosialisering med venner og bekjente, enten det gjelder kontakt gjennom personlige meldinger, direktemeldinger, statusoppdateringer eller bilder på sosiale nettverk. Dette praktiseres som en forlengelse av de sosiale nettverk ungdom har når de er logget av internett (Ito et.al. 2010, s. 38), dimensjonen er også knyttet til vennemotivert deltakelse i sosiale medier. "Messing around" representerer bruk av søkemotorer og andre informasjonskilder på

Internett. I dette tilfellet er formålet å finne informasjon, og sier noe om hvordan ungdom praktiserer "tilfeldige søk", ved å flytte seg videre fra en kilde til en annen (ibid, s. 55). Til slutt beskriver kategorien "Geeking out" deltakelse som en sterk forpliktelse eller engasjement til media eller teknologi, og da særlig en bestemt sjanger innenfor media eller en type teknologi (ibid, s. 65). Denne kategorien er også sterkt knyttet til interessemotivert deltakelse. Itos studie er relevant fordi den beskriver type bruk av sosiale medier blant ungdom, og kan dermed danne en diskusjon rundt hvordan de norske elevene benytter Space2Cre8 opp mot praksisen som beskrives her.

Forskerne bak "digital barndom" har også undersøkt nærmere hvordan barna bruker kommunikasjonsteknologi, hva slags innhold de kommuniserer og hvordan de bruker kommunikasjonsteknologi for å opprettholde og skape en jevnalderkultur og et familieforhold (Kaare et.al. 2007, s. 605). De kartlegger seks grupper av mediert kommunikasjon blant barna. Kommunikasjon som: medierer praktisk informasjon og beskjeder, medierer interesser og hobbyer, søker å etablere kontakt med andre, med sterkt symbolsk og/eller emosjonelt innhold, med eller om motsatt kjønn, og med hensikt å mobbe eller plage (ibid 610).

Totalt sett viser det i så måte et nyansert bilde av den såkalte digitale generasjonen (Enstad et.al. 2004, s. 37). Å bruke kategorisering eller slike former for typologier av bruken av medier og digitale medier, er viktig for å forstå ulike former for deltakelse i sosiale nettsamfunn (Brandtzæg & Heim 2011). Et dypere dykk i disse bruksmønstre kan også gi et nyansert bilde når det kommer til kjønn og etnisitet, som kan være viktig for undersøkelsen av bruk blant de norske og internasjonale elevene i prosjektet.

Brukermønstre knyttet til kjønn og etnisitet

Flere av skolene som er på space2cre8 er blandede klasser med hensyn til kjønn. Vi vet også at det tradisjonelt er ulike brukermønstre mellom kjønnene. Tradisjonelt har unge gutter vært mer interessert i for eksempel spill og Internett (Hagen & Wold 2009, s. 73). I undersøkelsen "En digital barndom?" bestod for eksempel 2/3 av kategorien "Uinteresserte" av jenter, mens 2/3 av de teknologiorienterte bestod av gutter (Brantzæg et.al. 2004, s. 39). Skillet mellom bruk av PC og Internett har imidlertid jevnnet seg ut, men det er likevel skille på type bruk (Hagen & World 2009, s. 74). I undersøkelsen "EU Kids Online" vises det til at ulikhetene mellom kjønn og online

aktiviteter generelt er små. De finner imidlertid at gutter generelt har et bredere repertoar når det kommer til nettaktiviteter, og at de i større grad spiller spill på nett eller datamaskinen. Jenter virker også mindre interessert i å skape en avatar eller å bruke tid i en virtuell verden (Livingstone 2011, s. 33).

Trygg bruk-undersøkelsene for 2008 (Lindbøl 2008) og 2010 (Hepsø & Liestøl 2010) viser på sin side at både gutter og jenter er aktive i sosiale medier, som inkluderer chat, direkte meldinger og e-post. Men jenter er mer aktive på sider der man kan legge ut bilder, lage hjemmesider eller blogg. Undersøkelsen "Nye nettfenomener" viser også at det er kjønnsforskjeller i bruken av nettsamfunn. Jenter brukte på tidspunktet undersøkelsen ble gjennomført mer tid på Facebook og Nettby, mens guttene brukte mer tid på YouTube (Storsul et.al. 2008, s. 22). Undersøkelsen viser at både jenter og gutter er storforbrukere av nettsamfunn, men at jenter bruker dem enda mer enn guttene. Mens hele 79 % av jentene bruker nettsamfunn en eller flere ganger om dagen, gjør 62 % av guttene det samme (ibid). Funnene støttes videre av den amerikanske "Pew/Internet" studien, som viser at mens 65% av amerikanske ungdommer deltar på nettsamfunn, har hele 86% av jenter i alderen 15-17 år en profil på et nettsamfunn, mot 69% av gutter i samme aldersgruppe (Lenhart 2009, s. 15)

I undersøkelsen om kommunikasjonsformer (Kaare et.al. 2007) sies det at de ulike kommunikasjonskategoriene brukes både av gutter og jenter. Kun én av de seks kategoriene slår ut med klare forskjeller; bruk av bilder og symbolske tegninger for å uttrykke nære forhold (ibid 616). Denne typen uttrykk kan vi muligens knytte til selvrepresentasjon, og jeg kommer tilbake til dette senere.

Når det gjelder bruk av medier og etnisitet fant studien "en digital barndom" for eksempel at blant barn med annen etnisk bakgrunn enn norsk, var andelen størst innenfor gruppen av teknologiorienterte. Det viser seg i studien at mange av disse bruker tid på musikk gjennom å laste ned og lage musikk, samtidig lager flere hjemmesider. I undersøkelsen viser det seg at 40 % av minoritetsgruppene chatter ukentlig, mens 12 % av de etnisk norske teknologiinteresserte gjør dette (Enstad et.al. 2004, s. 40).

Også undersøkelsen knyttet til bruk av kommunikasjonsteknologier viser at unge jenter med etnisk bakgrunn, særlig muslimske, besøker chattersider med foreldrenes velsignelse, selv om de for eksempel ikke får lov til å ha mobiltelefon. På disse chattersidene kommuniserer de med barn og unge fra foreldrenes hjemland (Kaare et.al

2007, s. 618). I denne studien er barna opp til 12 år gamle. I en annen rapport som har sett på etniske minoriteters deltakelse i sosiale medier, har man intervjuet ungdom i alderen 16–20. Her viser funnene at selv om de gjerne kommuniserer med ”mennesker som har samme bakgrunn” og mennesker de ”har mye til felles med”, holder disse ungdommene ikke noen signifikant kontakt med hjemlandet gjennom denne type chat og/eller nettsamfunn. (Dralega & Mainsah 2011, s. 44-46).

Mediekompetanse og digital kompetanse

Digital kompetanse er i Norge definert som én av fem grunnleggende ferdigheter i grunnskole og videregående opplæring. (Utdanningsdirektoratet 2012). Det er også trukket frem av OCED som en nøkkelkompetanse for barn og voksne (Hatlevik et.al 2012, s. 17). Regjeringen definerer digital kompetanse som ”den kompetansen som bygger bro mellom ferdigheter som å lese, skrive og regne, og den kompetanse som kreves for å ta i bruk nye digitale verktøy og medier på en kreativ og kritisk måte”. (Utdannings og forskningsdepartementet 2004). Senter for IKT i skolen gjennomfører årlig en måling av skolens digitale tilstand. De definerer digital kompetanse som ”ferdigheter, kunnskaper, kreativitet og holdninger som alle trenger for å kunne bruke digitale medier for læring og mestring i kunnskapssamfunnet” (Hatlevik 2012, s. 29). Videre operasjonaliseres digital kompetanse i fem områder: ”Operativ bruk av IKT, tilegnelse og behandling av digital informasjon, produksjon og bearbeidelse av digital informasjon, digital dømmekraft, digital kommunikasjon (ibid, s. 7).

Betegnelsen digital kompetanse, eller Digital Literacy, er ikke ny. Det startet med såkalt ”Computer Literacy”, men har de siste årene stått høyt på politiske agendaer også internasjonalt (Buckingham 2009). Buckingham argumenterer imidlertid for at informasjons- og kommunikasjonsteknologi, eller nye medier, skal betraktes som akkurat dette; en form for medier. Videre sier han at skillet mellom digital eller ikke-digital er uinteressant, og understreker at mediekompetanse innehar et mer omfattende sett av konseptuelle og kritiske verktøy (ibid). Han mener imidlertid at digital har høyere fokus på samfunnsengasjement (ibid):

“New technology offers the potential for students to speak to audiences beyond the classroom; and for media educations to engage with their community, and to intervene, in new ways” (Buckingham 2009)

"Media Literacy" er et begrep som gjennom årene har hatt en rekke definisjoner. James W. Potter identifiserer imidlertid følgende nøkkelementer som er gjennomgående i definisjonene av Media Literacy uavhengig av retning: Media Literacy er ikke begrenset til et medium, den krever evner, den krever enkelte typer kunnskap, og må omhandle verdier (Potter 2004: s. 24-31). Potter sier også at Media Literacy består av tre kunnskapsretninger; mediastudier, pedagogikk og humaniora (ibid 23). The National Association of Media Literacy Education definer, ifølge Aufderheide, Media Literacy som:

"The ability to access, analyze, evaluate and communicate messages in a variety of forms" (Livingstone 2009, side 184).

I Norge brukes gjerne "Media Literacy" synonymt med mediekompetanse, men ikke alle forskere innen feltet er enige i at begrepene betyr det samme. Disse argumenterer for at Media Literacy er evnen til å lese og fortolke medier, og at det gjerne er tilknyttet evnen til å lese skriftlige tekster. (Vetteranta og Franzen 2012, s. 14). Hagen og O' Neill sier at "mediekompetanse" refererer til mer teknologiske aspekter av literacy (Hagen & O'Neill 2009, s. 230). Erstad og Gilje mener begrepet mediekompetanse i Norge har vært preget av to hovedperspektiver, der det ene perspektivet er politisk orientert, knyttet til konsekvensene for medieutviklingen for individet og bruk av regulering, mens den andre er brukerorientert. Sistnevnte er mer knyttet til hvordan unge mennesker bruker mediene (Erstad og Gilje 2008: 221).

I forholdet mellom mediekompetanse og digital kompetanse argumenterer Buckingham for at "Media Literacy" i utgangspunktet er et regulatorisk initiativ, mens "Digital Literacy" primært handler om inkludering, at alle kan ta del i "informasjonssamfunnet" eller "kunnskapsøkonomien" (2009). Målet er å overkomme hindre for deltakelse, der deltakelse er definert etter praktiske ferdigheter på ulike nivåer (ibid). Som tidligere nevnt er digital kompetanse i Norge, i motsetning til det Buckingham her beskriver, også definert i forhold til kritisk forståelse (Hatlevik 2012, Hatlevik 2012).

Medietilsynet bruker følgende definisjon på mediekompetanse:

"Mediekompetanse er evnen til å bruke mediene, til å forstå og kritisk evaluere medieinnholdet og til å kommunisere og delta i den offentlige samtalen. Mediekompetanse relaterer seg til alle typer medier, inklusiv TV, film, radio, musikk, trykte medier, Internett og andre typer av ny digitale kommunikasjonsteknologier" (Medietilsynet 2011: 12).

I denne definisjonen ser vi at internett og nye digitale kommunikasjonsteknologier er inkludert, og videre forutsetter at man ikke bare vet å kunne bruke mediene, men også kunne bruke disse kritisk. Dette krever igjen innsikt i samfunnet og forståelse av det ansvar de unge har som mediebrukere (Vetteranta og Franzen 2012, s. 14). Videre sørger inntoget av nye medier at mediekompetanse i dag dreier seg om både mottakelse av medietekster, gjensidig interaksjon, deltakelse og produksjon av kulturelle artefakter (Suoranta i Vetteranta og Franzen 2012, s. 14). Mediekompetanse tar også hensyn til et underholdningsaspekt som gjerne kjennetegner mediene.

Jeg velger i denne oppgaven å diskutere digital kompetanse som en betegnelse på den delen av mediekompetanse som er knyttet til digitale verktøy, herunder digital medieproduksjon og deltakelse i digitale nettsamfunn.

Norske tekster på digital kompetanse, med hovedvekt på digital dømmekraft og å tilegne seg og behandle informasjon, viser betydelige variasjoner i elevenes nivå av digital kompetanse, noe som ifølge forskerne bak Monitor 2011 utfordrer forestillingen om å være digitalt innfødt (Hatlevik et.al. 2012, s. 123). De sier videre at problemet knyttet til denne digitale kompetansen ligger i skiller i skolesystemet. Det mangler en systematisk utvikling av digital kompetanse. Videre er det digitale knyttet til mange ulike fag og er uavhengig av læreren. Dermed kan det bli vanskelig å implementere digital kompetanse og evnen til å bruke digitale verktøy som grunnleggende ferdighet i skolen (ibid).

Generelt viser forskningen fra ITU Monitor at elever med høy digital kompetanse også får bra karakterer i andre fag og er kompetente på flere områder. Disse digitale skillene er kritiske fordi det kan gi elevene som slår dårligere ut med hensyn til digital kompetanse store utfordringer i videre skolegang og arbeid (Hatlevik et.al. 2012, s. 124).

Formell og uformell læring

IKT i utdanningen understreker at bruk av IKT i skolen skal gjenspeile skolens mandat og hensikter om opplæring og danning, og ikke dreie seg om konsum av digitale medier i underholdningsøyemed (Hatlevik et.al. 2012). Det er imidlertid flere forskere som i dag argumenterer for en tettere integrering av det som anses som uformell læring knyttet til bruk av digitale medier og formell utdanning.

Mizuko Ito og hennes medarbeidere argumenterer for tre nøkkelskift som bør komme i det amerikanske utdanningssystemet. De anbefaler bevegelse fra undervisning til læring, der undervisning er det institusjoner gjør og læring er det personer gjør, underforstått med at digitale medier legger til rette for læring hvor som helst og når som helst. Videre beskrives et skifte fra mottak av informasjon til deltakende læring, herunder et læringssystem som er jevnalderbasert og organisert rundt elevenes interesser. Til slutt beskrives et skifte fra institusjoner til nettverk, der det argumenteres for at mennesker i den digitale tidsalderen lærer på tvers av institusjoner, så hele læringsnettverk må støttes (Ito et.al. 2009).

Også Jenkins argumenterer for at det som ungdom lærer på fritiden har stor betydning. Han mener vi er i ferd med å bevege seg fra et digitalt skille mellom de som har tilgang til teknologi og de som ikke har det, til et skille mellom de som har den sosiale og kulturelle kompetansen til å bruke teknologien i nyttige sammenhenger og de som ikke har det. Når samfunnet i større grad blir knyttet sammen i et nettverk, skapes det uformelle kunnskapsfelleskap som vi ikke vet hvordan vil påvirke samfunnet fremover (i Sjøby 2008, 155).

Som vi tidligere har vært innom, påpeker Erstad at vi i Norge har mer rom for å integrere bruk av digitale medier og kunnskap fra uformell læring i undervisningen på en annen måte enn for eksempel USA og England (Intervju Ola Erstad, vedlegg 1). Haavard Skaar finner også i sin undersøkelse at Jenkins elementer i deltakerkulturen ikke er i konflikt med den norske nasjonale grunnopplæringen (Skaar 2011, s. 350).

Håvard Skaar har undersøkt relasjonen mellom ungdoms bruk av nettsamfunnet Pizo og kompetanselæring i skolen (Skaar 2011). Han argumenterer for at ulik bruk av ulike medier har forskjellig motivasjon, og at dette har betydning for om den uformelle læringen er relevant eller ikke. Skaar argumenterer for at en elev som har lært hvordan han eller hun kan delta gjennom aktivt å bidra til en webside som Wikipedia, har tilegnet seg en viktig kompetanse som også har stort potensial for å overføres og dermed gi et positivt bidrag til læresituasjonen (ibid s. 352). Han sier videre at ungdommens kompetanse på kommersielle nettsamfunn kan tematiseres, men vanskelig praktiseres produktivt i skolens kontekst (ibid s. 352).

Skaars skille mellom ulik motivasjon og ulikheter i uformell læring støttes også av Sørensen. Hun argumenter for at barn har utviklet en rekke uformelle læringsformer når det kommer til bruk av WEB 2.0, inndelt i hierarkier, læringssamfunn, og

læringsnettverk som fungerer i ulike kontekster (Sørensen 2010, s. 54). Dette kan ses som læringsstrategier for å tilegne seg informasjon om spesifikke saker (ibid. 54). I disse hierarkiene lærer yngre barn av de eldre, eller barn uten erfaring lærer av de som har det. I hierarkiet er alder, kunnskap og evne parameterne for hvordan barn posisjonerer seg. Ved deltakelse i disse hierarkiene vet barn at de kan dra nytte av observasjon, kopiering, eksperimentering og diskusjon og samle informasjon som en del av disse læringsstrategiene. Sørensen sier også at i bruken av digitale medier etablerer barn læringsnettverk, der de etablerer strategier for å motta informasjon, dele informasjon med andre og skape ny kunnskap (ibid, s. 55).

Ifølge Sørensen er det hun kaller "power-users" mest interessant for formelt læringsperspektiv. Disse brukerne har en vitebegjærlig tilnærming til potensialet som ligger i media for aktiviteter og kommunikasjon (Sørensen 2010, s. 57). Disse brukerne kommuniserer gjerne på engelsk og deltar i interessebaserte forum, spill og liknende. Så lenge det har en hensikt å delta så gjør de det (ibid, s. 56). Denne gruppen er imidlertid svært liten. Den største gruppen ungdom bruker ikke denne typen tid på internett, og Sørensen argumenterer for at det er her skolen har et ansvar for å sørge for at også disse ungdommene besitter denne type kompetanse når de er ferdige i skolen (ibid, s. 58) og for at utfordringen ligger i utdanningen av lærene (ibid, s. 61). Dette er et syn som støttes av flere forskere (Kotilainen 2010, Skaar 200, Hatlevik et.al. 2012 og 2012; Skaar et.al 2009).

Andre studier viser at det er en positiv relasjon mellom digital kompetanse, herunder avansert bruk, og tilgang til de mulighetene internett gir. Samtidig er det motsatt en sammenheng mellom lav digital kompetanse og risiko knyttet til interentt (Livingstone & Helsper 2009, s. 322). Som tidligere nevnt har også Buckingham argumentert for at på tross av de som deltar i den nye deltakerkultren i stor grad er de samme som også tidligere har vært privilegert (2009).

I ly av denne diskusjonen ser det ut til at det viktigste er at ungdoms mediebruk, dagens samfunn og fremtidens arbeidsmarked krever en gjennomgang av hvordan det undervises i digital kompetanse, og om og hvordan uformell læring knyttet til internett og sosiale medier kan og bør integreres i undervisningen. Erstad argumenterer for at dette ikke bare bør inkludere basisbruk av data, internett og ulike programvare, men

også digital kulturkompetanse som dekker de bredere spørsmålene knyttet til å være en del av den digitale mediekulturen (Erstad 2010, s. 46).

Svake eller sterke bånd

Når vi nå har diskutert at sosiale nettsamfunn i stor grad handler om å pleie relasjoner, er det nyttig å se på styrken i disse relasjonene. Videre er en av dimensjonene i Space2Cre8 muligheten for å kommunisere på tvers av prosjektet, mellom de ulike skolene som benytter siden. Og ikke minst ønsket om å skape relasjoner på tvers av skolene (Hull et.al 2010a). I den forbindelse er det interessant å se på Granovetters teori om sterke og svake bånd. Granovetter sier at båndets styre er en kombinasjon av tid benyttet for å pleie båndet, emosjonell intensitet, intimitet, og gjensidighet (Granovetter 1973, s. 1361). Teorien er utviklet for å forklare hvordan interaksjon i små grupper aggregerer til å forme større mønstre. Det vil si at interaksjon i små grupper på mikronivå spres til makronivå (ibid s. 1360). Videre forklarer teorien verdien av såkalte svake bånd når det kommer til mulighet for ny kunnskap og mobilitet (ibid s. 1373).

I en gruppe bestående av nære venner er det også sannsynlig at alle i gruppen har sterke bånd til hverandre. Våre bekjente (svake bånd) er mindre sosialt involvert med hverandre enn vår nærmeste venner (sterke bånd) (Granovetter 1983, s. 201). Dermed er det slik at personer med få svake bånd blir frarøvet viktig informasjon fra fjernere deler av det sosiale systemet. De vil kun utsette seg for nyheter og input fra nære venner. Dette vil igjen være en ulempe for personen i blant annet arbeidsmarkedet, eller i forhold til å motta annen viktig informasjon (ibid 202). I et nettverk uten svake bånd sprer nyheter seg sakte. I teorien argumenteres det dermed for at svake bånd er vitale for et individs integrering i den moderne verden (ibid 203).

Vi kan argumentere for at sosiale medier og nettsamfunn gjør tilgangen til svake bånd enklere. Haythorntwaite har studert svake, sterke og det hun kaller latente bånd opp mot nye medier og betydningen av ulike medier. Når de som kommuniserer har svake bånd, brukes medier som allerede er etablert i forholdet til å opprettholde kontakten. I forhold med sterkere bånd brukes ulike medier for å oppnå kontakt med hverandre. Jo flere medium som benyttes for å opprettholde kontakten, jo sterkere bånd (Haythorntwaite 2002, s. 386). Hun sier også at sterke bånd kan påvirkes positivt ved å legge til et nytt forum for kommunikasjon, da det komplimenterer eksisterende kommunikasjonskanaler (ibid s. 386).

Når det kommer til nettsamfunn er det unike ikke egentlig muligheten for å møte fremmede, men heller muligheten til å artikulere og synliggjøre sine sosiale nettverk. Dette kan resultere i relasjoner mellom personer som ellers ikke ville blitt opprettet utenfor nettsamfunnet, men dette er ikke selve målet med å delta i disse nettsamfunnene. Ifølge Haythorntwaite skjer eventuelle nye relasjoner på nettsamfunn med det som hun kaller latente bånd. Dette er bånd som deler samme kontakter offline (Ellis & Boyd 2007).

Sterke, svake og latente bånd, og koblingen mellom disse, er en viktig del av nettsamfunn. I undersøkelsen EU Kids online svarer 66 % av ungdommene i undersøkelsen at de aldri/ikke det siste året har lagt til en person til sin venneliste i et sosialt nettsamfunn som de ikke kjenner, og hele 60 % sier de ikke har lett etter nye kontakter. Kun 21 % sier at de ofte ser etter nye venner, og 16% sier at de ofte legger til nye mennesker (Livingstone 2011, s. 43). Videre sier 85 % at de aldri/ikke i løpet av det siste året har sendt personlig informasjon til noen de ikke har møtt ansikt-til-ansikt, og 86% sier de ikke har sendt video eller bilder til noen de ikke har møtt ansikt-til-ansikt i samme tidsrom (ibid, s. 43). Videre viser undersøkelsen at 78 % av de kontaktene ungdom har på sosiale nettsamfunn er offline-kontakter, og at 34 % er såkalte "bekjente" eller latente bånd. Kun 12 % defineres som ukjente, men dette ansees likevel som relativt høyt i undersøkelsen. Dette har betydning for Space2Cre8, der en av ideene med prosjektet jo er å skape en relasjon og en kontakt mellom elevene i de ulike landene.

Dette er personer som kan beskrives som svake bånd, og herunder ukjente. Likevel settes denne kontakten inn i et system, der forskere og lærere er et slags mellomledd. Vi kan derfor argumentere for at dette gir båndene en "latent" form, og med dette at terskelen for kontakt er lavere enn normalt.

Selvrepresentasjon og selvpresentasjon i digitale medier

Identities are constricted though interaction with others. Increasingly, the sites in which young people perform and experiment with identity include the online domain. As both technology and its use evolve, this reconfigures the possibility for identity construction with social relations and social places in ways that are no yet fully understood (Brake & Livingstone 2010, s. 2)

Ifølge David Buckingham er paradokset rundt identiteten at den på den ene siden signaliserer noe unikt om hver enkelt person som er mer eller mindre konsistent over tid, og på den andre siden handler identitet om gruppetilhørighet og hvordan vi forholder oss til hverandre i samfunnet (2008). Videre har identitetsbegrepet røtter i flere akademiske tradisjoner og legger til rette for en rekke ulike tilnærminger (ibid). I forhold til bruken av sosiale medier generelt og Space2Cre8 spesielt kan vi si at hvordan vi forholder oss til grupper og samfunnet er det mest fremtredende. Gjennom siden har elevene en rekke muligheter for å presentere seg selv for andre, både igjennom selve profilen på nettstedet og ulike aktiviteter som blogging, digitale historier, grupper og så videre. I den sammenheng er det derfor relevant å diskutere selvpresentasjon og selvrepresentasjon i digitale medier.

I Goffmanns studie fra 1959 knytter han teori fra dramaturgi opp mot presentasjon av selvet i det daglige liv (Goffman 1992 (1959)). Han sier at en opptreden i ansikt-til-ansikt-kommunikasjon er den aktivitet en person gjør i løpet av et tidsrom, kjennetegnet ved at en bestemt gruppe iakttar og at opptredenen har en viss innflytelse på de som ser på (ibid, s. 29). Han sier videre at en fasade er den delen av opptredenen som stadig fremtrer på en generell og fastsatt måte for å definere situasjonen for de som ser på. Fasaden er dermed de faste uttrykksmidlene som bevisst eller ubevisst tas i bruk av en person under opptredenen (ibid). Goffman beskriver videre kulisser, herunder utsmykking, innredning, og staffasje som ytterligere midler som bidrar til å tolke en situasjon (ibid), og understreker at personlig fasade da er alt det andre, inkludert antrekk, ansiktsuttrykk og kroppsbevegelser, for å nevne noe (ibid).

Goffman presenter også det som kalles inntrykkshåndtering som en del av en større prosess mennesker bruker for å definere en situasjon gjennom sin adferd. Mennesker søker å definere sosiale situasjoner ved å bruke kontekstuelle pekepinner fra miljøet rundt seg. Sosiale normer vokser ut av situasjonsbestemte definisjoner. Å lære å håndtere inntrykk er dermed en kritisk sosial ferdighet som utvikles via erfaring (boyd 2007). Skifter mellom ulike sosiale miljø hjelper mennesker å utvikle disse ferdighetene fordi det krever at man revaluerer signaler som tas for gitt. (ibid). Vi kan derfor si at nye settinger som Space2Cre8, der man møter ulike kulturer basert på samspill mellom landene, kan utvikle denne ferdigheten.

danah boyds undersøker hvordan ungdom forhandler identitet i sosiale medier gjennom selvpresentasjon (boyd 2008) i det som kalles "networked publics". I sin

doktorgrad identifiserer hun ulike kjennetegn som skiller aktiviteter på sosiale nettsamfunn fra aktiviteter utenfor nettet (boyd 2008). Blant annet finner boyd at "Venner" på sosiale nettverk også fungerer som en del av personens selvrepresentasjon.

"On social networks "Friends" end up serving as a part of a persons self-representation on the site as well as the foundation of access control to certain futures" (Ito et.al. 94).

Selvrepresentasjon er knyttet til konstruksjonene av en tekst som representerer avsenderen. Dette kan relateres til ulike typer medieproduksjon, blant annet multimedia og blogger (Thumim 2008; 85). Enli og Thumim argumenterer for at dersom man velger å delta i et nettsamfunn, så må man også representere seg selv. Sosialisering på nettsamfunn henger dermed sammen med å utvikle en selvrepresentasjon (2012, s. 88). Videre argumenterer altså danah boyd for at også vennelisten på et nettsamfunn fungerer som en form for selvrepresentasjon, fordi en persons kontakter på sosiale medier er en synlig del av personens profil (Ito et.al. s. 94).

Hull og Nelson forklarer forskjellen mellom Goffmans selvrepresentasjon og selvrepresentasjon slik:

"To our understanding, self-representation emphasizes the process of creating an image of oneself, whereas self-presentation, after Goffman (1959), centrally involves semiotically publicizing oneself, expressing the Self before an audience such that the representation of Self—be that a picture, a poem, an essay, a turn at talk, or a multimodal text like a digital story—is constitutive of the face of the public Self."
(Nelson et.al 2008)

Selvrepresentasjon skilles av Enli og Thumim fra presentasjon og "performance of self". De forklarer prosessen rundt selvrepresentasjon ved at det alltid må være ulike valg eller strategier for hvilke aspekter med selvet som representeres og hvordan disse representeres (ibid, s. 91). Med andre ord så ligger det en strategi for hvordan du fremstiller deg selv i disse nettverkene.

Jeg har tidligere vært inne på kjønn og etnisitet i forbindelse med brukermønstre på sosiale nettverk. Der kom det blant annet frem at jenter er mer aktive enn gutter i forhold til bruk av symboler og bilder som kommunikative uttrykk (Kaare et.al. 2007). Videre viser en studie på norske minoriteter og bruk av sosiale medier at de i stor grad benytter etnisitet og bakgrunn i selvrepresentasjon av seg selv. Videre benyttes

visuelle former for selvrepresentasjon på sidene, blant annet flagg, dikt og musikkvideoer knyttet til hjemlandet (Dralega & Mainsah 2011, s. 43). Dette er relevant fordi den norske skolen i prosjektet er valgt blant annet ut fra høy andel flerkulturelle. Vi ser også fra de norske undersøkelsene av prosjektet at funnene Dralega og Mainsah beskriver stemmer godt med de norske elevenes selvrepresentasjon og selvrepresentasjon på nettsamfunnet (Erstad et.al. 2011).

Vi kan si at selvrepresentasjon handler om et større engasjement enn selvrepresentasjon. Videre at det må ligge et valg a strategi bak hvordan man presenterer seg på et nettsammfunn. Videre er det slik at elevene på Space2Cre8 har ulike muligheter for å benytte selvrepresentasjon i for eksempel presentasjon av seg selv på egen profil og andre klassebaserte aktiviteter, som blogger. Hvordan de tar i bruk disse verktøyene er i stor grad opp til hver enkelt elev. En diskusjon rundt likheter og forskjeller i klassen, og mellom landene, er derfor relevant for helhetsbildet når det kommer til mottakelse og bruk av Space2Cre8.

Trygghet og risiko på internett

EU Kids Online klassifiserer den risiko og skade barn kan via online-aktiviteter innenfor tre kategorier: Innholdsrisiko knyttet til masseprodusert innhold, kontaktrisiko knyttet til kontakt med (voksne) ukjente på nettet og gjennomføringsrisiko knyttet til jevnalderkommunikasjon. I den siste formen kan ungdommen være enten mottaker eller avsender (Livingstone 2011, s. 13). Typer risiko inndeles videre i om en risiko er av aggressiv eller seksuell karakter, om den grunner i et verdigrunnlag eller om den har kommersielle interesser (ibid). Bruk av internett representerer med andre ord stor risiko for barn og ungdom fra ulike arenaer. Det er imidlertid viktig å se forskjellen mellom risiko og skade, ved at en risiko ikke nødvendigvis resulterer i en skade (Livingstone et.al 2011, s. 6). Undersøkelsen EU Kids Online viser for eksempel at risiko ikke nødvendigvis anses av barn og unge som oppskakende eller skadelig. Et eksempel på dette kan være å se et erotisk bilde eller motta seksuelle meldinger på nett (ibid). Digital mobbing, som er mye mindre vanlig, anses som svært oppskakende (ibid). Det er med andre ord ingen relasjon mellom høy risiko og skade.

Gjennom Space2Cre8 vil ungdom være vernet mot en del av de kjente risikoene man forventer å finne på internett. Men mulighetene for digital mobbing er absolutt til

stede også her. Ifølge en undersøkelse fra medietilsynet har 15 % mottatt denne type meldinger på Internett, via epost, MSN og andre form for chat, nettsamfunn og liknende. Videre innrømmer 14 % å ha sendt slike meldinger selv. Jenter blir i større grad plaget, mens gutter i større grad plager (Hagen & Wold 2009, s. 100).

Internetts kommersialisering

Teknologiutviklingen setter rammer for medieutviklingen ved å endre definisjonen av hva som er mulig. Forutsetningen for at et teknologisk potensial skal bli realisert er imidlertid at noen investerer i utviklingen av nye produkter og tjenester (Syvertesen 2004, s. 33). Videre ser vi både gjennom tradisjonelle og nye mediekkanaler en økt internasjonalisering og globalisering, både hva gjelder eierstrukturer og innhold (ibid s. 37). På den andre siden er barn som forbrukere knyttet sammen med velstandsutviklingen i Norge. Norske foreldre og besteforeldre er rike, og forbruk rettet mot barn blir et statussymbol (Hagen & Wold 2009, s. 149). Norge har og har tradisjonelt hatt et strengt regelverk i forhold til markedsføring mot barn. På norske TV-kanaler er det for eksempel ikke lov til å sende reklame knyttet til barneprogram eller reklame som direkte retter seg mot barn. Denne reguleringen gjelder imidlertid kun for TV-kanaler som sender fra Norge (ibid s. 151).

Når ungdom engasjerer seg på sosiale nettsamfunn, engasjerer de seg også med nye marketingstrategier (Skaar 2012, s. 341). Globaliseringen medfører at skillet mellom internasjonal og lokal kommunikasjon ikke lenger er tydelig. Videre gjør nye medier og deltakerkulturen at skillet mellom tekstkonsum og tekstproduksjon blir mindre, noe som igjen gjør det vanskelig å skille mellom kommersiell eller ikke-kommersiell. Marketing hermer ofte etter bruken til deltakerkulturen, som blogging, fildeling og sosialisering gjennom digitale nettverk for å formidle sitt budskap (ibid 343). De sosiale medietjenestene bruker i tillegg avanserte sporingsteknologier som kartlegger våre interesser og preferanser, gjerne uten at brukerne kjenner til dette, som igjen gir de kommersielle sidene mulighet til å skreddersy innhold tilpasset brukeren. Videre kan opplysningene benyttes av annonsører og andre kommersielle formål (Brandtzæg & Lüders 2009, s. 4).

Ifølge Skaar konkurrerer pedagogiske og kommersielle interesser side om side på internett, men bruker ulike metoder. Internett gir full frihet til alle som ønsker å tilby unge mennesker noe, men ikke for de som ønsker å begrense unge mennesker tilgang til

enkelte områder. Derfor er det mye enklere å simulere korttidsmotivasjonen som kommersielle aktører baserer seg på, enn langtidsmotivasjonen som ligger bak lærerens klasseromsundervisning. Dermed er skolen dømt til å tape for kommersielle interesser på en åpen nettside fordi innhold som ikke er relevant for skolen er mer interessant for elevene (Skaar 2011, s. 353).

Denne kommersialiseringen er også relevant i forhold til digital kompetanse, og særlig digital dømmekraft (Hatlevik et.al. 2012). Skaar har også sammen med andre undersøkt hvordan norske lærere på grunnttrinnet griper fatt i denne problemstillingen i sin undervisning. Resultatene viser at lærerne er innstilt på at digital kompetanse og undervisning innenfor temaet er viktigere enn regulering (Skaar et.al. 2009, s. 27). På samme tid har kun 65 % undervist i temaet "reklame på internett" (ibid, s. 22). Det er fremtredende i studien at lærerne ikke føler at de besitter nok kunnskap om de nye markedsstrategiene på internett, og at utviklingen skjer for raskt for å ha mulighet til å henge med (ibid, s. 27)

Siden Space2Cre8 er en ikke-kommersiell, undervisningsbasert nettsamfunn, er det da interessant for det første å se om dette kan være riktig strategi i undervisning av elevene, og videre om elevene vil kunne opparbeide riktig kritisk kompetanse gjennom et slikt lukket nettverk.

Personvern og kontroll

Vi lever altså i et samfunn der private aktører aggregerer privat informasjon fra oss, det offentlige legger ut mer og mer informasjon om oss, vi publiserer stadig mer informasjon om oss selv i sosiale medier, og andre mennesker, gjerne venner, familie og bekjente, publiserer stadig mer informasjon om oss på ulike nettsteder (Brandtzæg & Lüders 2009, s. 5).

Under årets "Internet Safety"-konferanse, arrangert av Medietilsynet, var barns sikkerhet på nettet versus personvern et tema. Under konferansen ble det stilt spørsmålstegn ved grensene for foreldres (voksnes) overvåking av barna og hvordan det ble gjort. Brandtzæg viser her til at det er kommet en hel industri som baserer seg på å overvåke barn på internett og via digital teknologi. I presentasjonen sier Brandtzæg at fryktbildet som i dag skapes av digitale medier gjennom media og mediepolitikk overskygger mulighetene teknologien bringer med seg (Brandtzæg 2012). Han legger

også vekt på at fryktbildet og ønsket om kontroll skaper flere utfordringer enn sikkerhet. For det første påpeker han at ungdom finner veier rundt kontrollen (for eksempel en "offentlig" og en "ekte" Facebook-profil), og at kontrollfunksjonene dermed skaper en falsk trygghet. Han uttrykker også bekymring for konsekvensene ved den kontrollen vi ser i dag. I verste fall: hvordan vil en generasjon som vokser opp i et miljø der overvåkning og kontroll er greit selv agere? Han avslutter med at barn må få lære gjennom erfaring, og gjerne i dialog med foreldre og voksne ansvarspersoner (ibid).

Spørsmålene om hvordan vi håndterer mediene sammen med barna er viktig. Det er essensielt at vi har et nyansert bilde av bruken av sosiale medier og ikke minst voksen tilstedeværelse og guiding. Dette kan tyde på at et lukket system og integrasjon i undervisningen kan ha noe for seg. Samtidig kommer vi tilbake til spørsmålet om dette lukkede systemet, en slik ikke-kommersiell og til dels kontrollert nettside, også kan virke mot sin hensikt. Herunder om dette systemet i virkeligheten kan konkurrere med de kommersielle systemene (Skaar 2011), eller om barna til syvende og sist vil finne måter å bruke andre sosiale medier på i undervisningen også (Brandtzæg 2012).

Metode og materiale

For å belyse problemstillingen har jeg søkt å kartlegge elevenes medieerfaringer knyttet til Space2Cre8 i tråd med Gentikows beskrivelse av forskningsfeltet (Gentikow 2005, s11) Gjennom elevenes opplevelse av Space2Cre8, og i ly av tidligere medieerfaringer og sosial praksis, vil jeg undersøke mottakelse fra elevene ved bruk av sosiale medier i undervisning (ibid, s. 11). Når det gjelder dimensjoner av medieerfaringer er oppgaven i stor grad knyttet til "Mediepersepsjon" og videre forsøke å se på hvordan Space2Cre8 som medieform oppleves i en skolesetting (Gentikow 2005 s.14). Videre vil jeg se på de "Kognitive erfaringene" gjennom diskusjon rundt digital kompetanse (ibid, s. 15), det sosiale aspektet gjennom mulighet for kontakt med andre globalt og lokalt og kommunikative erfaringer (ibid, s. 17). For å kunne skape et godt bilde av de ulike dimensjonene vil jeg bruke flere metoder i studien. De tre empiriske områdene vil være: intervju med elevene og forskerne i prosjektet, observasjoner inne på Space2Cre8 og noe statistikk på bruken av Space2Cre8 hentet fra systemet.

Fokusgruppen: Utvalg, rekruttering og personlig møte

Første innpass til skolen i prosjektet fikk jeg via Space2Cre8-prosjektet ved Kenneth Silseth og Ola Erstad. Intervjuene er gjennomført i to runder med to fokusgrupper. I første runde høsten 2009 ble elevene valgt dels på anbefaling fra de andre forskerne i prosjektet og dels på grunnlag av å være selvutnevnt. Det var et ønske fra lærerne at alle elevene kunne få anledning til å delta. Vi kan beskrive den første runden intervjuer som et heterogent utvalg, det vil si at gruppen var varierte blant annet med hensyn til etnisitet, kjønn, tidligere erfaringer med sosiale medier, erfaringer med Space2Cre8 (Gentikow 2005, s. 79).

I andre runde beholdt jeg én av de blandede gruppene, men satte så sammen en egen gruppe med de mest aktive brukerne av de norske elevene. Noe som også ville resultere i en ren jentegruppe. Jeg valgte dermed i runde nummer to først å holde et fokusgruppeintervju med en mer heterogene gruppe, og så en fokusgruppe som fremstod som en mer homogen gruppe (ibid s. 79). Dette ble gjort for å se om den mest aktive gruppen skiller seg fra de andre med hensyn til annen bruk av sosiale nettsamfunn og holdninger mot Space2Cre8. Videre var det ønskelig å se om jeg kunne gjøre noe med gruppedynamikken i intervjusituasjonen ved å plassere jentene som var "storforbrukere" av Space2Cre8 i en egen gruppe.

En fokusgruppe består normalt av 6–10 personer og er ledet av en moderator. Den gjenkjennes av en ikke-direktiv intervjuform som søker å skape debatt og variert blikk på temaet gruppen fokuserer på (Kvale & Brinkmann 2009, s. 150). En fokusgruppe består gjerne av en naturlig sammensetning av mennesker, noe som gjør fokusgruppen til et godt redskap for å få informasjon om bestemte sosiale og kulturelle erfaringer og fortolkninger av et fenomen. I dette tilfellet består denne naturlige sammensetningen av ungdom i alderen 12–13 år, som bor i samme avgrenset område innenfor Oslo by, og dermed har mange av de samme referansepunktene og erfaringsgrunnlag (Gentikow 2005, s. 85).

Fokusgruppene ble gjennomført i to omganger, med to grupper. Hver av gruppene bestod av ca. 4-5 personer. Vi kan si at det er relativt lavt totalantall av individuelle deltakere på 10 personer (ibid 85). Dette bør likevel gi et godt innblikk i de norske elevenes holdninger, forventninger til og inntrykk av Space2Cre8, da klassen totalt består av 29 elever.

Den første runden med fokusgruppeintervjuer (Fokusgruppe 1 og 2) ble gjennomført i november og desember 2010, da elevene var relativt nye på Space2Cre8. Andre runde ble gjennomført i mai 2010 (Fokusgruppe 3 og 4), da første kull med norske elever nærmet seg slutten av prosjektet. Formålet med fokusgruppene var å høre hva elevene selv sier om å bruke et sosialt nettsamfunn i undervisningen, og holdningene til Space2Cre8.

I første møte med elevene var Space2Cre8 enda så nytt at jeg konsentrerte meg i all hovedsak om tidligere erfaringer rundt sosiale medier og nettsamfunn, og førsteinntrykkene rundt Space2Cre8 (Intervjuguide. Vedlegg 6). Herunder generell bruk av nye medier, trender og holdninger, holdninger til Space2Cre8, og holdninger til bruk av sosiale medier i skolen og klassen versus fritid.

I andre runde snakket vi mer om holdningene til og erfaringene rundt Space2Cre8. Hva mente elevene selv var bra og dårlig, og hva kan bli bedre? Hva mener de om kontakten med andre elevene i prosjektet, og ikke minst hva tenker de at de får igjen for bruken av Space2Cre8 i klasserommet?

Tanker rundt intervjusituasjonen

I et gruppeintervju er det vanlig at én eller flere i gruppen dominerer samtalen, noe som igjen gjør at makten i intervjusituasjonen flyttes fra intervjuer til enkeltmedlemmer i gruppen (Gentikow 2005, s. 86). Faren med dette er at datamaterialet fortrenses fordi alle nyanser i gruppen ikke kommer frem. I første runde opplevde jeg at enkelte av deltakerne dominerte gruppen enten ved å inneha sterke meninger eller generell uro. Til dels utpekte én av brukerne seg, som også er en mer avansert bruker av sosiale medier. Det kan virke som om denne gutten også la en demper på kommentarene fra de andre elevene. Videre er det slik at dette er en klasse med utfordringer med hensyn til disiplin, der lydnivå og aktivitet oppleves som høyt, noe som bekreftes i hovedstudien fra Norge (Erstad et.al. 2011). Dette er også fremtredende i fokusgruppeintervjuet. Dette ble avholdt i et av grupperommene ved siden av klassen, der det også er et vindu mellom. Det opplevdes dermed til tider at både dynamikken i selve rommet med enkelte uroligheter i selve intervjurommet og aktivitetene rundt kunne forstyrre intervjuet og påvirke kvaliteten (Kvale & Brinkmann 2009, s. 164).

Å intervju ungdom på denne måten er en ny opplevelse for meg. Jeg har under intervjuet i så måte hatt fokus på å gjenta spørsmål dersom samtalen har beveget seg inn

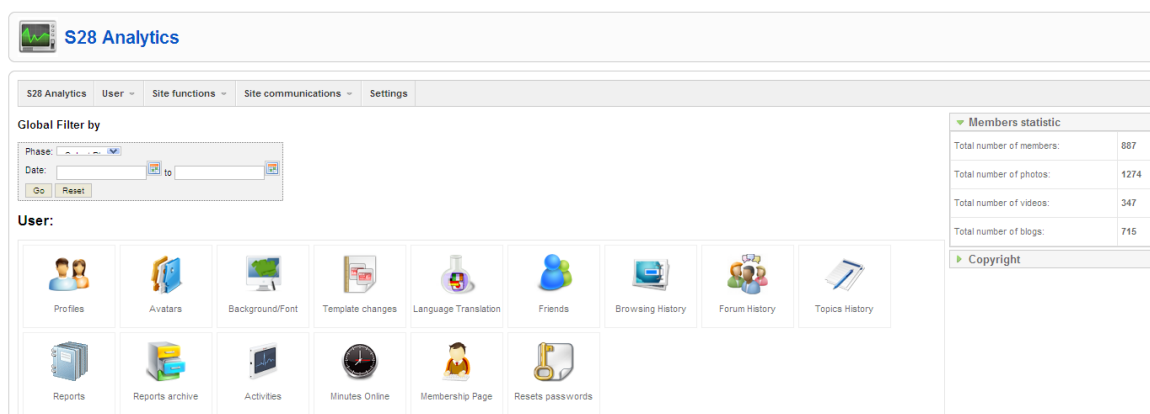
på andre tema. Videre har jeg hatt fokus på å involvere også de personene i gruppen som ikke var de mest fremtredende i diskusjonen. Jeg har også vært bevisst på å gjenta svar og stille oppfølgingsspørsmål hvis noe var uklart (ibid). Ved å benytte båndopptaker under fokusgruppeintervjuet hadde jeg dermed mulighet til å ha bedre overblikk over situasjonen, og således sikre at alle var så involvert i diskusjonen som mulig, og samtidig være tilstede i møtet med ungdommene.

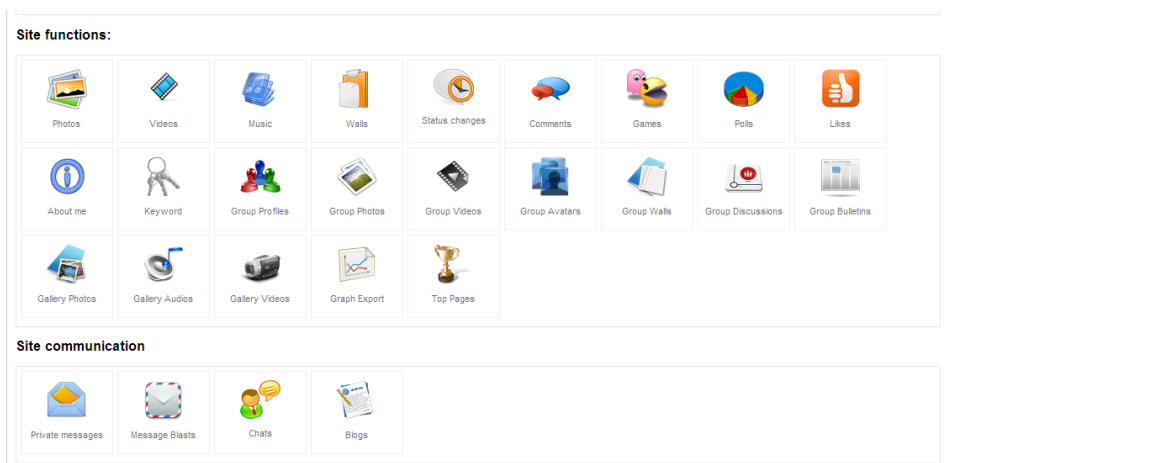
Intervju med forskerne

For å avstemme mine inntrykk i møtet med elevene og observasjoner, så har jeg hatt en samtale med Professor Ola Erstad, Pedagogisk institutt ved UIO. Dette ble gjort for å få et inntrykk av bakgrunnen for å starte Space2Cre8 som prosjekt ved en norsk skole, samt hans egne erfaringer med prosjektet (Vedlegg 1) Jeg har også kommunisert på mail med Amy Stornaiuolo som har skrevet sin doktorgrad gjennom den amerikanske delen av prosjektet (Berkley), som i stor grad har jobbet med koordinering av forskerne i prosjektet om de andre skolene (Vedlegg 2).

Data og statistikk knyttet til bruken

Gjennom prosjektet bak Space2Cre8 har jeg fått tilgang til deres analyseverktøy, der man får et tydelig bilde av hvordan de ulike elevene har benyttet ulike funksjoner i Space2Cre8:

Analyseverktøyet i Space2Cre8 samler kvantitative data gjennom et automatisk sporingssystem som registrerer hvordan Space2Cre8 brukes på individnivå og hva som blir gjort (Hull et.al .2010b). Dette gir et godt overblikk over hvilke funksjoner elevene har benyttet, hvem de har hatt kontakt med og hva som kommuniseres i ulike kanaler. Det ligger ingen automatikk i å studere ulike funksjoner og ulike land opp mot hverandre, og de ulike dataene registres på individnivå. Også i analyseverktøyet har ulike brukere en egen profil som viser ulike kategorier og bruk registrert til hver kategori:

https://id...2Fgg%3D%3D Magical Kid...room Spaces DagligBank Free Folding...d Printables Childrens F...ens Bedding Retro Swirl...for Children Kids.no - ...ker Bakugan Maisons du Monde - Guttelus

Details of User Profile

S28 Analytics User Site functions Site communications Settings

S28analytics > User profiles > Caska Profile

Caska Profile [Catharina Kokkim]

Export All

Last activity:	July 02, 2012 01:47:57 [Show All Activities]	Avatar:	Background:
Location:	Oslo / Oslo / Norway		not settled
Date joined:	October 11, 2009 14:55:01		
Language:	Norwegian		
Date of birth:	November 10, 2012		
School / University:	University of Oslo		

Totals:

Blogs: 0	Chats: 1	Private Messages: 1
Avatars: 1	Photos: 0	Videos: 0
Friends: 10	Wall: 0	Comments: 0
Background/Font changes: 0	Template changes: 0	Language Translation changes: 2
Games played: 0	"About me": 2	Polls: 0
Logins: 63	Browsing: 334	Music: 0
Gallery Photos: 0	Gallery Videos: 0	Gallery Audio: 0
Minutes Online Total: 47581	Minutes Online Active: 374	Minutes Online Idle: 47207
Groups Created: 0	Groups Join: 1	
Likes: 0	Points: 15	Password reset: 1
Status messages: 0	MBs sent: 0	Forum replies: 0

Latest Activities :

For å undersøke om det kan finnes noen trender med hensyn til likheter og ulikheter av bruken i klassen og mellom skolene, har jeg valgt å bruke materialet fra Space2Cre8 analytics til å lage en egen statistikk over aktiviteter generelt og bruk av kommunikasjonsfunksjoner som chat og private meldinger spesielt. Disse har jeg registrert per klasse. Dataen er så hentet ut fra hver enkelt profil. Dette har jeg videre benyttet til å gjøre ulike sammenligninger i klassen og mellom landene for å belyse temaet i problemstillingen. Et eksempel på registrering av data i excel finnes i vedlegg 7.

En utfordring knyttet til utarbeidelse av denne statistikken er for eksempel at chat registreres som totalt antall chat, det vil si hver enkelt gang noen sender en hilsen og/eller kommentar, og ikke per samtale. Videre så ønsket jeg se nærmere på hvem som tok kontakt gjennom chat-funksjonen, hvem de snakket med og om det resulterte i noen reelle samtaler utover et enkelt "hei". For å finne denne informasjonen søkte jeg opp hver enkelt person under "Site communications" og "chat", en jobb som viste seg å være tidkrevende. En av de ønskede effektene ved Space2Cre8 er kommunikasjon mellom landene. I ly av diskusjonen rundt sterke og svake bånd (Granovetter 1973) har jeg i registreringen valgt å inkludere de norske elevene, lærerne og forskerne som "lokale" og andre elever, forskere og lærere i prosjektet som "andre".

Jeg har også benyttet meg av Space2Cre8 analytics for å hente ut eksempler på kommunikasjon gjennom chat og private meldinger, i tillegg til informasjon om hvordan elevene benytter ulike former for selvpresentasjon og selvrepresentasjon på profiler.

Når det kommer til sammenligningen har jeg valgt å se på Norge opp mot skolene i India og Sør Afrika, og har ikke tatt med skolen i USA i vurderingen. Dette har jeg gjort fordi jeg ønsket å vurdere bruksmønsteret opp mot tidligere erfaringer med nettsamfunn, for å se om det fantes noen trender på likheter og ulikheter i denne bruken mellom landene. Når det gjelder klassen i Sør-Afrika har jeg tatt utgangspunkt i de elevene som startet opp prosjekter i september 2009. I utgangspunktet går deres skoleår fra mars til november, så de fleste av disse elevene deltar bare noen få måneder, og jeg har derfor valgt å gjøre to ulik målinger på Sør Afrika; den første som viser alle elevene med oppstart i september/oktober 2009, og en egen for de elevene som fortsetter inn i 2010. Dette for å se om det var noen forskjeller i bruken etter at de hadde vært medlem på siden over en periode.

Reliabilitet og validitet

En av de største kritikkene av kvalitative metoder knytter seg til hvorvidt disse undersøkelsene krever reliabilitet, validitet og generaliserbarhet slik som er vanlig i kvantitativ metode (Gentikow 2005, s. 56)

"Utvalget av informanter i kvalitative studier er ikke representativ, antallet av informanter er for lavt, forskningsmessig medfører mangel på statistikk og gjør at dataene ikke er sammenlignbare, forholdet mellom forsker og informant er for personlig, intervjueteknikken er manipulerende, etc. (ibid. S. 56)

Reliabilitet betyr pålitelighet og troverdighet. Man må kunne stole på både datamaterialet og resultatene av analysen. Analysen må være konsistent og ende opp i holdbare konklusjoner. Videre må presentasjonen av funnene i undersøkelsen ikke være preget av vilkårlige valg og subjektivismen i form av at visse data undervurderes eller underslås. Det kan derfor argumenteres for at overordnet kan etterprøves, men at problemene er knyttet til å kunne gjenskape studien (Gentikow 2005, s. 58).

Validitetskravet handler om mulighet til å bekrefte studien, gyldighet, riktighet eller sannhet. Og knyttes til det overordnede av reliabiliteten. I kvantitative analyser er dette igjen noe som kan bekreftes ved gjentakelse av studien (ibid, s. 59).

Det er derfor viktig med selvrefleksivitet i kvalitative studier, der forskeren selv gjør fortløpende vurderinger av hvor pålitelig fremgangsmetoden er (ibid, s. 59). Og videre diskutere det som kalles "truth of observation" – om man faktisk undersøker det man tror man undersøker (ibid). Det er også slik at det i kvalitativ metode gjennom fortolkning når frem til sannheter, og ikke minst konkurrerende sannheter som har betydning for skarpe vurderinger, som burde referere til validitet (ibid). I kvalitativ forskning kan validitet knyttes til en åpen prosess med der det å validere er å utforske (Kvale & Brinkmann 2009, s. 246). Kvale og Brinkmann argumenterer for at validering ikke bare er knyttet til studien, men også personen som intervjuer. De skisserer syv steg i valideringsprosessen: **Tematisering** basert på grunnteori og logikken mellom teori og forskningsspørsmål, tilstrekkelighet når det kommer til **forskningsdesign**, troverdighet og kvaliteten på intervjuet, oversettelse fra muntlig til skriftlig språk gjennom **transkripsjon**, refleksiv avgjørelse av hvilken **validitet** som er relevant for studien, og om **rapporten** gir et godt og nyansert bilde av studiens hovedfunn (ibid, s. 249).

Jeg har gjennom oppgaven forsøkt så langt det lar seg gjøre å redegjøre for ulike valg og retninger underveis. Jeg har videre forsøkt å holde utskriftene av det som sies i intervjuene så tett opp mot det elevene faktisk sier som mulig. Tekster hentet ut fra nettstedet er videre kopiert i sin helhet. Ved både å snakke med informantene, observere bruk på Space2Cre8 og videre diskutere noen av funnene opp mot teori og andre funn i prosjektet, mener jeg at dette skal gi et godt og nyansert overblikk for oppgaven.

Selv om datamaterialet fra Space2Cre8 er automatisk registrert og skal gi et godt bilde over hvordan elevene i de ulike landene tar i bruk nettsiden, er det slik at tekniske problemer har vært gjeldende både for den norske klassen (intervju Erstad Vedlegg 1) og de andre skolende (intervju Amy. Vedlegg 2). Det kan også tenkes at dette til en viss grad har påvirket de norske elevene, som i utgangspunktet har stor tilgang til internett utenfor skolen (Erstad, et.al. 2011) og dermed kan besøke siden etter ønske, ville tatt siden i bruk oftere hvis opplevelsen rundt det tekniske var bedre.

Det er også slik at de ulike skolene er med på forskjellige tidspunkt gjennom oppsett av prosjektider og tidsforskjeller mellom landene. Det er derfor en tenkt mulighet at dersom prosjektet foregikk mellom to skoler til samme tid, kunne dette ha påvirket samtalene mellom landene.

Generaliserbarhet og overførbarhet

I kvalitative studier har generaliserbarhet gjerne blitt knyttet til case-studier. Det argumenteres for at man ikke kan se på om studien kan generaliseres nasjonalt eller globalt som i kvantitative studier, men heller om studiene er overførbare (Kvale & Brinkmann 2009, s. 262). Ifølge Thagaard (1998) har overførbarhet referanse til tolkninger som er basert på en enkeltundersøkelse, men kan gjelde i andre sammenhenger (i Gentikow 2005, s 61). Gentikow argumenter for at kvalitativ metode undersøker en saks kompleksitet, og at analytisk kompleksitet er et ideal som svarer til kvalitativ metodes utpreget refleksivitet og ikke minst forskerens selvrefleksivitet, og dermed burde være det tredje kravet til kvalitative studier i stedet for generaliserbarhet (ibid, s. 63). Kvale og Brinkmann kaller dette analytisk generalisering, og inkluderer rike kontekstuelle beskrivelser, forskerens argumenter for overførbarhet og leserens generalisering fra rapporten (2009, s. 265).

Som tidligere nevnt har prosjektet opplevd noen tekniske problemer som kan ha betydning for resultatet. Jeg vil likevel argumentere for at prosjektet har en viss analytisk generalisering, det vil si at den belyser saken og problemstillingen gjennom de data som foreligger, og diskuterer viktige temaer knyttet til denne bruk av sosiale medier i klasserommet.

I en studie som denne er det videre viktig med refleksiv objektivitet. Man vil gjennom et utgangspunkt ha en forhåndsantagelse rundt tema, som kan påvirke fortolkningen. Det er derfor viktig å være åpen om denne subjektiviteten i studien (Kvale & Brinkmann 2009, s. 242). Videre kan triangulering gjennom selvrefleksivitet bidra til å ytterligere gi et mest mulig korrekt bilde av studien (Gentikow 2005, s. 157). Denne trianguleringen handler om å prøve å utvikle motforestillinger på alle trinn i undersøkelsen og videre avkrefte dem (ibid, s. 158).

Diskusjon av metode

I kvalitativ metode krever datamaterialet egenskap som tekster som må fortolkes en redegjørelse fra forskerens side for å informere leserne om prinsippene for selve fortolkningen – og deres eventuelle svakheter (Gentikow 2005, s. 55). Gjennom å velge en kombinasjon mellom personlig møte med elevene der de selv får fortelle om prosjektet, og observasjon av selve bruken inne på systemet mener jeg at selve problemstillingen blir godt belyst.

Det er imidlertid slik at teknologiske utfordringer knyttet til bruken av Space2Cre8 både i Norge, og ved de andre skolene kan ha betydning for resultatet når det kommer til selve bruken av siden. Likevel så vil jeg argumentere for at sammenhengen mellom det elevene selv sier, og de trendene vi kan se ut fra denne reistreringen er relevant for å se om det finnes noen ulikheter både innenfor klasserommet i Norge og mellom landene.

Jeg har gjennom gjennomgående i oppgaven forsøkt å argumentere for hvorfor jeg har tatt de valgene jeg har gjort, og videre diskutert eventuelle motforestillinger til resultatene.

Etiske refleksjoner

Ungdommene jeg har intervjuet er mindreårige. Før intervjuet hente jeg inn en egen godkjenning fra ungdommenes foresatte for deltakelse i dette sideprosjektet (Kvale & Brinkman 2009, s. 70). Dette ble gjort som et tillegg til godkjenningen som allerede var gitt for hovedprosjektet for Space2Cre8 i Norge. I forespørselen fikk elevene og de foresatte informasjon om hvordan min studie var knyttet til hovedstudien, hvilke tema som skulle gjennomgås og hvordan intervjuene ville bli gjennomført (Forespørsel om intervju. Vedlegg 5). Det ble også opplyst om at deltakelse i denne studien var frivillig selv om elevene deltok i hovedstudien. I informasjonsbrevet stod det også en samtykkeerklæring som ble samlet inn i klassen.

Videre er prosjektet godkjent av NSD (Vedlegg 3 og Vedlegg 4). Jeg har gjennom prosessen stilt krav til personvern og konfidensialitet, transkriptet fra intervjuene er dermed direkte anonymisert, jeg har videre vært forsiktig med å oppbevare materiale som kan identifisere brukerne. Siden denne undersøkelsen vil ligge tilgjengelig på DUO, har jeg derfor valgt å ikke bruke navn på skole, navn/kallenavn eller andre kjennetegn på elevene. Jeg har også valgt ikke å bruke bilder fra nettsamfunnet som på noen måte kan knyttes til elevene gjennom bilder og/eller annen informasjon. Opptak er slettet innenfor fristen satt av NSD (Kvale & Brinkman 2009, s. 73; Bruhn Jensen 2008 (2002), s. 291).

Når det kommer til kjønn og brukermønster har jeg i denne studien valgt å se om jeg kan finne noen tendenser til forskjeller mellom kjønnene og bruk av Space2Cre8, basert på analyseverktøyet i Space2Cre8. Jeg har likevel forsøkt å holde en nøytral kjønns holdning her, slik at jeg har sett både på guttene og jentene, og ikke bare fra et feministisk perspektiv slik det er anbefalt hos Gentikow (2005, s. 184). Videre holder studiene seg til et mikroperspektiv, altså hvordan mottakelsen er blant de ulike kjønnene innenfor veggene av Space2Cre8 (ibid, s. 184).

Det er også slik at man gjennom analyseverktøyet i Space2Cre8 har full tilgang til all informasjon på systemet, dette gjelder også tilgang til samtaler via Chat og Private meldinger som normalt kan og bør anses som privat. Kvale og Brinkmann argumenterer for at et kjent spenningsforhold og dilemmaet eksisterer mellom ønsket om å kartlegge så mye informasjon som mulig og samtidig respektere integriteten til personene som deltar i undersøkelsen (2009, s. 174). Jeg har i denne undersøkelsen valgt å gjengi

enkelte samtaler fra Chat og Private meldinger for å illustrere bruken av disse funksjonene. For at dette skal være mest mulig etisk forsvarlig, har jeg anonymisert disse samtalene så mye som mulig.

Publikasjoner fra prosjektet

Jeg har vært så heldig å få tilgang til både internasjonale og norske publikasjoner fra Space2Cre8 som i stor grad har hjulpet å belyse eller bekrefte noen av spørsmålene og antagelsene som har dukket frem gjennom min egen forskning.

Hovedtyngden av publikasjonene ser på identitet, selvrepresentasjon og kulturelle forhandlinger knyttet opp mot læring gjennom Space2Cre8. Blant annet har Professor Glynda Hull og hennes team publisert en rekke artikler som diskuterer selvrepresentasjon og forhandling av identitet blant de indiske jentene (Hull et.al 2010b), samhandling og forhandling om identitet mellom landene (Stornaiuolo et.al. 2011) og integrering av nye medier i undervisningen (Hull, et.al. 2010a). Prosjektet har også gjennomført noen kvantitative studier, derav en måling av visuelle virkemidler i blant annet profiler (Scott in press). Denne er ikke publisert, men mottatt via e-post fra forskeren. Videre har det norske prosjektet publisert sine resultater gjennom en forskningsrapport (Erstad et.al 2011) og en artikkel i Scandinavian Journal of Educational Research under tittelen "Being a Learner Using Social Media in School: The case of Space2Cre8" (Erstad et.al in press). Forskerne i prosjektet er videre i ferd med å avslutte et bokkapittel om emnet med tittelen "Sosiale medier i undervisningen: Space2Cre8 i et multietnisk klasserom" (Erstad, et. al in press). De to sistnevne publikasjonene er motatt fra forskerne direkte.

DEL III: Analyse av funn

Analysedelen i denne oppgaven vil i hovedsak bestå av to seksjoner. I første del vil jeg se på resultatene fra fokusgruppeintervjuene med de norske elevene, og den andre ser jeg på resultatene fra observasjonene på Space2Cre8 og statistikk på bruken av nettsamfunnet.

Hva elevene selv sier om nettsamfunn og Space2Cre8

I denne delen av analysen vil jeg se nærmere på de norske elevenes tidligere erfaringer med sosiale medier, samt mottakelse og bruk Space2Cre8. Tidligere erfaringer og tilgang til Internett er viktig for å etablere de norske ungdommene innenfor den såkalte mediegenerasjonen (Se kapittel: Valg av tema), som også i utgangspunktet er en del av et medialisert og mediemettet samfunn (Lundby 2008). De norske elevene kan sies å leve i et samfunn som i stor grad er i tråd med Castells' tanke om nettverkssamfunnet (Castells 2010; Rasmussen 2009). Et samfunn der bruk av medier knyttet til Web 2.0 er fremtredende (Se kapittel: Nettverkssamfunnet og Web 2.0). Analysen baserer seg på to runder med fokusgruppeintervjuer med elevene, og er dermed deres egne tanker om prosjektet og bruk av nettsamfunn i sin helhet.

Tidligere erfaring med sosiale medier

Basert på den første runden fokusgruppeintervjuer (Fokusgruppe 1 og 2) er det tydelig at selv om elevene som deltar i den norske delen av prosjektet kommer fra det område i Oslo med lavest inntekt (Erstad et.al 2011), så har de god erfaring med Internett og nettsamfunn. De fleste har en profil på steder som Facebook og Nettby. Det understrekes imidlertid at de fleste har flyttet fra Nettby til Facebook. I tillegg nevnes nettsider som Biip, MySpace og YouTube. Dette støtter teorien om at med at ungdom er tilstede i mange ulike medier (Kløvestad & Tømte 2009). Uttalelsen om overflytting fra Nettby til Facebook er interessant. Disse intervjuene ble gjennomført i 2009, noe som viser at

disse ungdommene også er tidlig ute når det gjelder å ta i bruk av denne type digitale medier, det sier også noe om utviklingen og skiftene i teknologien, og det at ungdoms prioriteringer endrer seg i tråd med denne utviklingen (Se kapittel: Nettverkssamfunnet og Web 2.0).

I tillegg til nettsamfunnet er tjenester som MSN og Skype populært. Her nevnes også mulighet for å chatte med bilde. De fleste elevene sier videre at de bruker internett hver dag, mange fordi de kjeder seg og ikke har annet å gjøre. Kun én av jentene jeg møtte sier at hun ikke benytter nettsamfunn – hun er av minoritetsbakgrunn.

Internett brukes til å høre på musikk på YouTube eller iTunes, se bilder, legge inn kommentarer på veggen, chatte med venner og spille spill. Noen av elevene påpeker at de ikke legger ut bilder av seg selv, men ser på andres bilder.

- *Jente: Jeg er egentlig der mest for å snakke med venner og sånt (Fokusgruppe 1)*
- *Jente: Jeg er der for, vel, ikke å legge ut bilder mest, men for å dele bilder og se på andres bilder. For å sjekke ut andre, for da får jeg se hva de har gjort denne helgen for eksempel. Høre hva de har gjort (Fokusgruppe 2)*

Disse funnene er også i tråd med innledende diskusjon i forhold til digitale medier som en naturlig del av hverdagen, som brukes til underholdning, avslapning, kontakt med venner og innhenting av informasjon (Se kapittel: Nettsamfunn i hverdagen). Vi ser imidlertid allerede her at en av jentene ikke er en del av de store nettsamfunnene. Dette er på en annen side et bevist valg, og er ikke knyttet til tilgang til internett. Hun er for eksempel aktiv i andre typer medier som MSN.

De fleste sier også at de ikke har noen særlig restriksjoner på bruk av internett hjemme, så lenge de har gjort lekser. En annen grunn til at de ikke får benyttet internett kan være praktiske årsaker, som at de deler PC med søsken eller resten av familien. En av guttene sier også at han egentlig skal bruke PC-en til lekser, men spiller i smug. Igjen støtter dette studier av norske ungdoms bruk av og tilgang til internett (Storsul et.al. 2008) Flere uttaler at de også bruker mobil mye, men mest til musikk, SMS og til å ta bilder. Mobil brukes ikke så mye til chatting og liknende da det er for dyrt. Dette skjer kun hvis det er noe viktig, dette kan ifølge elevene for eksempel være hvis saken handler om det motsatte kjønn. Her ser vi en beskrivelse av den konvergerende mediekulturen,

der ulike medier har ulike funksjoner som supplerer hverandre (Se kapittel: En konvergerende deltakerkultur)

Noen av elevene uttaler også at de laster ned musikk og programvare gratis selv om dette ikke er lov. Men i det store og det hele brukes tjenester direkte på nettet. De fleste uttaler at det er venner de chatter med på nett, i tråd med EU Kids Online (Livingstone 2011; Staksrud 2011).

Ulike elever – ulike erfaringer

Flere av elevene sier at de har laget video tidligere, men en av guttene i intervjuet skiller seg fra de andre. Han har en uttalt interesse for Anime og uttaler blant annet at han ser på det han kaller "japanske dramaserier" på YouTube. Vi kan kalle ham en "power user" (Sørensen 2010, s. 56), teknologiorientert (Brandtzæg et.al. 2004), "Advanced user" (Enstad et.al. 2011), eller innenfor den kategorien Mizuko Ito hennes medforskere kaller "Geeking out" (2010). Det vil generelt si at han bruker flere forskjellige nettmedier, gjerne til ulikt bruk. Han uttaler at han både spiller, deltar i chatteforum og selv produserer filmer som han publiserer på YouTube. Det er også interessant at han selv anser seg selv som spesiell. Dette belyses i følgende samtale med eleven under Fokugruppe 2, høsten 2009:

- *Gutt: Jeg har lagt ut en video (på Space2Cre8) jeg også la ut på YouTube. Jeg lager dem og legger dem på YouTube, så legger jeg det på Space2Cre8 hvis jeg får tid.*
- *Intervjuer: Er det noen andre her som lager videoer og legger på YouTube?*
- *Gutt: Bare jeg. Jeg er spesiell. For de andre vet ikke at man bruker Vega og Windows Notemaker og sånn. Jeg er veldig spesiell.*

Videre er han en av få som uttaler at han har kontakt med andre enn venner på nettet:

- *Forsker: Når dere chatter med folk, er det venner eller blir dere kjent med folk på internett også?*
- *Gutt: Jeg chatter med eldre folk også på YouTube. Vi har sånne diskusjoner om tema og ting.*

Han vil ikke kommentere hva temaene handler om, og sier at det er hemmelig. Han presiserer imidlertid at det ikke har noe med 18-års aldersgrense å gjøre, men at de bare prater sammen. Med dette kan vi også si at han på en eller annen måte reflekterer over den risiko som er knyttet til chatting med fremmede og voksne på nettet (Livingstone 2011, s. 13).

Mottakelsen av Space2Cre8

I møte med elevene var jeg interessert i å få en følelse av hvordan de har tatt imot Space2Cre8 og deres tanker rundt siden. Det er tydelig at de norske elevene som har en mediemettet bakgrunn har en tendens til å sammenligne Space2Cre8 med de større kommersielle nettsamfunnene. Space2Cre8 konkurrerer ikke bare om oppmerksomheten når det gjelder tid etter skoletid, det konkurrerer også med selve teknologien og utfordringene til de store kommersielle sidene. Dette er også i tråd med Skaars studier på kommersielle og undervisningsbaserte nettjenester (2012).

Farget av kommersielle nettsider

Det kan virke som at jo mer erfaring elevene har med sosiale medier, jo mindre imponert er de over funksjonene og bruken av Space2Cre8. I tillegg kommenterer både de som bruker Space2Cre8 mye og de som benytter siden lite at det er en del feil og problemer knyttet til nettsamfunnet.

- *Jente (bruker siden lite): Jeg bruker det ikke hjemme, bare på skolen. Jeg har ikke tid til å bruke det hjemme. For mange sider som skal oppdateres. (Fokusgruppe 4)*
- *Gutt (bruker siden lite): Jeg går ikke inn på det hjemme. Det er litt kjedelig. (Fokusgruppe 2)*
- *Jente (Bruker siden mye): Jeg bruker det hver dag. Eller jeg går inn på det (siden), og hvis ingen er på bare lukker jeg det (Fokusgruppe 3).*
- *Gutt (Bruker siden lite): Jeg gidder ikke bruke tid på det rett og slett. Bare hvis jeg er på skolen.(...) for det har jeg ikke tid til og det er ikke mange å chatte med der heller. For å være helt ærlig, Space2Cre8 er egentlig ikke så interessant. Selve siden er ikke så bra. De har nok ikke jobbet nok med dem (Fokusgruppe 4).*
- *Jente (Bruker siden mye): Jeg bruker det hjemme hvis jeg kjeder meg skikkelig mye (ler) (Fokusgruppe 3).*
- *Jente (Bruker siden mye): Om å legge inn meldinger på veggen: Det er veldig mange problemer da. Noen ganger sender du, men så går det ikke. Så det fungerer ikke helt (Fokusgruppe 3).*

Det kommer tydelig frem at siden har noen tekniske problemer, og dette problematiseres av de norske elevene. Som tidligere nevnt støttes også dette av forskerne (Intervju Erstad. Vedlegg 1; Intervju Stornaiuolo. Vedlegg 2; Maple et.al 2010).

I tillegg ser vi at disse elevene er konkrete på hva de mener ikke fungerer, som igjen sier litt om erfaringer med andre medier og en forventning til hvordan det skal fungere.

Hvordan kan Space2Cre8 bli bedre?

Siden de norske elevene både har erfaring fra andre nettsamfunn, og til dels er kritiske til noen av funksjonene på Space2Cre8, var det interessant hva de selv mente kunne bli bedre på siden (Fokusgruppe 4)

- *Gutt: Ja, at det hadde vært enklere å finne frem. Og at man kan gå og se på profiler som på Facebook (...). Det går an, men det er dårlige greier. Det hadde vært bedre hvis man kunne søke på navn. Nå må man kunne akkurat navnet (brukernavn) for å finne folk. Må spørre hver enkelt person før man legger dem til.*
- *Jente 1: De burde gjøre bakgrunnen litt bedre, syns jeg. Den er sånn kjedelig med murstein og sånn*
- *Forsker: Men dere kan ikke påvirke dette selv, personlig profil, for eksempel?*
- *Jente 2: jo, hvis jeg for eksempel går inn på min egen profil, så kan jeg bestemme den bakgrunnen jeg vil ha*
- *Gutt: Det er fortsatt kjedelig. Det skulle vært sånn som Facebook. Men det er ikke sånn. Der står det sånn kul informasjon. Du skjønner?*

Her sammenlignes altså sammenliknes siden automatisk med Facebook, noe som også stemmer med Skaars diskusjon rundt at kommersielle samfunn vil være dominerende (2011, s. 353).

Flere kommentarer bekrefter dette:

- *Jente 1 (bruker siden mye): Man må kunne chatte selv om man går på en annen side. At man ikke trenger å gå tilbake til Splash page, men kan forsette å ha den åpen hele tiden. (Fokusgruppe 3)*
- *Jente 2 (bruker siden mye): Laste opp flere bilder samtidig. Slippe å bla igjennom og så bla igjennom igjen. Det er litt irriterende at det kommer bort, så må man bla det opp igjen. Gidder ikke legge ut så mange bilder (Fokusgruppe 3).*
- *Gutt (bruker siden lite): Chatten på Facebook og sånn er bedre. Man kan spille spill der også. Dere (S28) må skaffe spill forresten. Da hadde jeg gått mer på Space2Cre8. Så anbefalt (Fokusgruppe 1)*

- *Gutt (anime): Da må jo Space2Cre8 ha noe som Facebook ikke har. Hvorfor skal man ellers bruke Space2Cre8. (...) Svaret er veldig enkelt. Skaffe seg to millioner medlemmer. Da hadde det blitt slik som Facebook. Det hadde vært skikkelig stas. (Fokusgruppe 4).*

Igien benyttes Facebook som "mal", det vil si at det er normen for brukerne. Videre er funksjonene som kommenteres sterkt knyttet opp mot de aktivistene ungdom benytter på fritiden (Enstad et.al 2011; ito et.al 2010; boyd 2008).

Når jeg besøkte skolen for andre gang var spill en av funksjonene som var lagt til på siden. Det virker imidlertid ikke som om de fleste elevene så noen grunn til å ta dette i bruk. Dette kan være et tegn på at de i første omgang oppfatter siden som noe tilknyttet undervisningen, og foretrekker kommersielle sider når det kommer til aktiviteter som spill.

Tanker rundt et lukket nettsamfunn

Selv om de fleste elevene uttrykker at det er spennende å få være med på et prosjekt som Space2Cre8 og gøy å kunne snakke med elever fra de andre landene, er det også litt blandede følelser rundt dette at ikke alle de kjenner har tilgang til å lage en profil på siden.

- *Jente (bruker siden lite): Det hadde vært annerledes hvis det var andre (kjente) der (Fokusgruppe 1).*
- *Jente (bruker siden mye): Og det er spennende (litt stolt) for det er bare vår klasse som har det liksom på hele skolen, da. Det er morsomt faktisk! Eller i Norge, da. (Fokusgruppe 3).*
- *Gutt (bruker siden lite): Det hadde vært kulere hvis det hadde vært en skole fra hvert land i verden som hadde vært med (Fokusgruppe 1).*
- *Gutt (anime): Facebook er bedre fordi jeg har mange venner fra utlandet som Sri Lanka eller noe. Eller Vietnam, Thailand og sånt. Og jeg snakker med de, ikke sant. På S28 er det vanskelig å finne folk fra andre land. Det er en annen sak (Fokusgruppe 2).*

Igien blir Space2Cre8 vurdert opp mot kommersielle nettsamfunn og normen hos disse (ref. muligheter for andre til å delta). Det kan imidlertid virke som om de som er aktive på Space2Cre8 er positiv til muligheten for å ha noe unikt.

Om bruken av Space2Cre8

Om kommunikasjon med de andre landene

Få av de norske elevene beskriver bred kontakt med de andre skolene. Det betyr ikke at de ikke er positive. Det kan imidlertid virke som at problemer knyttet til tidsforskjell, og at det er kjedelig å vente på svar. Elevene beskriver i tillegg tekniske problemer som hindrer for mer av denne typen kommunikasjon. I tillegg tar de naturlig kontakt med de i klassen først, altså de man allerede har et offline relasjon til (boyd 2008).

- *Jente (bruker siden lite): Jeg har jo lagt de til som venn, da. Men jeg har liksom ikke snakket med dem (Fokusgruppe 3)*
- *Jente (bruker siden lite): Har snakket med noen én gang. Det er litt vanskelig fordi vi er ikke der på samme tidspunkt (Fokusgruppe 4)*
- *Gutt (anime): Jeg gidder ikke gå på Space2Cre8 for å chatte med folk fra andre steder i verden. Det kan jeg gjøre på YouTube. (...). De er aldri på heller, så det er ikke noe vits (Fokusgruppe 2)*
- *Jente (bruker siden mye): Jeg har snakket litt med én i USA (...). Og én i Sør-Afrika (Fokusgruppe 3)*

På spørsmål om de har lært noe om de andre skolene så er de litt lunkne; "ikke egentlig". Det kan være mange grunner til at denne interaksjonen mellom landene ikke fungerer, dette kan være knyttet til for eksempel tidsforskjeller som tidligere skissert (Se kapittel: Reabilitet og validitet). Flere av elevene sier likevel at de chatter mest med de i klassen, altså der det allerede eksisterer sterke bånd (Granovetter 1986). Dette kan vi også si stemmer bra med det Haytorntwaite har funnet at introduksjon av nye kommunikasjonskanler (herunder nettsamfunn som Space2Cre8) i større grad komplimenterer eksisterende sterke bånd (2002, s. 386).

Om bruk av nettsamfunn i undervisningen

Alle er positive til å bruke Space2Cre8 i timen, men mange ser ut til å knytte dette til "fritid" og ikke nødvendigvis læring:

- *Gutt 1 (bruker siden lite): Veldig kult (Fokusgruppe 4).*
- *Gutt 2 (bruker siden lite): Det er veldig gøy. Da trenger vi ikke lære. Vi trenger ikke bruke hodene. Kan bare sitte og slappe av (Fokusgruppe 4).*
- *Gutt 3 (bruker siden lite): Vi burde bruke det i flere timer, ikke bare ekstratimen. For eksempel erstatte mattetimene (Fokusgruppe 4).*
- *Jente 1 (bruker siden lite): Da kan vi snakke med andre og gå inn på sidene.*
- *Jente 2 (bruker siden lite): Jeg syns vi lærer noe, jeg. Jeg har for eksempel blitt bedre i å skrive engelsk (Fokusgruppe 4).*
- *Jente (bruker siden mye): Jeg syns vi lærer mer engelsk enn før. Jeg skriver engelsk hele tiden. Noen ganger når vi chatter med hverandre skriver vi også engelsk (ler). (Fokusgruppe 3).*

Etter en del diskusjon kommer elevene frem til at de kunne tenke seg å bruke Space2Cre8 i flere klasser, men kanskje ikke alle klasser. En time per dag kunne være passende. Forslag til timer der det kunne passe, bortsett fra matte, er norsk og samfunnsfag. I gruppen med "aktive" brukere er de svært usikre på om siden har noen funksjon i andre klasser, mens de "vanlige" brukerne er mer ivrig.

Selv om også én av jentene som bruker siden lite kommenterer at hun lærer bra engelsk gjennom prosjektet, synes gruppen av de som bruker siden mye å ha en mer reflektert holdning til sidens læringsfunksjon.

Om å kommunisere på engelsk

Undervisningen av Space2Cre8 er lagt til engelsk klassene, og det meste som gjøres på siden skal knyttes til engelsk.

- *Jente (bruker siden lite): Ja, for det er andre land å prate med. Men det er litt dumt at man må snakke engelsk (Fokusgruppe 4).*
- *Gutt 1 (bruker siden lite): Da lærer du jo to ting på en gang (Fokusgruppe 4).*
- *Gutt 2 (bruker siden lite): Det skulle vært slik at vi skrev på norsk, så kom det frem på engelsk (Fokusgruppe 4).*

Det er også interessant at bruk av engelsk fremskynder et annet problem knyttet til digital kompetanse, nemlig i form av informasjonssøk og kritisk bruk av nye medier, hentet fra Fokusgruppe 4:

- *Jente 2 (bruker siden lite): Men det er jo bare å bruke Google translate.*

En av jentene går også lenger i å beskrive denne bruken i én av aktivitetene knyttet til undervisningen, også fra Fokusgruppe 4:

- *Forsker: Hvordan var det å jobbe med forfatterprosjektet?*
- *Jente (ikke storbruker): Kjedelig.*
- *Forsker: Kjedelig? Det var mer som en vanlig engelsk klasse?*
- *Jente (ikke storbruker): Ja. Eller vi brukte jo bare Google translate og så bare, ja. Dette her bra. Og så posta vi det bare. Ha det!*

Ut fra disse eksemplene ser vi at selv om elevene mener at de bruker engelsk mer, og lærer mer engelsk gjennom bruken av Space2Cre8, så er språk en barriere for noen. Løsningen blir da for enkelte å bruke kommersielle tjenester som "Google translate", uten at de nødvendigvis utviser noe kritisk refleksjon til bruken av tjenesten. Dette er nettopp noe som rapporten ITU Monitor og andre fremhever som en av svakhetene ved å definere dagens ungdom som en digital generasjon, og dermed overvurdere deres digitale kompetanse (Se kapittel: En digital generasjon eller et digitalt skille).

Om medieproduksjon i prosjektet

Flere av elevene sier de har prøv å lage egne videofiler tidligere. Men den delen av prosjektet som handler om produksjon av digitale historier og video er populært, og dette ønsker elevene seg mer av. Det har vært noen startproblemer med første runde av digitale historier, som har ført til at noen har mistet sine historier, og det er de også opptatt av:

- *Jente 1 (bruker siden lite): Det var bra, men synd det ble sletta (Fokusgruppe 1)*
- *Jente 2 (bruker siden mye): Først skrev alle en historie hver i klassen, så skulle man velge ut den (historien) gruppen skulle lage (Fokusgruppe 3)*
- *Gutt 1 (bruker siden lite). (På spørsmål om det var vanskelig): Ja, ja. Det var vanskelig fordi man måtte matche bildene med lyden. (lest inn) (Fokusgruppe 2).*

På spørsmål om de syns det er for vanskelig, er de avvisende, men presiserer at de har fått hjelp fra elever fra videregående som har vært med som hjelpere på prosjektet. Det er blandede følelser om denne hjelpen. Det kommer frem at de eldre elevene kanskje har

tatt litt for mye styring over prosjektet, noe enkelte av elevene synes er greit, mens andre synes det er mindre gøy.

I klassiske digitale historier (Lambert 2009) handler det om selvrepresentasjon gjennom å fortelle sin egen personlige historie. (Se kapittel: Ideologien bak Space2Cre8). I Norge har prosjektet beholdt måten å produsere en digital historie på med bilder og lyd, men knytter historien opp til et tema. Videre løses oppgaven i en gruppe (Fra fokusgruppe 3):

- *Forsker: Første gang dere hadde digitale historier, så hadde dere en konkurranse om den beste historien, stemmer det?*
- *Jente 1 (bruker siden mye): Jo, jo, på engelsken skulle vi skrive en sånn historie. Vi hadde grupper, så skulle vi stemme på hvilken av historiene som skulle lages. For eksempel, vi skulle stemme på hva som var morsomt og bra.*
- *Jente 2 (bruker siden mye): Det var hva vi gjorde i høstferien, jeg tror det var det? Husker ikke. Vi kunne dikte, da ...*
- *Jente 1 (bruker siden mye): Ja det var noen som gjorde det (diktet), for de hadde om ran, da. De ga oss eksempler på hva vi kunne skrive om.*
- *Forsker: Hadde dere en samme type konkurranse når dere laget filmer om alkohol også?*
- *Jente 1 (bruker siden mye): Nei, da skrev vi sammen. Vi hadde sånt prosjekt, da, så lagde vi egen film med de Space2Cre8-folka. De kom med kamera og sånn*

Mye av den organiserte læringen i Space2Cre8 prosjektet er knyttet til medieproduksjon enten det er i form av tekst (blogging), video, eller digitale historier. Dette er som diskutert tidligere den delen av uformell læring gjennom sosiale medier er mest verdifullt i forhold til å integrere sosiale medier i skolesammenheng, og samtidig jevne ut digitale skiller (Se kapittel: Formell og uformell læring). Jeg vil argumenter for at de norske elevene fremstår ikke som avanserte med hensyn til digital kompetanse (Hatlevik et.al 2011). Selv om enkeltelever. Som en av guttene i fokusgruppene skiller seg ut og kan kategorieres som en "Power user" (Sørensen 2010), eventuelt "Advanced user" (Endestad et.al. 2011), eller om de tar del i det som anses som "Geeking out" aktiviteter i studien til Ito og hennes medarbeidere (2010). Mye tyder derfor på at medieproduksjonen i Space2Cre8 prosjektet kan være et viktig bidrag for å øke generell digital kompetanse blant elevene i prosjektet.

Om tilrettelagt kommunikasjon mellom klassene

Gjennom året har elevene gjennomført noen prosjekter som også legger til rette for kommunikasjon mellom klassene, blant annet gjennom å kommentere hverandres arbeid. Noen av disse aktivitetene er produksjon av digitale historier, blogging om sin favorittforfatter, et 17. mai-prosjekt, en hilsen fra den amerikanske skolen, og spørsmål til andre elver hva de tror og vet om Norge.

- *Jente (bruker siden mye): Vi lagde en sånn film også, da. Sånn digital historie og sånt (...) Om alkohol og sånn. For vi hadde det som en periode. Og da spurte vi hva de (de andre elevene) synes og sånt (Fokusgruppe 3).*
- *Jente2 (bruker siden mye): De syns vår film var veldig morsom. Vi hadde om at hun og jeg var nerder, da. De ville bli kule og sånt. Det skjer veldig mye, men det er morsomt fordi det er humor i det selv om det er alvorlig, da (Fokusgruppe 4)*

Jentene som bruker Space2Cre8 mye er positivt innstilt til den tilrettelagte kontakten mellom de andre landene, og synes å sette pris på å få kommentarer på arbeidet sitt fra de andre landene. Noen av de andre som ikke bruker siden så mye, er tilsynelatende ikke like interessert (Fokusgruppe 4):

- *Jente (bruker siden lite): Jeg var der inne i en periode og spurte om noe ... saklig.*
- *Gutt (bruker siden lite): Jeg prøvde å svare, det gikk ikke.*

Helt konkret sier de følgende om videohilsen som er produsert fra skolen i Oakland spesielt til de norske elevene (Fokusgruppe 4 og 3):

- *Forsker: Dere har fått en videohilsen fra USA?*
- *Gutt 1 (bruker siden lite): Vi har også lagd en til dem.*
- *Forsker: Har dere svart på hilsenen da?*
- *Gutt 1 (bruker siden lite): Nei, jeg orket ikke.*
- *Gutt 2 (bruker siden lite): Jeg skjønnte ikke alle spørsmålene.*
- *Gutt 1 (bruker siden lite): De spurte om vi likte basketball og skateboard. Og om vi visste om han basketballspilleren (kjendis). Han er stas!*
- *Jente 1 (bruker siden mye): De var veldig flinke til å lage sånn film. Det var en som hadde redigert den.*
- *Jente 2 (bruker siden mye): Den var skikkelig fin.*

Igjen ser vi her at gruppen av jenter som bruker siden mye også virker mer entusiastiske til den type prosjekter som fordrer mer kommunikasjon mellom landene.

Bruk av Space2Cre8 og forskjeller i klassen

Som tidligere nevnt har jeg i andre runde med fokusgrupper samlet en gruppe som bruker siden mye. Disse fant jeg delvis ved å se på bruken inne på selve Space2cre8-siden, og delvis gjennom anbefaling fra lærerne involvert i prosjektet. Denne gruppen består kun av jenter og alle har en annen etisk bakgrunn. Noen av disse var også med i første runde, mens et par er nye i fokusgruppen. Det er i utgangpunktet ikke overraskende at det er overvekt av jenter blant de aktive, det stemmer også bra med at jenter er mer engasjerte og aktive på nettsamfunn (Se kapittel: Brukermønstre knyttet til kjønn og etnisitet).

Jeg møtte disse jentene samlet i mai 2010 når prosjektet nærmet seg slutten. På dette tidspunktet presiserer jentene at de har brukt siden mye, men mer tidligere i prosjektet. Igjen kan vi se det hurtige skiftet blant ungdom som er vant til å håndtere nye teknologitilbud i et mediemett samfunn, der tilbudet fort blir gammelt (Tønnesen 2007). Selv om de mest aktive jentene synes å være mer aktive i forhold til å ha kontakt med de andre klassene, legger de selv vekt på at de snakker mest med de som går i deres egen klasse.

Mange av de større aktivitetene som jentene beskriver i fokusgruppeintervjuet er klasseorienterte, altså igangsatt som prosjekter som for eksempel fotografere sitt eget rom hjemme, blogging om forfattere, 17. mai-prosjekt og digitale historier. Alle elevene synes det er spennende å få jobbe med video og filmproduksjon, for eksempel prosjektet om ungdom og alkohol. Men mens de andre elevene i større grad er negative til de mer tekstbaserte prosjektene, for eksempel blogging om forfattere, virker denne gruppen engasjerte også der.

Noen av de mest aktive jentene har også laget egne grupper, eller såkalte fangrupper. Disse er gjerne knyttet til fritid, deriblant "Vi som liker Justin Bieber". Dette viser også at noen av disse jentene i større grad tar i bruk Space2Cre8 på fritiden, og til dels knyttet til fritidsrelaterte aktiviteter.

Jentene skiller seg ut fra resten av klassen på to områder; holdning til kvaliteten på Space2Cre8 og sikkerhet på siden (Fokusgruppe 3):

- *Jente 1: Synes det er nesten som Facebook. Det er nesten samme. Eller chatten og sånt, det er nesten samme. Ikke noe stor forskjell mellom de, eller andre sider (nettsamfunn).*

- *Jente 2: Men Space2Cre8 er mer sikker å bruke, da, enn Facebook.*
- *Jente 3: Ja, det er sant, faktisk.*

Disse jentene setter videre pris på at Space2Cre8 er noe ikke alle har tilgang til:

- *Forsker: Ikke alle kan være der?*
- *Jente 1: Synes det er bra. Da kan vi gjøre sånn: Ja, vi har det der – ikke dere... (ler)*

Flere samtykker og viser at de synes det er stas å ha det for seg selv. De legger også vekt på at de sjekker Space2Cre8 også utenfor skolen. Noen av aktivitetene da er å se hvem som er logget på og hva andre har skrevet siden sist. Disse jentene ser også ut til å være opptatt av kommunikasjon med de andre klassene, der enkelte av de andre elevene er mindre interessert eller uinteresserte.

Tilstedeværelse av forskere

Flere av elevene gir uttrykk for at det å jobbe med de norske forskerne i prosjektet er spennende og at de er mer "kompiser" enn lærerne. Videre er besøk fra Amy Stornaiuolo som er koordinator for prosjektet og en av medforskerne Stacy Maple, som begge er tilknyttet USA, svært populært uavhengig av aktivitetsnivået ellers på siden. Når det gjelder tilstedeværelse av forskerne, og lærernes inne på selve nettsamfunnet, er responsen litt mer blandet.

- *Jente (bruker siden mye): Jeg glemmer det. Jeg gjør aldri noe der som er farlig, liksom (Fokusgruppe 3)*
- *Jente (bruker siden lite): Ja, litt. Det kan jo begrense hva man legger ut på sida, liksom (Fokusgruppe 4)*
- *Gutt (bruker siden lite): Kult at de filmer oss. Da kan de folka i Sør Afirka og India se hvor pene vi er (ler). Ikke alle da, men noen av oss (Fokusgruppe 4)*

I oppfølgingsspørsmål til jentene som bruker siden mye, spurte jeg om det også er greit om lærere og forskere er venner med dem på Facebook (Fokusgruppe 3):

- *Jente 1 (bruker siden mye): Nei ... Jeg er ikke venn med noen lærere eller sånt der. Vi snakker aldri om privatliv i klassen.*
- *Jente 2 (bruker siden mye): De har ikke sagt at de har Facebook (lærerne).*
- *Jente 1 (bruker siden mye): Vel, de er jo fortsatt mennesker.*
- *Jente 2 (bruker siden mye): Er det ikke bare barn som bruker sånne sider?*
- *Jente 3 (bruker siden mye): Ja, men tenk lærerne hvis vi hadde sett bilder av dem sånn småfulle. Det er rart (ler).*

- *Forsker: Hva hvis lærerne får se bildene deres?*
- *Jente 2 (bruker siden mye): Jeg vil ikke at de skal se bildene.*
- *Jente 1 (bruker siden mye): Jeg har bare bilder av Justin Bieber, jeg ...*

Vi ser dermed at de har et relativt ubevisst forhold til at de blir overvåket av forskerne i prosjektet. Det skal sies at elevene og deres foresatte er informert om denne tilstedeværelsen i samtykkeerklæringen fra hovedprosjektet fra 2009:

“(...) I innsamlingen av data vil vi bruke lydopptaksutstyr og videoopptak i klasserommet, intervju både i grupper av elever og individuelt, et spørreskjema og dessuten følge aktivitetene som skjer på nettstedet. Det sistnevnte innebærer av vi vil observere kommunikasjonen som skal foregå på det lukkede nettstedet for dette prosjektet, der elevene kommuniserer med elever i de andre landene.” (Motatt fra Ola Erstad. Vedlegg 10).

Dette kan igjen tyde på at det vil være nyttig å jobbe med barns digitale dømmekraft knyttet til bruk av nettsamfunn, både opp mot kommersielle nettsteder, men også problemstillinger knyttet til hva som er privat og verdien av dette (Se kapittel: Personvern og kontroll).

Det lukkede rom – elevenes bruk av Space2Cre8

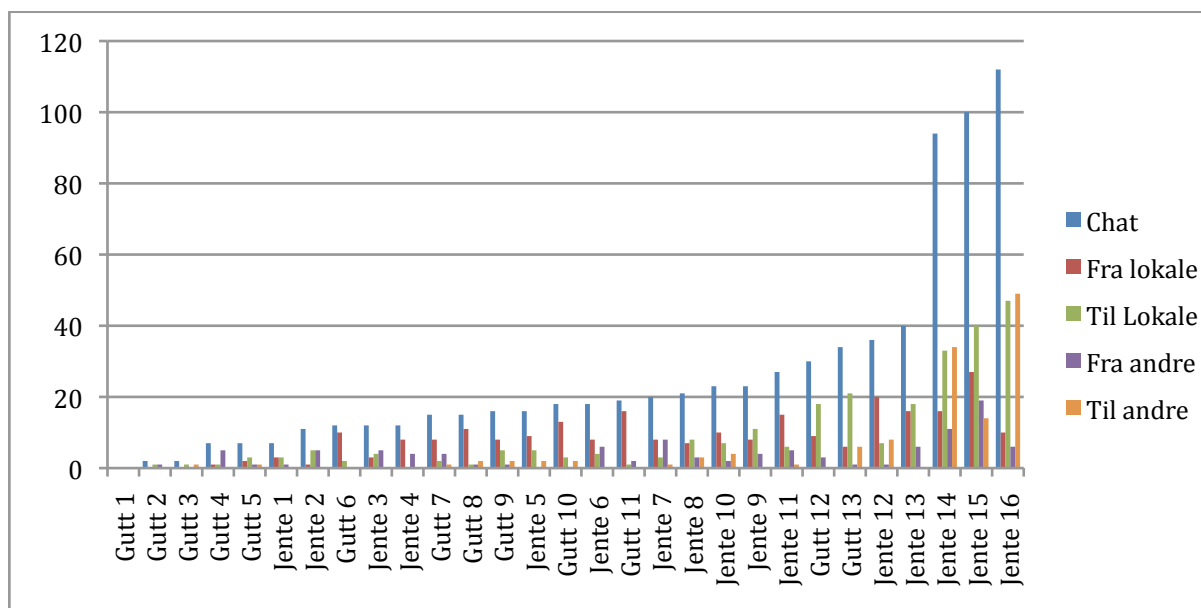
For å kunne si noe om bruken av Space2Cre8 i Norge har jeg undersøkt brukermønstret ved hjelp av analyseverktøyet som ligger i Space2Cre8. I denne delen vil jeg se på om det foreligger noen forskjeller i bruk innenfor den norske klassen. Vi har tidligere gjort en antagelse om at noen få jenter med minoritetsbakgrunn er mer aktive inne på siden enn andre, det er derfor interessant å se om data fra analyseverktøyet bekrefter dette. Jeg vil så gå videre til en diskusjon rundt de norske elevenes selvrepresentasjon og selvrepresentasjon på siden, for å se om det også her kan være noen skiller i bruksmønster knyttet til generelt engasjement (Se kapittel: Selvrepresentasjon og selvrepresentasjon i digitale medier).

Bruk av chat-funksjonen

Blant aktivitetene som er organisert fra Norge, inngår så langt jeg vet ikke chat. Videre vet vi at chat er en funksjon knyttet til sosiale medier ungdom bruker for å holde kontakt

med jevnaldrede. Ifølge Trygg bruk undersøkelsen for 2008 chatter 8 av 10 norske ungdommer, og dette er i stor grad med vennene side (Lindbøl 2008).

Tabell 1: Bruk av chat blant de norske elevene

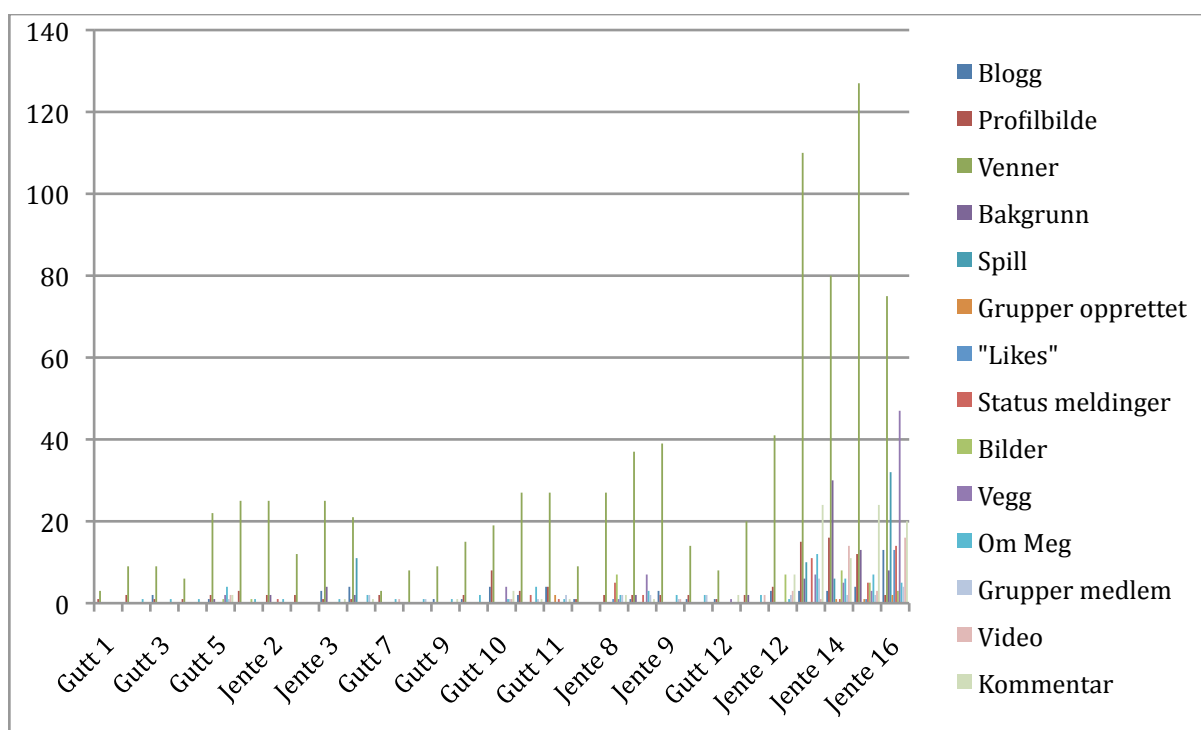
Som tabellen viser er bruk av chat-funksjonen på Space2Cre8 generelt ganske lav blant de norske elevene. Vi ser imidlertid at en liten gruppe utpeker seg som aktive. I toppen av disse finner vi en gruppe jenter. Disse jentene er i stor overensstemmelse med jentene som deltok i fokusgruppen som aktive, og har en bakgrunn som er ikke-etnisk norsk. Den jenta som er mest aktiv på Chat deltok imidlertid ikke i fokusgruppen blant de mest aktive, og hun har etnisk norsk bakgrunn (jente 16 i tabellen).

Videre ser vi generelt at den største andelen av kommunikasjonen foregår fra og til lokale, det vil si mellom klassekamerater eller eventuelt lærere og forskere som jobber lokalt. Altså de man allerede har en relasjon til utenfor Space2Cre8. Dette stemmer overens med funn fra flere forskere når det kommer til kontakt med sterke og svake bånd (Haythorntwaite 2002; Ellis & boyd 2007). Det er med dette få indikasjoner på at uorganisert kommunikasjon mellom skolene i prosjektet er særlig utbredt i den fasen som jeg har studert, mellom 2009 og 2010. I den grad chat tas i bruk, skjer dette gjerne mellom elevene i klassen. Dette er også i tråd med studier på kommunikasjon i sosiale medier som sier at kommunikasjon via nettsamfunn i stor grad er i overensstemmelse med de sosiale bånd man har offline (ibid).

Generelt bruk av ulike aktiviteter.

En del av aktivitetene som foregår på Space2Cre8 er organiserte av prosjektet og lærerne (Erstad et.al. 2011, s. 18). Space2Cre8 gir videre i likhet med andre nettsamfunn en rekke muligheter for aktiviteter, enten det er tilknyttet personlig profil gjennom former for presentasjoner som bilder, status oppdateringer og personlig bakgrunn. Det finnes muligheter for blogging, opprette og delta i grupper og laste opp video, og en av de siste funksjonene som er lagt til i nettsamfunnet er spill. Jeg har også i den første analysedelen diskutert at en gruppe jenter virker mer engasjerte og positive til bruken av Space2Cre8, på bakgrunn av dette har jeg her valgt å organisere de norske elevene etter hvor aktive de har vært i bruken av chat-funksjonen. Dette gjør jeg å danne et bilde av om engasjement og bruk på chat også følger de andre aktivitetene på siden.

Tabell 2: Bruk av aktiviteter i Norge

Ved hjelp av analysesystemet bekreftes det igjen at den samme gruppen jenter som er aktive på chat, også er særlig aktive med hensyn til resten av aktiviteten på siden. Det er dermed en liten gruppe jenter som står for mye av aktiviteten på siden i forhold til resten av klassen, dette er igjen den gruppen av jenter som deltok i fokusgruppe intervjuet (Se kapittel: Fokusgruppen: Utvalg, rekruttering og personlig møte).

Hva chatter de om?

Det meste av chatten mellom elevene kan i beste fall beskrives som tidsfordriv. Det finnes selvfølgelig unntak, men det ser ut til at chat i stor grad brukes til enkel kommunikasjon mellom elevene, og det som Ito med flere kaller "Hanging out" (Ito et.al. s. 2010). Bruken stemmer også overens med at det er enkle meldinger som benyttes for å opprettholde relasjonen via kanaler som chat (Kaare et.al. 2007, s. 612).

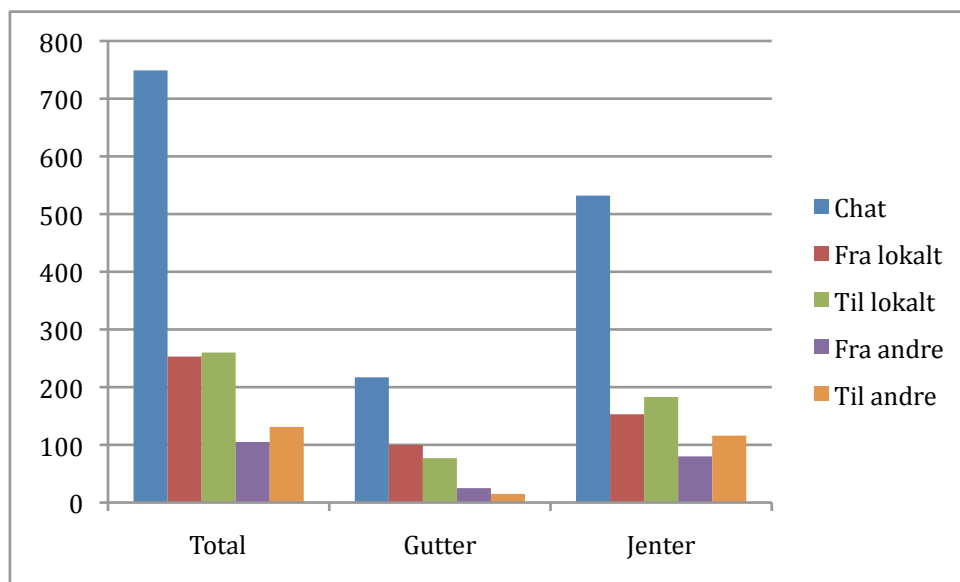
- *Jente 1: Hei*
- *Jente 2: heii... -)*
- *Jente 1: skjeer?*
- *Jente 2: ikke noe.. jobber :P dd?*
- *Jente 1: ahaha irriterer folk*
- *Jente 2: Kuult*
- *Jente 1: Det er morsomt*
- *Jente 1: prøv det*
- *Jente 2: slapp av da :P*
- *Jente 2: (navn) vi blogger her*

Samtalen fortsetter på samme måte. Denne type samtaler som kan sees som et slags tidsfordriv eller en mulighet til å prate sammen under undervisningen er ikke uvanlig.

Hvem bruker Space2Cre8 mest?

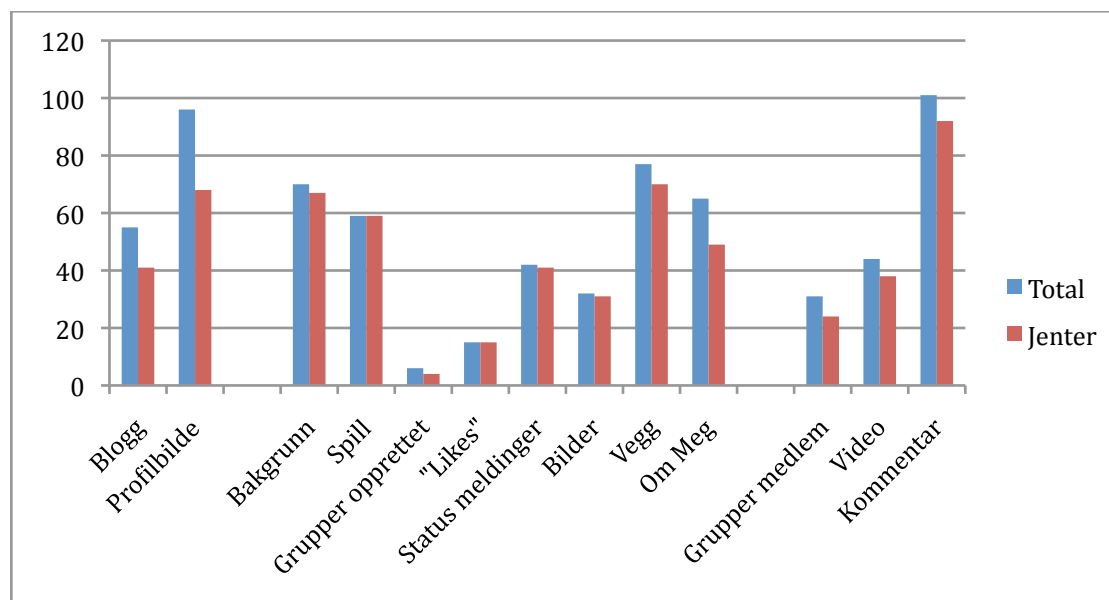
I oversikten over den generelle bruken av Space2Cre8 ser vi to tendenser. For det første er det en håndfull personer som tar i bruk systemet mye. I tillegg ser det ut til at jenter er mer aktive i bruken av Space2Cre8 enn gutter. Det er derfor relevant å se på forskjellen mellom kjønnene. Som tidligere diskutert er det heller ikke uvanlig at jenter er mer aktive på slike nettsamfunn (Storsul et.al. 2008, s. 22). Klassen med de norske elevene består av ca. halvparten gutter og jenter, så det er derfor greit å sammenligne bruken. Bruken viser at ikke bare er jentene mer aktive enn guttene, de er også mer aktive i å ta kontakt med andre både i klassen og i de andre klassene.

Tabell 3: Bruk av chat og ulikheter mellom kjønnene i Norge

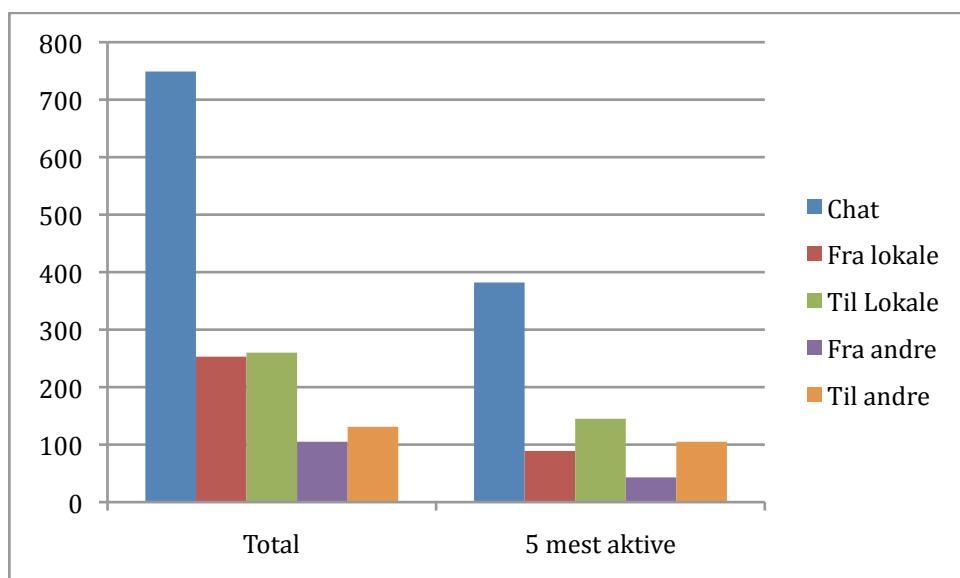
Den samme trenden finner vi i bruken av andre aktiviteter (tabell 4) på Space2Cre8. Jentene er i all hovedsak de mest aktive, de står faktisk for det meste av aktivitetene på sidene.

Tabell 4: Jentenes bruk av andre aktiviteter opp mot klassen som helhet

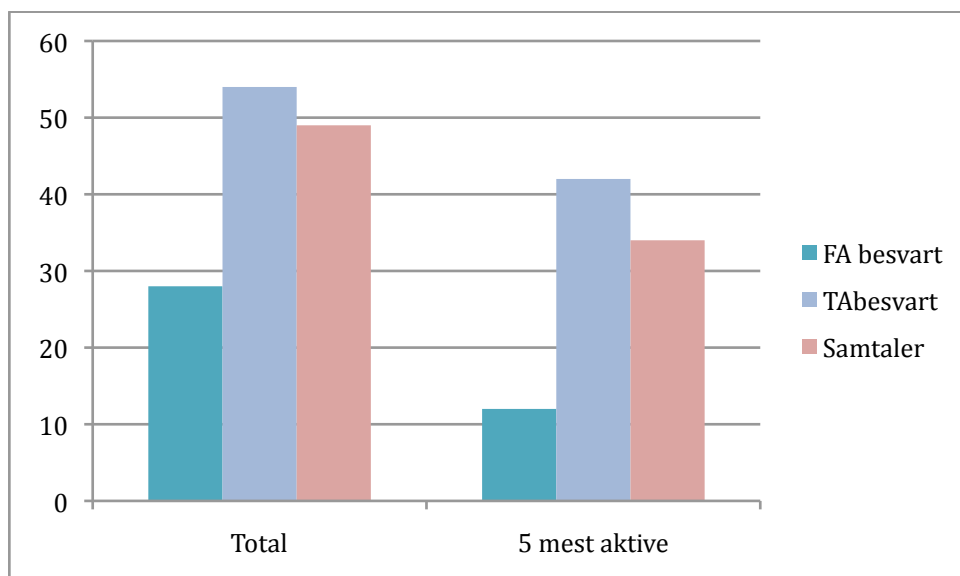
Som allerede diskutert i begynnelsen av kapittelet, er det videre en håndfull av jentene som er særlig aktive i av Space2Cre8. Jeg har her valgt å se de fem mest aktive jentene opp mot resten av klassen.

Tabell 5: Bruk av chat blant de fem mest aktive jentene

Tabellen viser at disse fem personene står for nær halvparten av all chat på siden. De er også mest aktiv i forhold til å ta kontakt utenfor klassen og står for hoveddelen av disse henvendelsene. De står også for en stor andel av samtaler som er besvart og for de reelle samtaler som har foregått mellom landene (tabell 6).

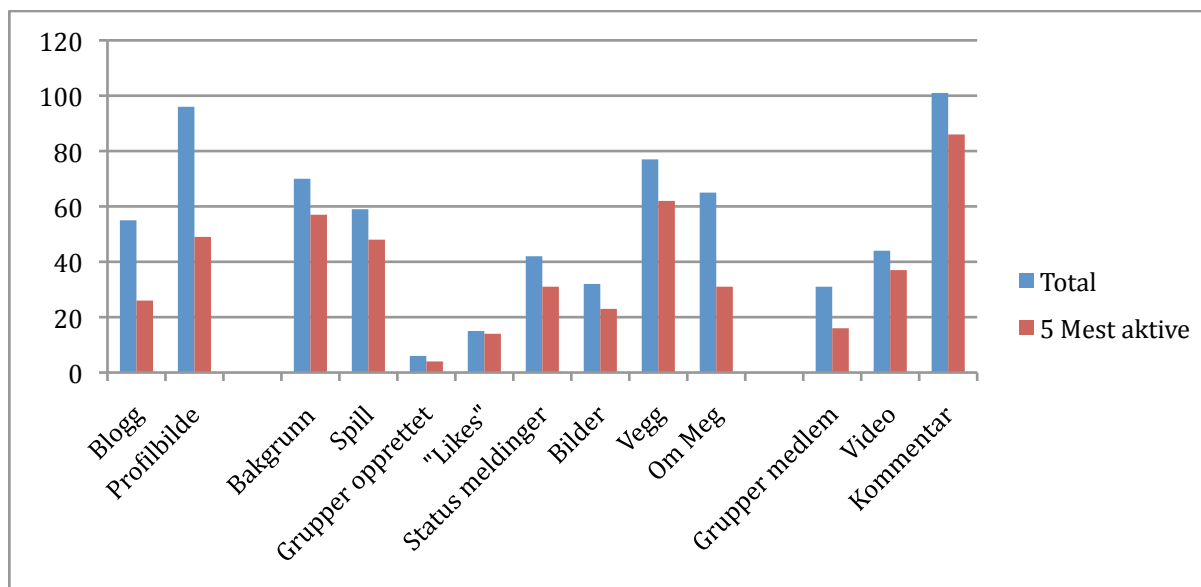
Tabell 6: Andel besvarte henvendelser og samtaler blant de fem mest aktive jentene

Til slutt ser vi igjen i den generelle bruken av siden at de samme fem står for en betydelig andel av bruken av nettsiden. I den grad det er noen avvik er det i forhold til blogg (der vet vi at det er gjennomført fellesaktiviteter), presentasjon via "om meg" og

bruk av profilbilde som synes å være gjennomgående blant de norske elevene og deltakelse i grupper.

Tabell 7: Andel bruk av ulike aktiviteter blant de fem mest aktive jentene i Norge

Selve brukermønsteret og aktivitetsnivået på Space2Cre8 kan tyde på at det elevene selv sier i fokusgruppeintervjuene stemmer. Generelt kan vi si at hovedtyngden av elevene viker uinteresserte i bruken av Space2Cre8, men det betyr ikke at de i all hovedsak er uinteresserte i bruken av sosiale medier (Endestad et.al. 2004). I den grad aktiviteter utføres på siden er det gjerne gjennom å sosialisere med jevnaldrende i klassen, og som beskrevet over, så er mye av denne kommunikasjonen knyttet til tidsfordriv. Vi kan si at de benytter seg av den vennemotiverte "Hanging out", en aktivitet som er knyttet til fritiden (Ito et.al. 2010).

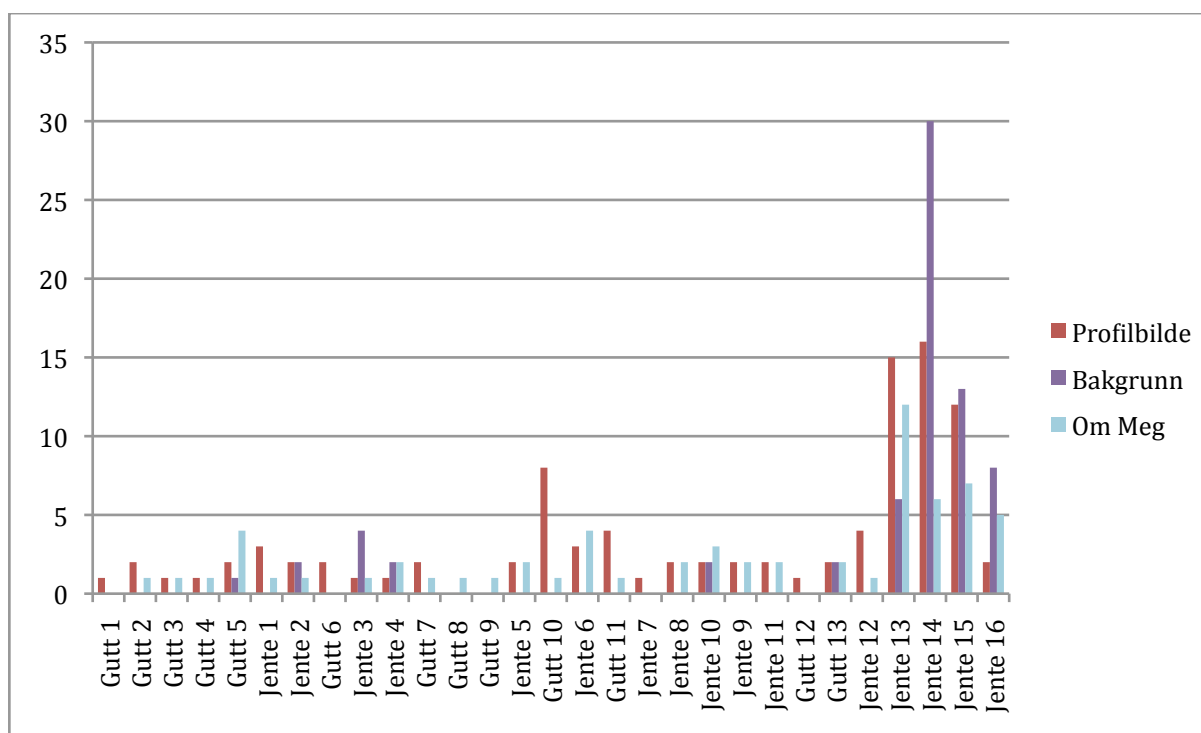
Vi vet at det har vært teknologiske problemer knyttet til bruk av Space2Cre8 i klasserommet (intervju Erstad. Vedlegg 1), likevel har de fleste elevene tilgang til bruk av internett og dermed nettsiden utenfor skolesfæren (Erstad et.al. 2011; Kapittel: Tidligere erfaringer med sosiale medier).

Det er likevel en liten gruppe elever som skiller seg ut ved å være aktive, og dette også innenfor flere funksjoner på siden. En del av disse er knyttet til presentasjon og selvrepresentasjon (Hull et.al. 2010b). Det er derfor relevant å se om funksjonene knyttet til disse dimensjonene gir samme utslag på siden.

Hvordan presenterer de norske elevene seg på Space2Cre8?

Jeg vil her se på hvordan elevene presenterer seg på Space2Cre8. Gjennom sin personlige profil har de mulighet til å benytte både bilde, bakgrunn og tekst om seg selv for å gjøre dette.

Tabell 8: Generell bruk av funksjoner knyttet til presentasjon av seg selv

De fleste bruker profilbilde og en tekst om seg selv. De som er mest aktive har gjerne endret tekst og bilder igjennom perioden. Vi ser også at de mest aktive gjennom perioden benytter seg av mulighet til å endre bakgrunn og endrer bakgrunnen flere ganger, derav en gjør dette hele 30 ganger gjennom perioden. En av jentene med etnisk bakgrunn skiller seg ut ved å bruke lite av disse aktivitetene (Jente 12). Videre ser vi at det også er den etnisk norske jenta (Jente 16) som er mest aktiv på kommunikasjon via chat, er mindre aktiv i endring av bilder på profilen gjennom perioden.

Presentasjon gjennom "Om meg" funksjonen

En av mulighetene for å presentere seg selv er å skrive noe om seg selv. Mange av elevene i Norge gjør her en kort presentasjon av seg selv:

- Gutt (etnisk bakgrunn): September 2009: I like fotball and I like arsenalfc

- *Jente (etisk norsk): I'm a 13 years old girl from Oslo in Norway, i lived with my mom, dad and brother. I also have a sister but si have moved out. My hobby is horse riding, and i ride on xxx in Oslo. My favoritt pony is Warrior.*
- *Gutt (etnisk bakgrunn): I like to play soccer... i like to play music*

De mest aktive elevene har som sagt endret en del av informasjonen om seg flere ganger, også teksten om seg selv. Jeg presenterer her et eksempel på endringene i presentasjonen "Om meg" for en av jentene i perioden:

- *September 2009: My name is XXX and I am 13 years old. I live in Oslo. I just have a little sister. I like drawing.*
- *Oktober 2009: My name is XXX and I am 13 years old. I live in Oslo. I just have a little sister. I like drawing. Im from Pakistan, but I live in Norway.*
- *Oktober 2009: My name is XXX and I am 13 years old. I live in Oslo. I just have a little sister. I like drawing. Im from Pakistan, but I live in Norway. My best friends are (fem jenter i klassen). I am the one with brown scarf on head. I am on the picture with most pupils .P.*
- *November 2009: Hi! My name is XXX and I am 13 years old. I live in Oslo. I just have a little sister. I like drawing. Im from Pakistan, but I live in Norway :P.*
- *Februar 2010: HI! My name is XXX and I am a girl who is 13 years old. I live in Norway.*
- *Mars 2010: HI! My name is XXX and I am 13 years old.*
- *September 2010: HI! My name is XXX and I am 14 years old.*

Ifølge definisjonen av Selv-representasjon så vet vi at det handler om strategisk å velge hvordan man skal presentere seg selv for andre (Enli & Thumim 2012). I løpet av perioden hun er aktiv på Space2Cre8 justerer hun profilen og strategisk legger til informasjon viktig for hennes identitet. I teksten bruker hun både etnisitet og venner for å fremstille seg selv ovenfor de andre i prosjektet. Når prosjektet nærmer seg slutten endrer hun dette til en enkel selv-presentasjon, bestående av rene faktaopplysninger.

Det er også noen av de mindre aktive elevene som benytter "om meg" feltet til en form for selvrepresentasjon. Et eksempel på dette er eleven som vi tidligere har definert som en salgs "poweruser" med interesser for AMV og Anime under fokusgruppene (Se Fokusgruppeintervjuer).

- *September 2009: nothingness*

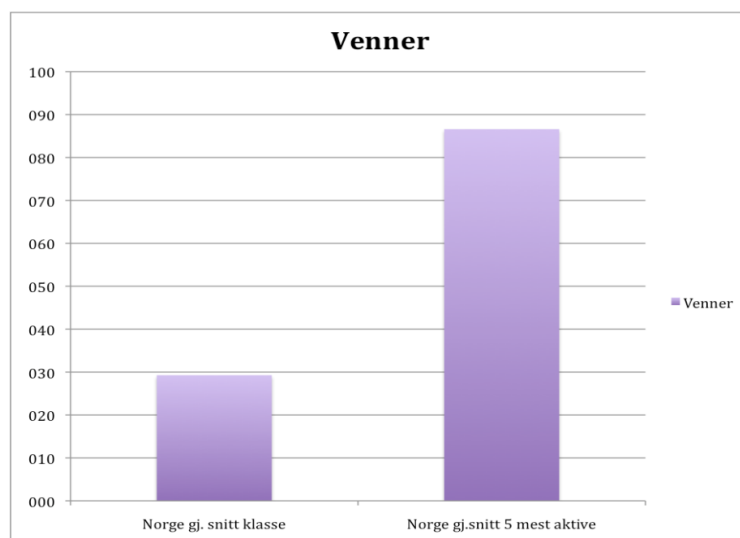
- *Desember 2009: My name is XXX – nothingness*
- *Mars 2010: My name is XXX. I live in Norway and i'm 13 years old. My hobby is making AMVes and watching anime.*
- *May 2010: classified information only known to certain people.*

Ut fra dette ser vi at han til bruker sine interesser for å presentere seg selv som person på siden. Vi kan også i den korteste teksten ser at han bruker en bevisst strategi for å skape et bilde av seg selv.

Det ser ikke ut til at det er et tydelig skille mellom de aktive elevene og de mindre aktive elevene på siden når det kommer til bruk av enkel presentasjon av seg og selv-representasjon. Mange av elevene som er ikke etnisk norske bruker for eksempel både foreldrenes hjemland og bilder knyttet til kulturen på siden (Erstad et.al 2011). Dette er også vanlig blant ungdom med annen etnisk bakgrunn (Dralega & Manisah 2011).

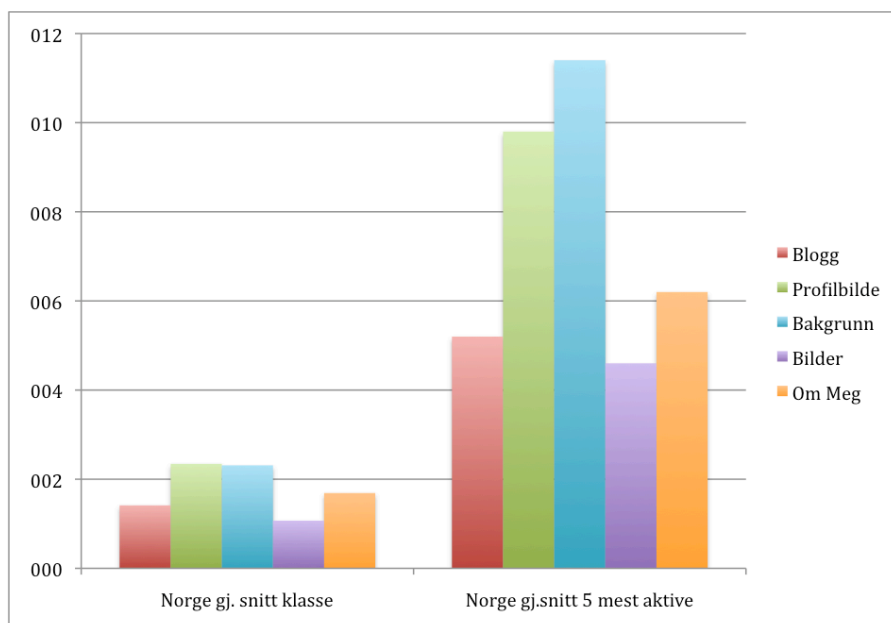
Det er imidlertid ganske store forskjeller når det kommer til engasjement og bruk av disse redskapene for selvrepresentasjon på Space2Cre8. danah boyd argumenter som tidligere nevnt for at "venner" i sosiale nettverk er en del av personens selvrepresentasjon (boyd 2008). Ved å se på et gjennomsnitt av antall venner knyttet til den norske klassen i helhet, sammenlignet med jentene som er mest aktive er resultatet slående. (tabell 9). De aktive jentene har nær 3 ganger så mange venner i sitt nettverk på Space2Cre8 som de andre elevene.

Tabell 9: Antall venner knyttet til aktivitetsnivå

Viidere viser generell bruk av virkemidlene knyttet til selvrepresentasjon som bruken av blogg, profilbilder, bakgrunn, bilder og tekst, er de aktive jentene også dominerende her (tabell 10).

Tabell 10: Aktiviteter knyttet til selvrepresentasjon knyttet til aktivitetsnivå

Når det gjelder blogg viser oversikten over bruken at dette stort sett er knyttet til undervisingen. Her er det kun en av jentene som skiller seg ut. Dette er den aktive jenten som har etnisk norsk bakgrunn. Hun står til gjengjeld for halvparten av blogginleggene fra den norske klassen.

Forskjeller og likheter mellom landene

Vi vet at de norske elevene har en annen bakgrunn enn noen av de andre landene i prosjektet. Blant annet gjennom høy tilgang til datamaskin og Internett, samt tidligere erfaringer med sosiale medier og nettsamfunn (Erstad et.al. 2011; intervju med Ola Erstad, vedlegg). Vi har også sett fra fokusgruppeintervjuene at de norske ungdommene til dels er preget av erfaring med de store kommersielle nettsamfunnene som Facebook og MySpace i sin vurdering av Space2cre8, og at de har en tendens til å kopiere aktivitetene de gjør inne på Space2Cre8 i overensstemmelse med de kommersielle sidene og mot typiske fritidsbruk, som for eksempel å lage fangrupper, snakke med venner, kommentere på bilder eller på veggen. Vi kan også se tegn til at Space2Cre8 som nettside ikke klarer å konkurrere med de større kommersielle nettsidene, og at få i den

norske klassen brukte Space2Cre8 mye, og at disse i stor grad var jenter (Kaare & Kokkim 2010; (Se Kapittel: Fokusgruppen: Utvalg, rekruttering og personlig møte med elevene)).

Videre vet vi at to av skolene i prosjektet, India og Sør-Afrika, ikke tilhører en gruppe ungdommer som har samme utgangspunkt når det kommer til digitale medier, og som i liten grad har tilgang på datamaskin og Internett utenfor prosjektklassen (Se kapittel: Digitale forskjeller i Space2Cre8).

Det er derfor viktig å se om vi kan spore noen tendenser til forskjeller og likheter mellom landene. Jeg velger her å sammenligne Norge, som en klasse som kan sies å stor erfaring med digitale medier, opp mot bruken i India og Sør-Afrika, der elevene har liten eller ingen erfaring med Internett og sosiale medier fra tidligere.

For å kunne si noe om forskjellene mellom landene har jeg tatt utgangspunkt i to hovedområder. Den første er bruk av chat og private meldinger, herunder hvem de snakker med, hva de snakker om og hvem de tar kontakt med. Det andre er hvordan elevene bruker selvpresentasjon og selvrepresentasjon i profilarbeid, samt noen eksempler på digitale fortellinger. Når det gjelder klassene i Norge og i Sør-Afrika er disse blandet med hensyn til kjønn. Det er derfor også interessant å se om klassen i Sør-Afrika slår ut på samme ulikheter i bruk av Space2Cre8 som vi har sett i Norge.

Jeg har videre valgt å dele klassen i Sør Afrika inn i to grupper. Bakgrunnen for dette er at klassen som i utgangspunktet var uerfaren med hensyn til bruk av sosiale medier, også fikk en veldig kort aktiv periode som hel klasse. Dermed aller fleste elevene var allerede ferdig med Space2cre8 i november 2009 på grunn av semesterslutt. Noen av elevene har imidlertid fortsatt med Space2Cre8 prosjektet inn i 2010 sammen med den nye klassen, og jeg velger derfor å registre disse som en egen enhet ved siden av den fulle klassen, for å se om det er noen forskjeller i bruk også mellom de som er med i en kort periode og de som er med over i neste år. Det er også interessant at denne gruppen fortsetter sammen med neste kull i Sør-Afrika som er mer aktiv på siden (Epost Stornaoulo).

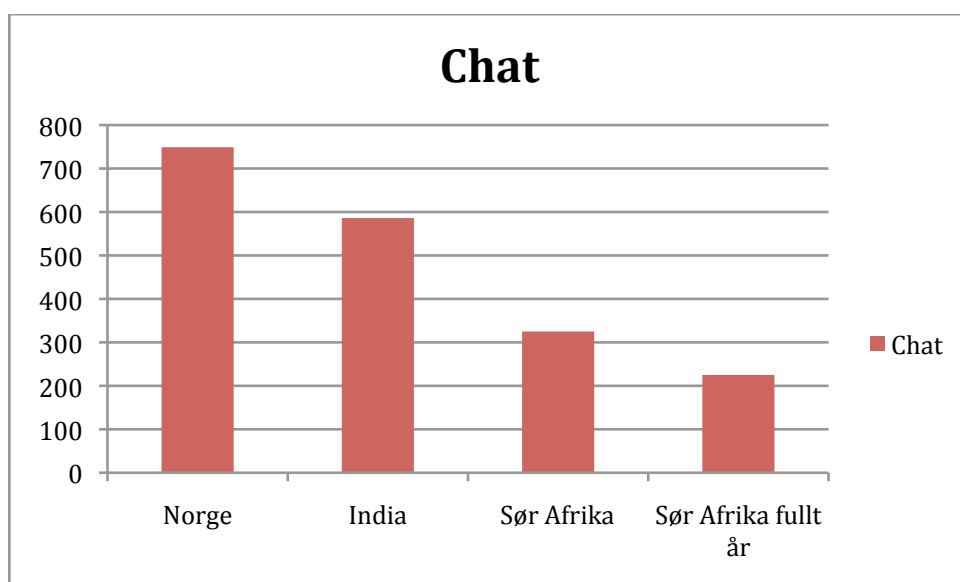
Kommunikasjon på siden

Vi har allerede sett hvordan de norske elevene benytter chat på Space2Cre8 i stor grad som et tidsfordriv og kommunikasjon med jevnaldrende i klassen i tråd med tidligere

undersøkelser (Ito et.al. 2010). Det er også en av funksjonene som benyttes mest av de norske elevene. Det er derfor relevant å se om dette også er tilfelle ved de andre skolene.

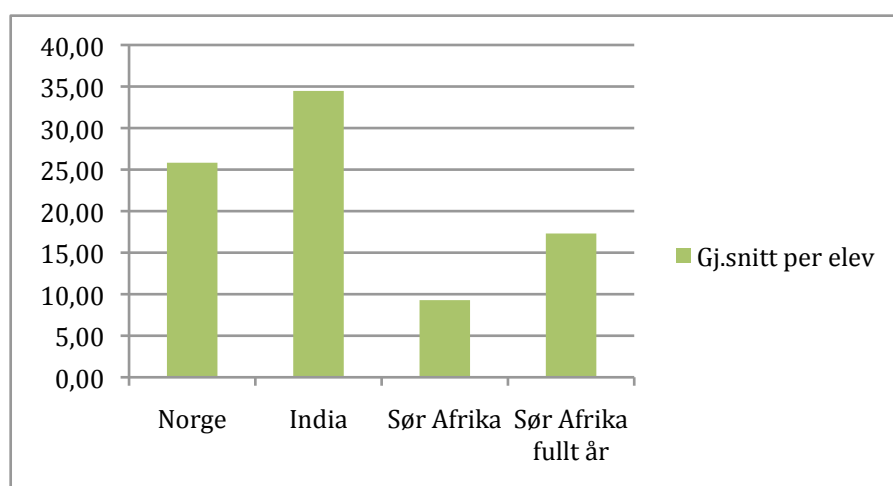
Hvis vi først ser nærmere på totalt antall bruk av chat per land, så er aktiviteten høyest i Norge, tett etterfulgt av India. I Sør-Afrika er trenden noe annerledes, og de bruker funksjonen mindre. Ser vi på den delen av klassen som fortsetter å bruke Space2Cre8 inn i 2010, så står de for en stor andel av denne chattingen.

Tabell 11: Bruk av Chat i de ulike landene

Nå er det slik at mengden av Chat per land kan være misvisende fordi antall elever i de forskjellige klassene ikke er det samme. Jeg velger derfor å bruke gjennomsnitt per elev i sammenligningen mellom landene for et mer nyansert bilde.

Tabell 12: Bruk av Chat i de ulike landene. Gjennomsnitt per elev.

Som vi ser her er det faktisk jentene i India som har det høyeste gjennomsnittet per elev når det kommer til bruk av chat. Igjen kan det virke som om dette er en funksjon som faller i smak hos jentene, siden India er en ren jenteklasse (Kare et.al. 2007; Storsul 2008). Videre ser vi at elevene som fortsetter å bruke Space2Cre8 i Sør-Afrika etter årets slutt bruker chat betydelig mer enn de som kun deltar i prosjektet noen måneder.

Resultatet fra Sør Afrika kan tyde på at det er forskjeller i når de ulike landene tar i bruk chat-funksjonen, og hvordan dette opprettholdes gjennom prosjektet. En oversikt over når de tar i bruk chat for første gang og siste gang i de ulike landene bekrefter noen tendenser (Vedlegg 8). I Norge tar de fleste elevene i bruk chat mer eller mindre samtidig som de tar i bruk Space2Cre8, og den benyttes i stor eller liten grad frem til høsten 2010. Imidlertid med en del opphold og i varierende grad ettersom hvor aktive elevene er. De fleste elevene, med unntak av fire, slutter å bruke chat-funksjonen i perioden september-oktober 2010, Det kan se ut som klassen da har vært innom Space2Cre8 siste gang, på grunn av høy aktivitet hos flere etter en stille periode.

I India registrer alle jentene seg på Space2Cre8 i september 2009, og kun to av dem tar i bruk chat-funksjonen i starten. En del av jentene starter først med bruk av chat-funksjonen i november, mens resten ikke starter med chat før i begynnelsen av 2010. For jentene i India tar det altså litt tid før de tar i bruk denne muligheten på siden. De fleste av jentene benytter seg så av chat-funksjonen frem til september/oktober 2010. Tre av jentene er også aktive frem til september 2011.

I Sør-Afrika registrerer elevene seg på Space2Cre8 i oktober 2009. Også her tar det vel en måned før de første tar i bruk chat-funksjonen. Hele 13 av elevene i Sør-Afrika prøver ikke chat i det hele tatt før de avslutter prosjektet. De aller fleste i klassen avslutter bruken av Space2Cre8 allerede i desember 2009. Men blant de som fortsetter, er det varierende hvor lenge de er aktive inne på siden og på chat.

Det kan være flere grunner til at bildet ser slik ut. Blant annet har jeg tidligere vært inne på det faktum at både skolen i India og Sør-Afrika har hatt tekniske problemer knyttet til nettsamfunnet som kan påvirke muligheten for å bruke denne funksjonen (se kapittel: Digitale forskjeller i Space2Cre8). Det er imidlertid rimelig å anta at også mangel på tidligere erfaring ved bruk av chat har innvirkning på dette. Det er også forskjeller mellom denne klassen og klassen som startet året etter ifølge Amy Stornaiuolo fra prosjektet (Vedlegg 2). I gjennomgangen av datamaterialet kan det også tyde på at bruk av chat i Sør-Afrika den første gangen er organisert via prosjektet. Blant

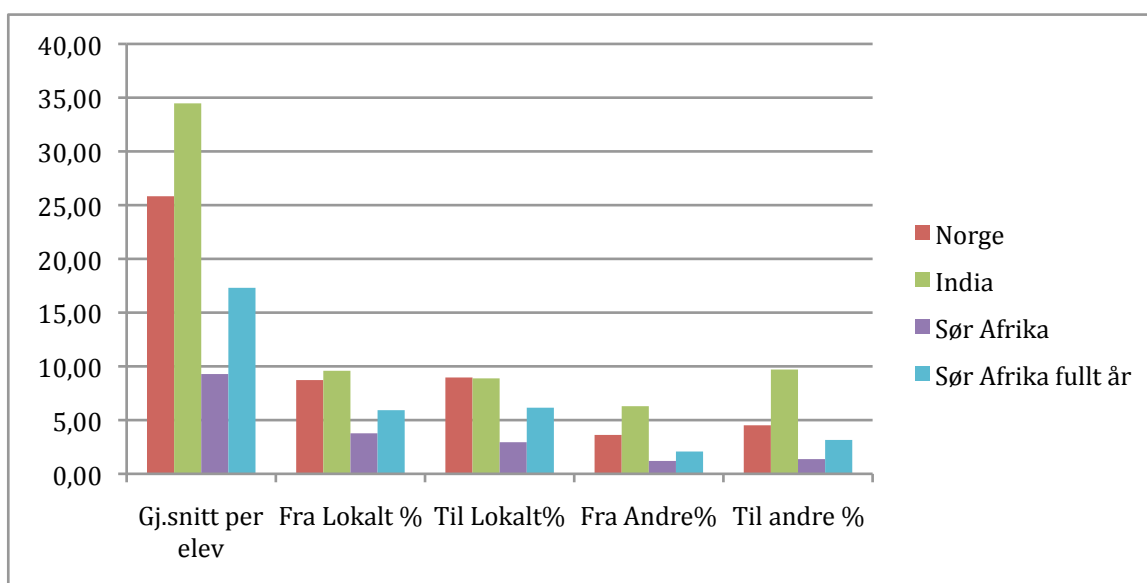
annet fremkommer det at flere av elevene har tatt kontakt med en rekke av de norske og indiske elevene på samme dag. Det er derfor også relevant å se nærmere på hvem som tar kontakt med de andre skolene i prosjektet, og hvordan den reelle kontakten mellom landene er.

Hvem tar kontakt?

Som sagt er de indiske jentene aktive når det kommer til bruk av chat. Men det er også relevant å se hvem elevene i de ulike klassene tar kontakt med og hvem som tar kontakt i relasjonen mellom landene. Jeg har her kun valgt å se på gjennomsnitt per elev for å kunne avgjøre forholdet mellom de ulike klassene. Dette igjen fordi størrelsen på klassene er store, noe som blant annet gjør at totalantallet i Norge ligger høyt.

Ser vi på de norske elevene så er disse mest aktive når det kommer til kommunikasjon internt i klassen (fra/til lokalt). Dette ser også ut til å være tilfelle hos begge gruppene i Sør-Afrika. Jentene i India skiller seg imidlertid ut, for det første med å være mer jevne i hvem de kommuniserer med, og for det andre i å være klart mest aktive når det kommer til å ta kontakt med andre i prosjektet. Det ser dermed ut som om de indiske jentene i større grad omfavner prosjektets mål om kontakt, via svake bånd, med de andre skolene i prosjektet (Hull et.al 2010a).

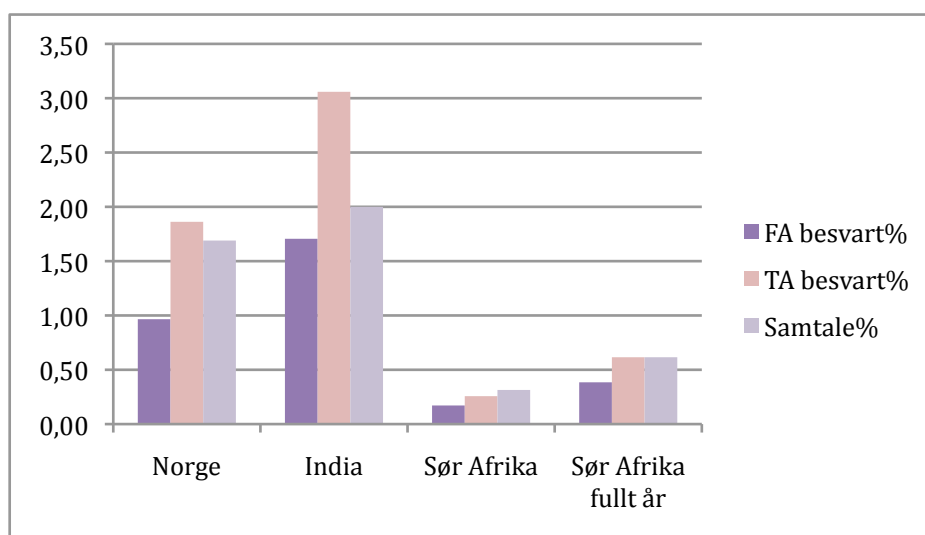
Tabell 13: Hvem tar kontakt – fordelt på landene

Blir kontakten besvart?

I forrige avsnitt har vi sett på hvem klassene i de ulike landene tar kontakt med, og hvem som er de mest aktive. En ting er imidlertid at de søker kontakt, noe annet er om de faktisk kommuniserer med hverandre. I tabell 14 kan vi se en oversikt over andel samtaler som er besvart i de ulike landene, der "FA" står for "Fra andre" og "TA" står for "Til andre". Sist, men ikke minst har jeg sett på hvor mange samtaler som er reelle samtaler. Dette defineres her med en samtale som omhandler mer enn en gjensidig hilsen (en fra hver) med "hei" eller tilsvarende.

Tabell 14: gjennomsnittlig besvart/samtaler per elev per land.

Hva snakker elevene om?

Mye av kommunikasjonen mellom landene handler om at en tar kontakt og i beste fall får en hilsen tilbake. Kontakten blir med andre ord besvart, men en skikkelig samtale kommer ikke i gang. Det kan være mange grunner til dette. Det kan være tiden mellom en melding er sendt til den andre oppdaterer den, det kan være tekniske vanskeligheter som vi har vært inne på tidligere, eller det kan være erfaring og vane.

Noen av samtalene kommer likevel i gang, og jeg vil her se på noen eksempler på kommunikasjon mellom de norske elevene og elevene i India og Sør-Afrika. Det bør nevnes her at noen av de mer dype samtalene jeg har sett er mellom enkelte av de norske jentene og én av guttene i USA. Jeg velger imidlertid ikke å diskutere disse samtalene her siden jeg ikke har lagt vekt på USA i resten av undersøkelsen, og i den

grad de amerikanske elevene er nærmere de norske med hensyn til erfaringer (Staple et.al. 2010).

Samtale mellom én av de indiske og én av de etnisk norske i prosjektet.

- *Jente India (24. oktober 2009): Hey i like to your photo*
- *Jente Norge (26. oktober 2009): thanks, you to!*
- *Jente India (6. november 2009): You Welcome*
- *Jente Norge (19. februar 2010): so, whats up*

Samtalen foregår mellom én av de mindre aktive brukerne i Norge og den mest aktive brukeren i India. Som vi ser så tar det relativt lang tid mellom svarene.

Samme indiske jente og én av de mer aktive jentene i Norge:

- *Jente India (3. oktober 2009): hello (navn) how are you? will you make me your friend?*
- *Jente Norge (3. oktober 2009): hello (navn), i`m fine and you? Yes I want to mae you my friend*
- *Jente India (9. oktober 2009): thank you so much. your friend (navn)*
- *Jente Norge (11. oktober 2009): You`re welcome :D*
- *Jente India (16. oktober 2009): i am fine. thank to make me your friend.*

Her snakker samme indiske jente med en av de mer aktive jentene i Norge. Samtalen her ser ut til å være litt mer engasjerende fra begges hold. Som vi ser er også den indiske jenta direkte med hensyn til å knytte kontakter med såkalte svake bånd i prosjektet (Granovetter 1973, Hull et.al. 2010b)

Samtale mellom én av de norske aktive brukerne og én av jentene i Sør-Afrika:

- *Jente Sør-Afrika (13. november 2009): I`m (navn) an i`m 14 years old. My hoobies are singing and dancing.*
- *Jente Norge (13. november 2009): Hi I`m (navn) and I`m 13 years old. I also like Dansing and a bit of singing.*
- *Jente Sør-Afrika (17. november 2009): How r u? Its fun chating with u.*
- *Jente Norge (17. november 2009): I`m fine. Thank!*
- *Jente Sør-Afrika (23. november 2009): Do you have any brothers or sisters?*
- *Jente Norge (23. november 2009): Yes one sister.*

- *Jente Sør-Afrika (24. november 2009): oh i have two sisters*
- *Jente Norge (24. november 2009): Good, any brothers??*
- *Jente Sør-Afrika (26. november 2009): No*

Også her ser vi at det er to brukere som er relativt aktive på siden, og at de bruker denne tjenesten til å utvikle personlig informasjon. Typisk for disse samtalene er imidlertid at de slutter veldig raskt. Dette kan igjen være knyttet til at det tar lang tid mellom hver gang man responderer. Der ser også ut til at det ofte er de norske elevene som "avslutter" samtalen.

I mai 2010 ser det ut til at det arrangeres en aktivitet, der flere av de norske prater med personer i Sør-Afrika. Disse to landene er de eneste i prosjektet som er i samme tidssone. Dette er etter mine intervjuer med elevene i den norske klassen, jeg vet dermed ikke om dette er arrangert. Videre så tilhører også de sør-afrikanske elevene neste kull som er med i prosjektet, som Amy Stornaiuolo (Vedlegg 2) har beskrevet som mer aktive, det vil si de som har startet på nyåret 2010:

Samtale 1

- *Gutt Sør-Afrika: hei*
- *Gutt Norge: hei*
- *Gutt Sør-Afrika: whar are u doing now*
- *Gutt Norge: writing my blog*
- *Gutt Norge: bye*
- *Gutt Sør Afrika: halo*
- *Gutt Sør Afrika: hlo*

Samtale 2:

- *Jente Norge: hi*
- *Jente Norge: how are you?*
- *Gutt Sør-Afrika: hi im fine and u*
- *Jente Norge: im greate :D*
- *Jente Norge: thanks for asking :)*
- *Gutt Sør-Afrika: are u male or female*
- *Jente Norge: im feamle*
- *Jente Norge: im a female... and you?*
- *Jente Norge: what about you?*

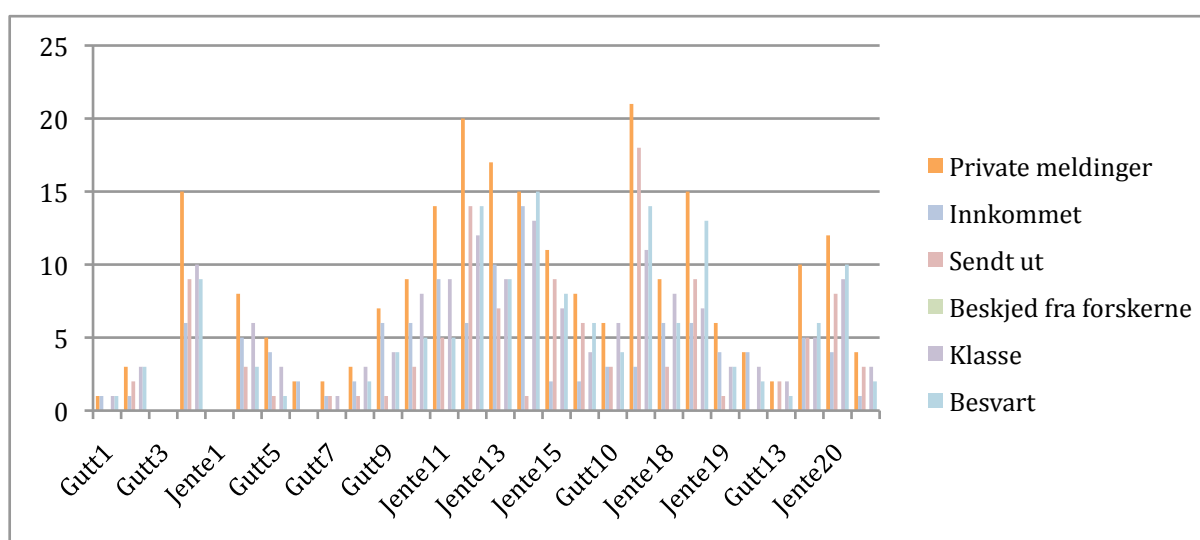
- *Gutt Sør-Afrika: o.k send me a picture of u please*
- *Gutt Sør-Afrika: male*
- *Jente: how?*
- *Jente: do you have msn??*
- *Gutt Sør-Afrika: hey*

For å oppsummere er Chat funksjonen en populær funksjon blant elevene i prosjektet. Videre tar også elevene uten tidligere erfaringer i bruk denne tjenesten, da etter en tid med introduksjon til siden. I tråd med at jenter i særlig stor grad er opptatt av nettsamfunn (Storsul et.al 2008), ser vi at de Indiske jentene omfavner bruken av kommunikasjon på Space2Cre8, og videre at de er noen av de mest aktive når det kommer til å ta kontakt med de andre landene. Den første puljen av elevener i Sør-Afrika skiller seg imidlertid ut ved å ha lav aktivitet på Chat. Det kan imidlertid som tidligere nevnt være en kombinasjon av kort tidsrom på Space2Cre8 og problemer med tilknytning. Særlig da vi ser at bruk av Chat øker blant elevene som blir igjen i prosjektet i 2010 (tabell 12).

Bruk av private meldinger

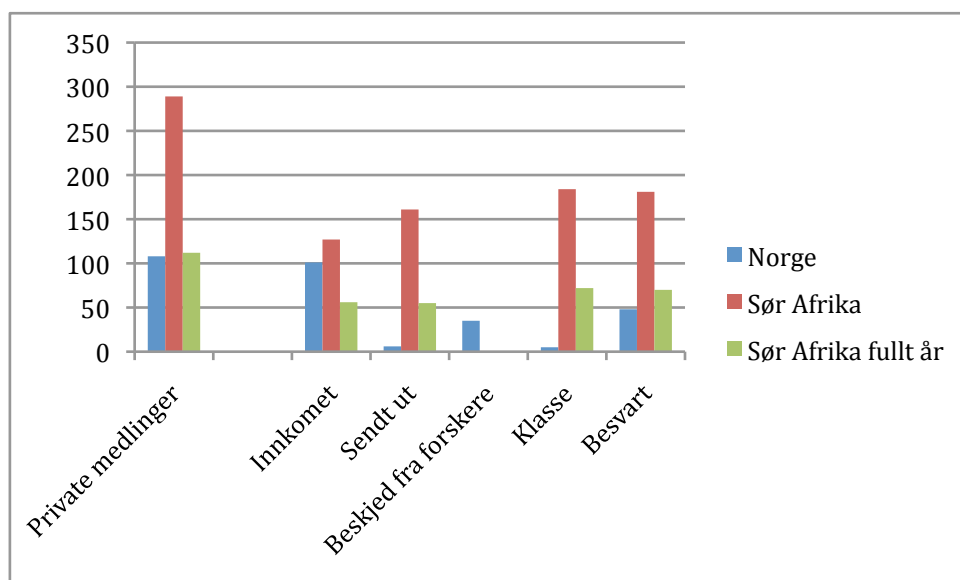
Vi har allerede sett at elevene i Sør-Afrika i mindre grad benytter seg av chat-funksjonen på Space2Cre8 sammenlignet med de andre landene. Det finnes imidlertid en annen funksjon knyttet til "privat" kommunikasjon på siden som heter "Private meldinger". Det kan se ut til at de sør-afrikanske elevene i større grad har tatt i bruk denne funksjonen i motsetning til elevene i Norge.

Tabell 15: Bruk av private meldinger i Sør Afrika:

Vi ser her at aktiviteten gjennom “Private meldinger” er jevnt over ganske høy i Sør Afrika . Hvis vi sammenligner med Norge så er forskjellene relativt store (tabell 16).

Tabell 16: Bruk av private meldinger: Sør-Afrika og Norge.

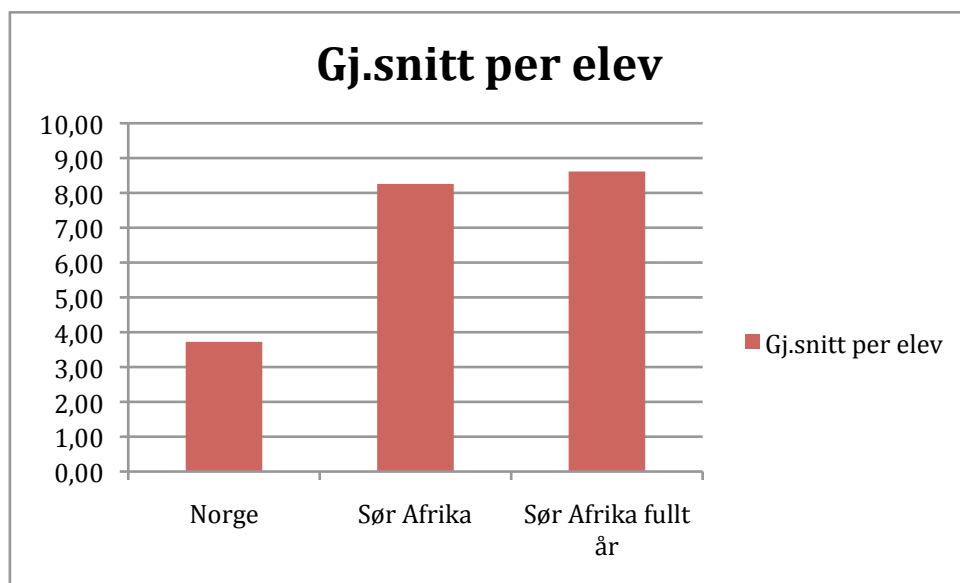

Mens elevene i Sør-Afrika benytter private meldinger både ved å sende ut selv og motta, samt å prate med elevene i egen klasse, så er det nesten ingen av de norske elevene som sender private meldinger selv. Videre er kommunikasjonen mellom elevene i klassen svært lav blant de norske elevene når det kommer til bruk av private meldinger.

Det er også interessant at de norske elevene mottar beskjeder fra forskerne via private medlinger. Dette er ikke-eksisterende fra forskerne til elevene i Sør-Afrika. Ser vi

på gjennomsnittlig bruk av private meldinger (tabell 17), ser vi at klassen i Sør-Afrika bruker private meldinger mer enn dobbelt så mye som de norske, uavhengig av om de bare har vært del av prosjektet den korteste perioden.

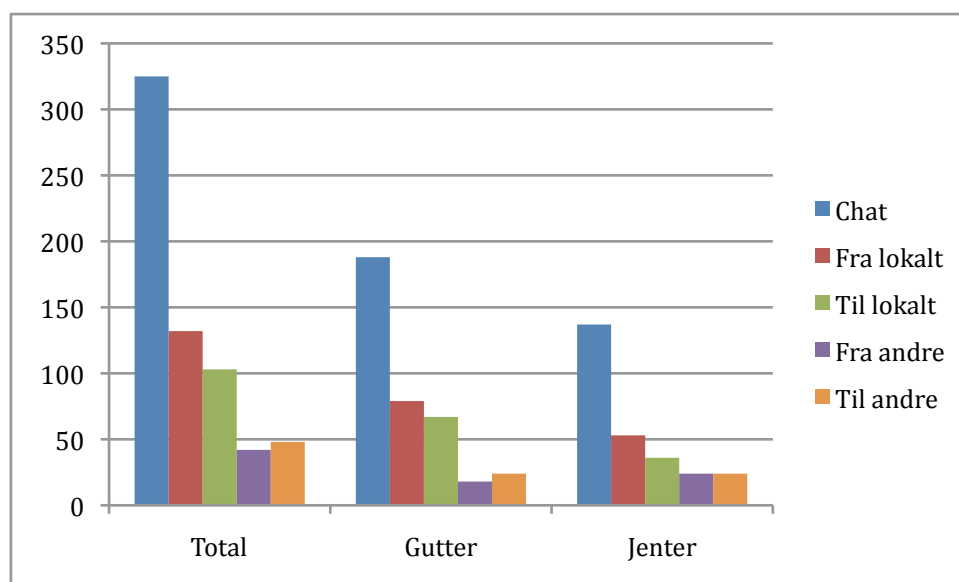
Tabell 17: Gjennomsnittlig bruk av private meldinger per elev

Kjønnsforskjeller mellom landene

Vi har allerede sett at det er forskjeller mellom bruken av Space2Cre8 blant kjønnene i den norske klassen. Vi har videre sett at India, som består av en ren jenteklasse, over tid har blitt svært aktive brukere av nettsamfunnet. Ifølge Amy Storniuolo har også disse jentene i ettertid blitt ivrige brukere av andre mer kommersielle nettsamfunn (Vedleg 2). Det er derfor interessant å se hvordan dette stemmer overens med klassen i Sør-Afrika, som både i stor grad er uerfarne og der de fleste kun deltar i prosjektet noen få måneder.

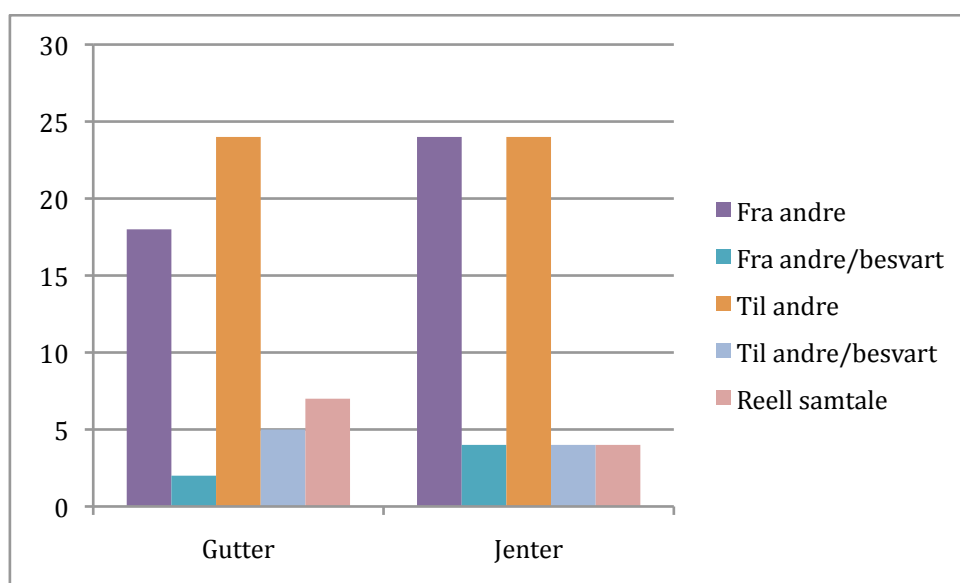
Tabell 18: Fordeling mellom kjønnene i Sør-Afrika

Vi ser her at selv om forskjellen mellom kjønnene ikke er like tydelig som i Norge, er det faktisk guttene som er mest aktive når det kommer til chat. Guttene er i langt større grad aktive med meldinger til og fra de andre i klassen, mens forskjellen er mindre når det kommer til å ta kontakt med elevene i de andre landene. Jentene slår guttene når det gjelder å få flere henvendelser fra de andre skolene.

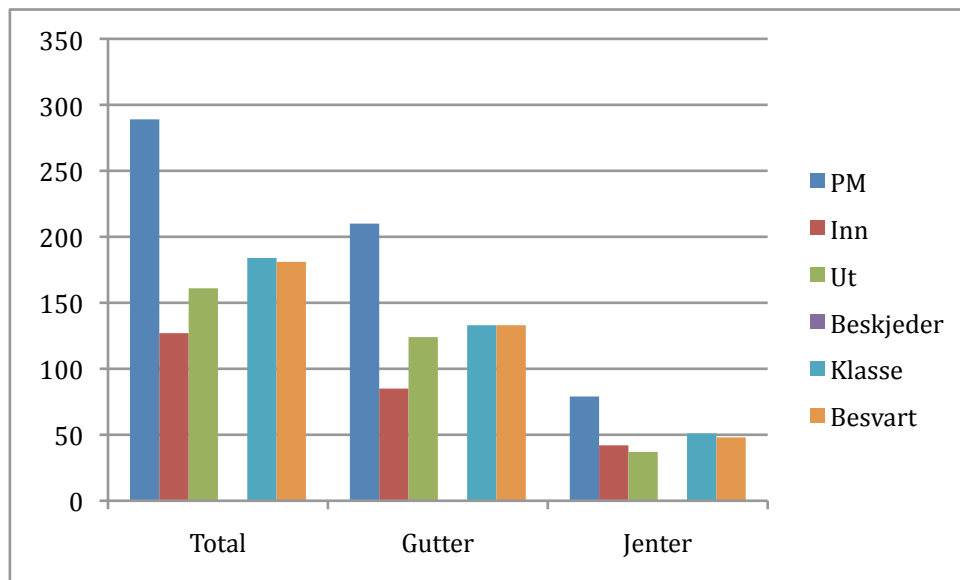
I forhold til andel besvarte henvendelser og reelle samtaler er jentene litt flinkere enn guttene til å besvare henvendelser de mottar, mens guttene er bedre til å holde en samtale i gang med kontakter fra de andre landene.

Tabell 19: Besvarte meldinger/samtaler fordelt på kjønn Sør-Afrika

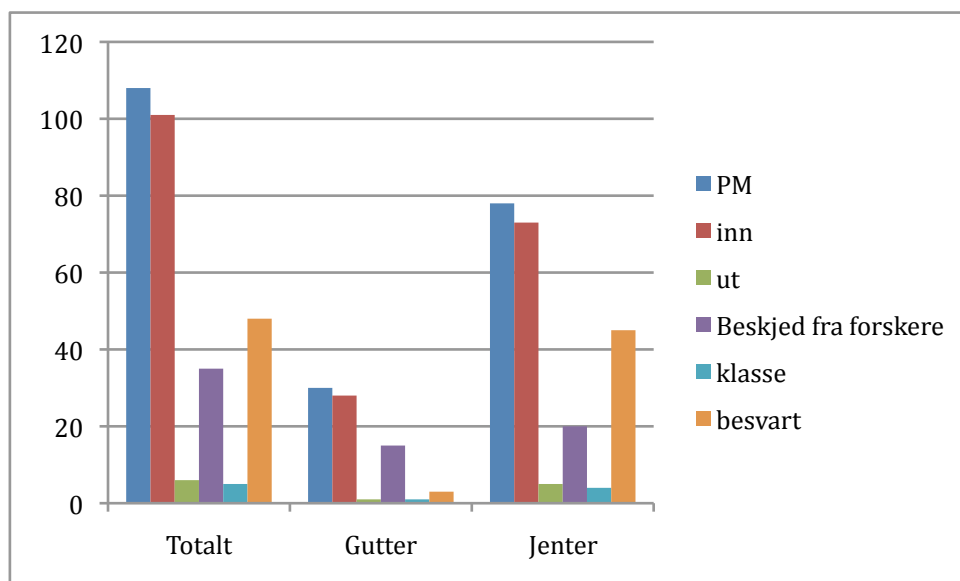
Når det kommer til bruken av private meldinger er forskjellen enda større. Her er guttene dominerende sammelignet med jentene.

Tabell 20: Bruk av private meldinger fordelt på kjønn Sør-Afrika

Igjen er resultatet snudd på hodet i forhold til den norske klassen. Her er det på samme måte som ved chat i stor grad jentene som dominerer med hensyn til bruk av private meldinger. Det gjelder også om en privat melding besvares. Det kan også tenkes at noe av denne trafikken er gutter fra Sør-Afrika som kontakter jentene i Norge og India.

Tabell 21: Bruk av private meldinger fordelt på kjønn Norge.

I den grad private meldinger i det hele tatt brukes mellom elevene i den norske klassen, så er det gjerne jentene som benytter seg av dette.

Gjennom å se landene opp mot hverandre vil jeg argumentere for at det eksisterer noen forskjeller mellom brukermønstrene hos de norske elevene, som er til dels erfarne med bruk av internett og sosiale medier, og brukerne i Sør-Afrika og India. Det virker imidlertid som om disse ulikhetene slår ut på forskjellige måter i landene. Blant annet ser vi at selv om jentene i India starter sent, så blir de aktive brukere av nettsamfunnet, også ved bruk av chat. Dette passer i stor grad overens med undersøkelser fra Norge som viser at jenter omfavner denne type medier og medierte kommunikasjonsmuligheter (Kaare et.al. 2007). På den annen side har vi sett at skolen i Sør-Afrika i mye mindre grad tar i bruk chat, og heller bruker private meldinger for å kommunisere med andre. Vi kan med dette påstå at de kanskje ikke følger samme brukermønster som de som tilhører den norske mediegenerasjonen (Tønnessen 2007), der chat er et naturlig verktøy for mediert kommunikasjon med andre jevnaldrede. På en annen side er det mulig at dette kan knyttes opp mot tidligere studier der guttene er dominerende når det kommer til bruk av ny medieteknologi (Endestad et.al. 2004)

Identitet og variasjoner mellom landene

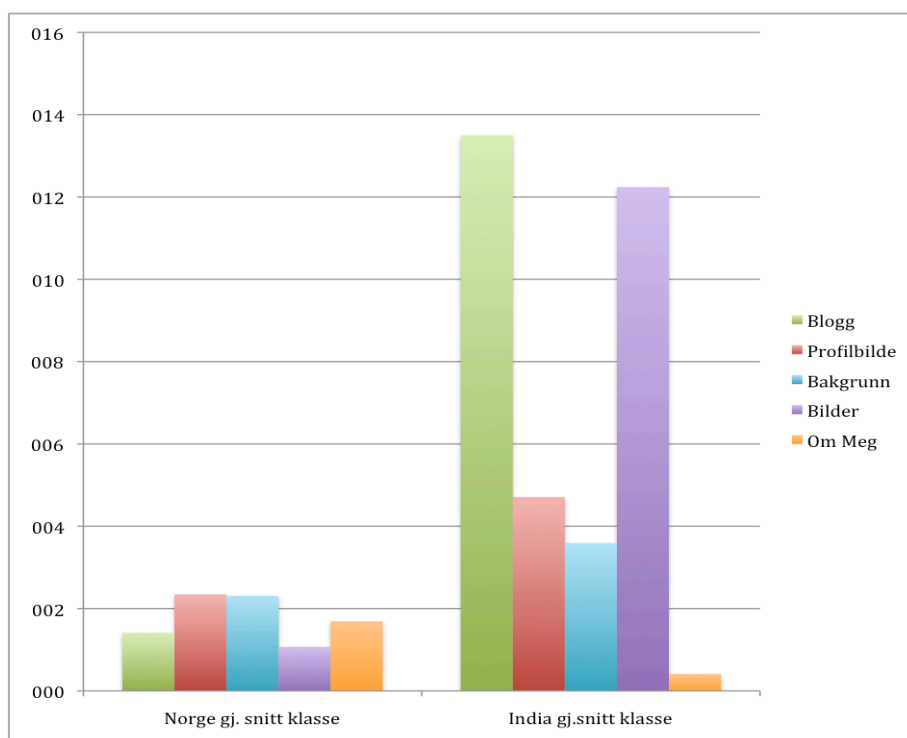
Hvordan benytter elevene presentasjoner, bilder og tekst om seg selv på Space2Cre8? Er det gjennom selvrepresentasjon eller selvpresentasjon? Personlig eller generelt?

Vi har tidligere sett på hvordan de norske elevene uttrykker seg på Space2Cre8. Her vil vi videre se på noen eksempler fra India. Jeg har her valgt India fordi de generelt er aktive med hensyn til visuelle uttrykk (Hull et.al. 2010b). Jentene i India har videre utmerket seg som relativt aktive inne på Space2Cre8.

Sammenligning mellom landene

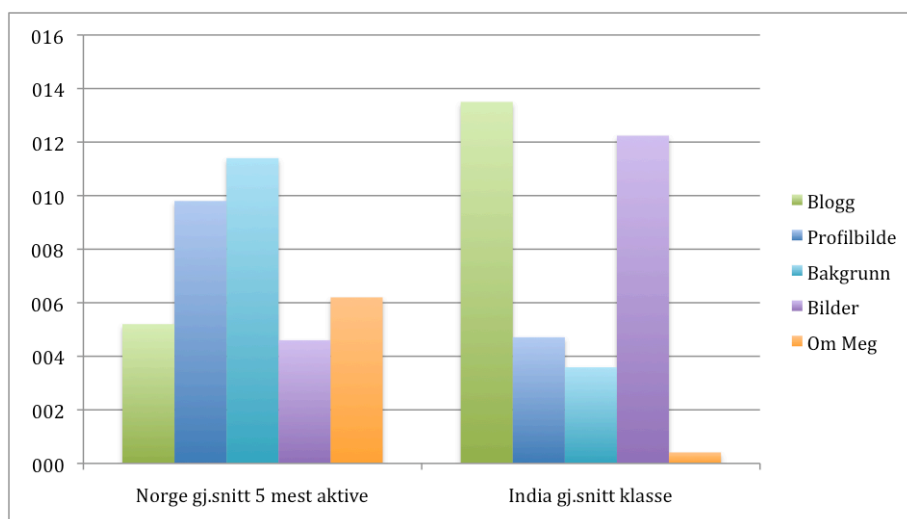
For å se på likheter og ulikheter mellom landene har jeg har igjen valgt å se på gjennomsnitt per elev, selv om det er store variasjoner mellom ulike brukere også innenfor klassene i Norge og India.

Tabell 22: Bruk av aktiviteter for presentasjon i Norge og India

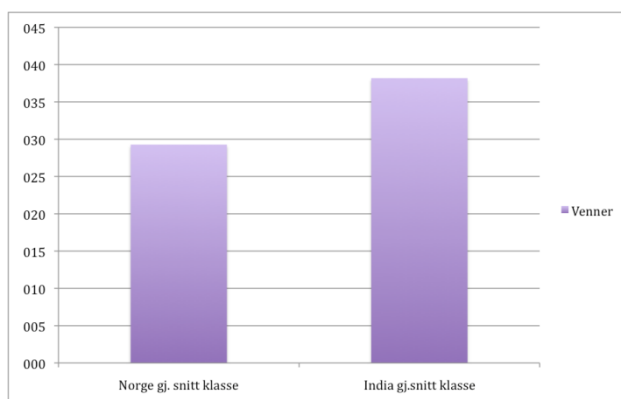
Som vi her ser er de indiske jentene langt flittigere i bruken av aktiviteter som blogg, og visuelle uttrykk på profilen sin (tabell 22). Det eneste som benyttes oftere blant de norske elevene er "Om meg" funksjonen. Som tidligere diskutert er det imidlertid store forskjeller i bruken av disse verktøyene i den norske klassen generelt, og blant de fem mest aktive jentene. Jeg velger derfor også å gjøre en sammenligning mellom de aktive jentene i Norge opp mot jentene i India (tabell 23).

Tabell 23: Bruk av aktiviteer for presentasjon Norge (aktive) og India

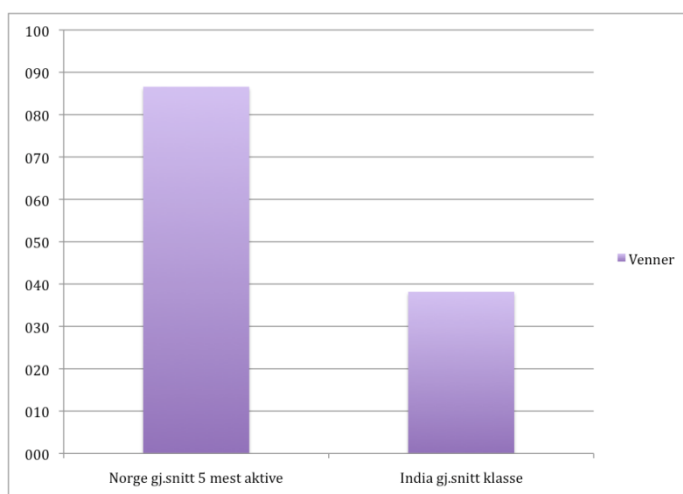
I denne sammenligningen er ikke forskjellen ikke stor, men type bruk er markant forskjellig mellom de to gruppene av aktive brukere. I Norge dominerer gjerne bruk av ulike profilbilder og bakgrunn, samt tekstpresentasjon av seg selv. I India brukes i større grad blogg og bilder, der blogg brukes jevnt over av stort sett alle jentene i prosjektet. Få av jentene presenterer seg selv ved tekst.

Tabell 24: Gjennomsnitt venner i Norge og India

Forskjellene når det kommer til gjennomsnittlig antall venner blant de norske og indiske vennene er ikke like store (tabell 24), og her er heller de aktive norske jentene dominerende (tabell 25). Denne formen for selvrepresentasjon (boyd 2008) er dermed mer vanlig blant de aktive norske elevene i prosjektet.

Tabell 25: Gjennomsnitt venner i Norge (aktive) og India.

Selvrepresentasjon gjennom symboler

Som tidligere nevnt er de Indiske jentene aktive med hensyn til bruk av visuelle inntrykk som uttrykk for selvrepresentasjon på siden (Hull et.al 2010b), særlig fremtredene er valg av bilder og blogginnlegg, som skiller seg fra de andre skolene i prosjektet. To eksempler på slik bildebruk:

Resultatene fra undersøkelsen viser også at de Indiske jentene er svært aktive i forhold til blogging, dette er i stor grad knyttet opp til undervsiningen i Space2Cre8 prosjektet. Ifølge Glynd Hull. Amy Stornaiuolo og Urvashi Shani, sistnevnte tilknyttet skolen i India, fungerer dette ettermiddagsprogrammet som et slags fristed, og fremfor alt en mulighet til å endre sine liv. Det har videre gitt jentene en stemme de ikke normalt ville hatt (Hull et.al 2010b). Ved skolen i India har lærerne også aktivt lagt til rette med ulike hjelpemidler, fra sang og dansk, skriftlig språk og bilde i læringsprosessen, for at jentene videre skal lære å uttrykke seg gjennom selv-representasjon på Space2Cre8 (ibid). Bloggen brukes i relasjon til ulike offline aktiviteter i prosjektet og for å sette ord på sine følelser knyttet til aktivitetene. Et eksempel på en slik refleksjon er at jentene ble bedt om å reflektere over forholdet mellom hjem og skole i deres liv. Der en av jentene svarte med følgende dikt (fra en kjent persisk poet) (ibid):

I was dead, I became alive,

I was tears, I became laughter:

The majesty of love came,

And I became an everlasting majesty myself.

Vi ser at den indiske delen av prosjektet aktivt jobber med uttrykk via symboler. Videre representerer denne skolen noe positivt i livet til jentene som leverer et liv fylt med utfordringer både med hensyn til fattigdom og vilkår knyttet til dette. Disse uttrykkene og personlige historiene er gjennomgående i mange av aktivitetene vi ser på den indiske siden, på en måte som er tett knyttet opp til selve grunnideologen i Kidenet programmet (Intermedia Space2Cre8 2010; Hull 2003).

Måten de Indiske jentene benytter seg av personlige historier og selvrepresentasjon på kan sies å være fremtrendende i forhold til de andre skolene. Denne typen refleksjon forekommer også i Norge men på en litt annen måte. Som sagt representasjon av seg selv knyttet opp mot etnisitet utbredt i den norske klassen (Silseth et.al 2010). Likevel kan det se ut til at også gjennom prosjektets aktiviteter, som digitale historier, at det igjen er de meste aktive jentene som dominerer med hensyn til bruk av personlig historier (ibid). Dette kan tyde på at Space2Cre8 at i Norge har nettstedet og aktivitetene knyttet til det en mer variert betydning for elevene i prosjektet, der et fåtall knytter muligheten til å utrykke sin identitet gjennom denne typen uttrykk, mens det generelle engasjementet i klassen er mye lavere,

DEL IV: Diskusjon av analysefunn

I denne delen av oppgaven vil jeg se nærmere på noen av de overliggende temaene fra teorien opp mot funn fra studien, videre vil jeg diskutere noen av de prinsipielle spørsmålene jeg mener er aktuelle i forbindelse med bruk av et nettsamfunn som Space2Cre8 i undervisningen.

Mediemettede elever og digitale skiller

Utgangspunktet for denne studien var å undersøke mottakelsen av et nettsamfunn som Space2Cre8 blant de norske elevene som lever i et såkalt mediemettet samfunn (Se kapittel: Etablering av tema). For å belyse dette temaet har jeg både gjennomført fokusgruppeintervjuer med et utvalg av de norske elevene, observasjoner, og benyttet datamateriale knyttet til Space2Cre8s analyseverktøy. Jeg vil argumentere for at resultatet viser at de norske elevenes bagrunn som del av den såkalte "Mediegenerasjonen" (Tønnesen 2007) synes å ha innvirkning på både holdningen til Space2Cre8 og bruk av nettsamfunnet. Videre ser det også ut til å ha betydning for kontakt mellom klassen i Norge og de andre klassene i prosjektet.

I Norge sammenligner elevene i stor grad Space2Cre8 med mer kjente kommersielle nettsamfunn som Facebook, og selv om enkelte er aktive på siden, sier mange av elevene at de ikke prioriterer tid på Space2Cre8 utenfor selve undervisningen i prosjektet. Som diskutert i analysedelen er dette i tråd med resultater fra Skaars undersøkelser som viser at undervisningsbaserte sosiale medier i liten grad klarer å konkurrere med de store nettsamfunnene (2011).

Når det gjelder sammenligning mellom landene kan vi se at det eksisterer forskjeller rundt hvordan Space2Cre8 tas i bruk, og aktivitetsnivå inne på nettsamfunnet. For eksempel er de Indiske jentene generelt mer aktive både innenfor bruk av kommunikasjon, men også ulike former for selvrepresentasjon. Andre publikasjoner fra prosjektet viser også at de Indiske jentene i større grad er involvert i prosjekter som bygger på selvrepresentasjon gjennom visuelle uttrykk, men de viser

også en tendens til å stor grad omfavne ideologien bak Kidnet prosjektet om å bygge en bro over digitale skiller, (Space2cre8 Intermedia 2010), ved å uttrykke hvor viktig denne muligheten er for dem inne på siden (Hull, et al. 2010b). Jeg vil også påstå at de til en viss grad skiller seg fra de andre elevene gjennom personlige uttrykk i medieproduksjonen. Vi kan dermed si at de Indiske elevene benytter seg av Space2Cre8 godt i samsvar med ideologien bak prosjektet (Se kapittel: DUSTY: ideologien bak Space2Cre8). Til sammenligning viser resultatene fra Norge at kun en liten gruppe på 5 jenter skiller seg ut ved å være aktive på nettsamfunnet. At den aktive gruppen er jenter støtter imidlertid undersøkelser på kjønn og bruk av sosiale medier (Storsul et.al. 2008). I det første kullet som deltok fra Sør Afrika er imidlertid dette annerledes. Her er det guttene som er mest aktive blant annet på bruk av Chat og personlige meldinger. Det kan muligens forklares ved å se på mer tradisjonelle brukermønstre for bruk av medieteknologi, der gutter er mer teknologiorienterte, fordi elevene i stor grad er nybegynnere også på bruk av datamaskin (Enstad et.al. 2004).

Det er en del usikkerhetsmomenter knyttet til bruken av Space2Cre8 som også kan ha bidratt til å påvirke dette resultatet. Blant annet har alle de tre skolene hatt utfordringer knyttet til teknologi som igjen har gitt utslag i mindre bruk av nettsamfunnet (Intervju Erstad. Vedlegg 1; Epost Stornaiuolo. Vedlegg 2). Jeg vil likevel argumentere for at det generelle engasjementet ved den norske skolen er lavere, selv om noen få jenter er aktive. Dette fordi de norske elevene i stor grad har tilgang til internett også utenfor skolen og prosjektet, og dermed har mulighet til å delta på Space2Cre8 også i andre sammenhenger. Dette ville også vært naturlig basert på fokusgruppeintervjuene at de fleste er aktive i opptil flere liknende kommersielle nettsamfunn. Det er imidlertid svært få som engasjerer seg i Space2Cre8 utenfor klasserommet.

Når det kommer til digitale skiller viser teorien at dette også i høyeste grad eksisterer blant norske ungdommer, men da i forhold til annengenerasjons digitale skiller knyttet til kompetent bruk av digitale medier (Hatlevik et al. 2012). Jeg har sett lite av disse skillene blant de norske elevene, selv om en håndfull peker seg ut. Elevene i klassen generelt ser de ut til å ha relativt likt brukermønster når det kommer til digitale medier. Nettmediene brukes til å holde kontakten med venner og til underholding, som musikk og spill (Se Kapittel: Tidligere erfaring med sosiale medier).

Brukermønstre og motivasjon på Space2Cre8

I diskusjonen rundt "Den digitale generasjonen" (Kapittel: En digital generasjon eller et digitalt skille) ble det argumentert for at en slik betegnelse kan virke mot sin hensikt fordi det indikerer at ungdom er eksperter på digitale medier og dermed høykompetente brukere (Hatlevik 2012; Erstad 2010b; Buckingham 2009; Livingstone 2009; Herring 2009). Det er på bakgrunn av dette ønskelig med et mer nyansert bilde av ungdoms bruk av internett og sosiale medier. Videre viser funn av ungdoms bruk av sosiale medier i stor grad drives av ønsket om å kommunisere med jevnladende (Brake & Livingstone 2010), for å sosialisere og holde kontakt med andre (Enli & Thumim 2012). Men det finnes også variasjoner blant barns brukermønstre når det kommer til medier, der none av de vi har diskuterte er "Advanced users", "Offline gamers", "Instrumental users" og "Sporatic users" (Endestad et.al. 2011). Videre har vi vært innom en større studie som kategoriserer barns engasjement med mediene til "Hanging out", "Messing around" and "Geeking out" (Ito et.al, 2010).

Felles for disse studiene er at den største andelen ungdom befinner seg på et brukernivå som ikke er spesielt avansert. Digitale medier brukes til å opprettholde eksisterende sosiale nettverk (boyd 2008), eller det som kalles sterke bånd (Granovetter 1973), og som underholding. Interessedrevet eller avansert bruk er forbeholdt en mye mindre gruppe (Sørensen 2010, Endestad et.al 2011, Ito et.al. 2010). Studier fra Norge viser videre at skillet mellom kjønn og bruk av PC og Internett har flatet ut gjennom inntoget av digitale medier (Hagen & Wold 2009; Livingstone 2009), og at både gutter og jenter er aktive i sosiale medier (Hepsø & Liestøl 2010), så er jenter mer aktive i sosiale nettsamfunn, og når det kommer til bruk av bilder og symbolske tegninger (Kaare et.al.2007).

Av den bruken vi ser på Space2Cre8 blant de norske elevene i prosjektet stemmer det som er skissert over bra. Selv om bruken er lav, brukes for eksempel Chat i stor grad som kommunikasjonsmiddel mellom elevene i klassen, og at bruken preges av et slags tidfordriv, eller rett og slett "Henge sammen". Heller ikke de mest aktive brukerne utviser i stor grad noe særlig avansert bruk av Space2Cre8 utenfor selve prosjektprogrammet. Vi ser imidlertid at de skiller seg fra de andre elevene når det

kommer motivasjon i forhold til kontakt med andre skoler i prosjektet, det vi kan kalle "latente" bånd (Haytorntwaite 2002). Og aktiviteter knyttet til selvpresentasjon og selvrepresentasjon på siden. Til sammenligning viser for eksempel klassen i India en høyere grad av motivasjon både når det kommer til generelle aktiviteter på Space2Cre8, og kommunikasjon ut mot de andre landene. Vi har også sett i analysen av brukermønstrene at aktivitetene som tas i bruk varierer mellom landene.

Selvrepresentasjon eller selvpresentasjon?

Analysen har vist at det er en liten gruppe jenter som er svært aktive på Space2Cre8 sammenlignet med de andre elevene i klassen, videre har disse jentene stort sett har etnisk bakgrunn. Skolen i prosjektet er valgt på grunn av sammensetningen av klassen som er flerkulturell, videre undersøker hovedprosjektet i Norge bruk av Space2Cre8 knyttet til etnisitet (Erstad et.al 2010). Tidligere undersøkelser viser at det også er skille når det kommer til etnisitet og bruk av sosiale medier (Enstad, et all 2004; Dralega & Mainsah 2011). Særlig er dette knyttet til bruk av etnisitet og bakgrunn i konstruksjonen av en selvrepresentasjon i ulike nettsamfunn (ibid). Dette bekreftes også i stor grad når det kommer til Space2Cre8 (Erstad et.al 2011), bruken av foreldrenes hjemland er vanlig i presentasjonen på siden. Denne typen selvrepresentasjon er også relativt utbredt i førsteganspresentasjonen blant elevene i klassen.

Gruppen av jenter som er aktive på Space2Cre8 kjennetegnes imidlertid av at de bruker flere former for selv-representasjon på Space2Cre8, og at de i mye større grad endrer uttrykk som profilbilder, bakgrunn, og tekst om seg selv. Vi har også sett at jentene i India er enda mer aktive i bruken av virkemidler knyttet til selv-representasjon på Space2Cre8, og at de legger vekt på andre type virkemidler enn de norske elevene generelt og den norske gruppen av aktive elever spesielt.

Risiko og et lukket nettsamfunn

Livingstone argumenterer for at bruken av betegnelser som den "digitale generasjonen" nettopp setter barn og unge i fare fordi "eksperter" ikke behøver opplæring og støtte, og

jo mer sofistikerte de oppfattes, jo mindre beskyttelse behøver de fra trusler på internett (Livingstone 2009; 182).

Gjennom å integrere et lukket, ikke kommersielt nettsamfunn i undervisningen kan vi anta at vi har mulighet til å adressere Livingstone argument, via opplæring og støtte til elevene i et miljø fritt for en del av den risikoen som er knyttet til barn og unges bruk av interentt og sosiale medier, herunder blant annet kommersielle interesser, og kontaktrisiko fra voksne (Livingstone 2011, 13).

Det er imidlertid også en risiko knyttet til aggressivitet mellom ungdom, blant annet via Digial mobbing (ibid 2011). Forskning på siden kan imidlertid indikere at tilfeller av aggressiv bruk rettet mot andre elever via Chat funksjonen også forekommer på Space2Cre8. Jeg skal være forsiktig med å dra konklusjoner. Det behøver ikke å være noe alvorlig bak kommentaren. Man kan også stille seg spørsmålet om elevene uansett vil finne måter å praktisere digital mobbing på dersom de ønsker det uavhengig av bruken av Space2Cre8 i undervisningen, dersom de har tilgang til internett i undervisningen (brantzæg 2012).

Det er imidlertid viktig å tenke over at man kan ved å ta i bruk et slikt nettsamfunn i klasserommet, med de funksjoene dette innebærer, så bør det også legges rette for kritisk forståelse for ulike risiko som oppstår når barn og unge tar i bruk disse mediene (Livingstone mf 2011, s13).

Personvern og implikasjoner ved kontroll

Selv om Space2Cre8 er et lukket system, så overvåkes det av flere forskere, deriblant undertegnede. Det automastiske tracking systemet i analyseverktøyet registrerer all aktivitet, inkludert hva elevene skriver til hverandre i det som normalt ansees som et lukket rom, for eksempel chat og private meldinger. Det er et vanlig dilemma i forskningen å balanserer mellom ønsket av så mye god informasjon som mulig, og samtidig balansere hensynet til deltakerne (Kvale & Brinkmann 2009).

I intervjuene med elevene sier de at de ikke tenker så mye på at forskerne og lærerne er inne på Space2Cre8, og at de heller ikke ser på det som farlig. På spørsmål om de ville blitt venn med lærerne på for eksempel Facebook er svaret annerledes, og de ser på det som for tett på sin og lærerens sfære. Jeg vil videre anta at elevene her ikke

tenker på at systemet har et sporinssystem der man har tilgang til det som i liknedne medier anses som privat, herunder chat og private meldinger.

Digital kompetanse handler i stor grad også om kritisk bruk av sosiale medier (Se kapittel: Mediekompetanse og digital kompetanse). Men er det i dette prosjektet også tatt stilling til hva denne overvåkningsen betyr fra elevenes ståsted? Dersom de mener det er greit at forskerne har tilgang til det som skal være private samtaler, har det implikasjoner for hva disse elevene mener er riktig i fremtiden?

Som vi har sett under diskusjon av analysene er elevene og de foresatte infomert om at denne typen overvåkning vil skje, det er imidlertid lite som tyder på at elevene har reflektert mye over dette. Når vi også vet at Space2Cre8 er tilrettelagt på en slik måte at det skal oppmuntre til bruk også utenfor klasserommet, kan det derfor viktig å ta stilling til noen prinsipielle spørsmål:

- Dersom en side som Space2Cre8 skal brukes i undervisning og forskningssammenheng, og hvor går skillet mellom det uformelle som kan overvåkes og anses som offentlig og det private som kan knyttes til fritiden?
- Hvordan integreres oppgaver rundt teamet personvern og kontroll for å sikre at ungdommene er reflekterte over betydningen av at de ikke er private noen av stedene på siden?

Digital kompetanse og lærers engasjement

Ifølge Vetteranta og Frantzen bør medieundervisning være en målrettet virksomhet som støtter de unges identitetsbygging og dannelses. Sentralt i undervisningen er kompetanse i bruk av mediene, kunnskapstilegnelse, etablering av sosiale kontakter og kommunikasjon gjennom medier (2012, s.14). I den grad bør Space2Cre8 kunne være et verdifullt bidrag. Videre presiseres det at forståelse av kommunikative konvensjoner og strategier er viktig, samt en forståelse av det sosiale, økonomiske og historiske kontekster medietekstene er produsert og distribuert i. Samtidig trenger elevene innsikt i hvordan de selv bruker mediene (ibid).

Ifølge ITU Monitor er det viktig at skolen har et bevisst forhold til den digitale utviklingen, og opparbeider seg den kompetansen som er nødvendig for å følge med i, være kritisk til og nyttiggjøre seg utviklingen. Videre så krever lærerens kompetanse at

de vet hvilke muligheter og ulemper som ligger i sosiale medier. Målet er å kunne integrere sosiale medier som et nyttig verktøy, og ikke at det tar tid fra undervisningen (Hatlevik et.al. 2010, s. 62).

Når det kommer til Space2Cre8 fremstår det i møtet med elevene, spesielt i oppstarten, at det er noe uklart hva som er hensikten med bruken. Derav ser vi også at flere av elevene anser bruken som et alternativ til "skikkelig" undervisning. På bakgrunn av dette er det klart at bruk av denne typen medier i formell undervisning krever at også læreren er kompetent og engasjert i forhold hvordan disse mediene skal tas i bruk og hva man ønsker å oppnå med det. Ifølge Skaar er realiteten at dagens lærere ikke føler at de henger med i utviklingen i denne typen sosiale medier (2009).

Nettsamfunn: fritidssysel eller plass i klasserommet?

Som skaar tidligere har påpekt har ulike sosiale medier ulike funksjoner, der noen er egnet for å komplimentere formell undervisningen mens andre ikke er det (Skaar 2011). Videre sier forskerne i prosjektet at forhandling av identitet er essensielt for moderne læring (Erstad et.al 2011; Hull et.al 2010). Et gryende forskningsfelt viser videre til at digital kompetanse knyttet til uformell læring gjennom internett, bør integreres i undervisningen da dette er verdifull digital kompetanse. Videre viser også undersøkelser at ekspertise gjennom bruk av digitale medier øker mulighetene som Web 2.0 og interenett legger til rette for, samtidig som det reduserer annen risiko (Se kapittel: Formell og uformell læring).

Når det kommer til verdien av delingskulturen og uformell bruk er det særlig interessebasert bruk som knyttes til avanserte brukere (Enstad et.al. 2011), "Power users" (Sørensen 2010), eller knyttet til det Ito og hennes medarbeidere kaller interessebasert motivasjon gjennom "Messing around" og "Geeking out" som er interessant (Sørensen 2010; Skaar 2011). Dersom vi ser dette opp mot Space2Cre8 kan vi gjerne knytte det til de formelle aktivitetene knyttet til prosjektet, blant annet produksjon av digitale historier og blogger. Undersøkelsen viser også at de fleste elevene ikke kan anses som avanserte brukere, og at slik medieproduksjon er både riktig og viktig.

Nå er Space2Cre8 som nettsamfunn i utgangspunktet tiltenkt de som i dag ikke har fått tatt del i den digitale revolusjonen, slik jeg har diskutert rundt elevene i India og

Sør Afrika (Space2Cre8 Intermedia 2010). I den sammenheng er det også tydelig at bruk av nettsamfunn som verktøy både er nyttig og essensielt. Men hva med et samfunn som er mediemettet, der elevene allerede har referanser til nettsamfunn og er vokst opp med mediene integrert i hverdagen?

I argumenasjonen rundt digital kompetanse og digitale skiller i Norge har vi sett at de digitale skillene gjerne ligger i det som kalles digital dømmekraft og kristisk tilegnelse av informasjon knyttet til internett og sosiale medier (Hatlevik et.al 2010). Mye av denne digitale dømmekraften kan sies å handle om nettopp hvordan man skal håndtere risiko, kommersialisering og privatliv på internett generelt og knyttet til nettsamfunn og sosiale medier spesielt.

Resultat fra studier tyder på at ungdom vil gjøre det de kan for å være i kontakt med jevnaldere når de kan. (Kaare et all 2007, s. 612; boyd & Ellinson 2007)). Det kan diskutere som mulighetene for å benytte Space2Cre8 for å Chatte med klassekameratene i timen vil bidra til økt nytte i undervisningen eller om det kan ende opp med å bli en tidstyv (Hatlevik et.al 2011). I ly av dette kan det virke som at bruk av Space2Cre8 i et mediemettet samfunn bør vurderes opp mot hvilken digital kompetanse elevene faktisk trenger å lære. Videre om det er hensiktsmessig å bruke et lukket nettsamfunn i denne læringen. Kan det for eksempel knyttes i større grad opp mot kritisk bruk til eksisterende tjenester, og dermed øke motivasjonene til disse mediemettede elevene? Alternativ, bør undervisningen i enda større grad knyttes til medieproduksjonen som til en viss grad kjennetegner de avanserte brukerne for eksempel Fan Ficition, anime og oppdateringer av Wikipedia som (Ito et.al 2010; Endestad et.al 2011; Sørensen 2010; Skaar 2011) for å jevne ut de digitale skillene vi i dag har i Norge (Hatlevik 2010).

DEL V: Konklusjon

Målet for denne oppgaven har vært å undersøke om de norske elevenes bakgrunn fra et mediemettet samfunn har betydning for holdingene til Space2Cre8, mottakelsen av å kunne bruke nettsamfunn i undervisningen, og hvordan elevene reelt tar nettsamfunnet i bruk. Videre har det vært interessant om bruken utarter seg forskjellig blant de norske elevene som har en slik bakgrunn, sammenlignet med eleven som deltar i prosjektet fra i India og Sør-Afrika som ikke har fått delta i den digitale revolusjonen på andre måter (Space2Cre8 Intermedia 2010). Undersøkelsen er gjort med utgangspunkt i intervjuer med elever i den norske klassen knyttet til Space2Cre8, samt en undersøkelse av faktisk bruk gjennom nettsamfunnets analytiske verktøy (.

Resultatene indikerer at erfaring med kommersielle nettsamfunn har betydning for aktiviteten på Space2Cre8, og motivasjonen for denne bruken. Bakgrunnen for dette er at elevene i stor grad sammenligner Space2Cre8 med de kommersielle nettsamfunnene på grunnlag av teknologi og funksjonalitet, dette er også i tråd med undersøkelser fra blant annet Skaar (2011) som sier at undervisningsbaserte sider sjeldent klarer å konkurrere med de kommersielle. Videre kan det se ut til å ha betydning for de norske elevene at nettsamfunnet er lukket, slik at ikke alle de kjenner kan delta siden. Disse resultatene bekreftes også av andre studier knyttet til ungdom og bruk av sosiale medier, som sier at hovedmotivasjonen for bruk av sosiale medier er å holde seg orientert med hensyn til sine sosiale nettverk offline, og holde kontakt med sine jevnaldrende og sterke bånd (Se kapittel: Etablering av tema, Nettsamfunn i hverdagen og Brukermønster). Selv om Space2Cre8 som prosjekt også har en hensikt om å knytte elevene fra de ulike klassene sammen i et globalt nettverk (Hull et.al. 2010a), og dermed å utnytte verdien av svake bånd (Granovetter1973), er kommunikasjonen mellom skolene i realiteten lav. Videre indikerer resultatene at de norske elevene i mindre grad enn for eksempel jentene i India tar kontakt med andre utenfor sin egen klasse.

Fra et ideologisk perspektiv har vi videre sett at engasjementet blant elevene i India kan se ut til å være høyere enn hos de norske elevene generelt. De ser ut til å omfavne mulighetene tilgangen til et slikt nettsamfunn gir i større grad enn hva vi ser fra resultatene i Norge (Hull et.al.2011). Selv om også den norske klassen har enkelte brukere som er svært aktive, er det noen som aktivt tar Space2Cre8 ut både i og utenfor skolen, er denne gruppen relativt lav. Space2Cre8 er opprinnelig tiltenkt ungdom som skolene i India og Sør Afrika, der man ikke har naturlig tilgang til sosiale medier og internett generelt, formålet er å bygge bro over digitale skiller i fattige og ressursvake områder. Det kan også se ut til at prosjektet i så måte er vellykket, blant annet har flere av elevene gjennom deltakelse i prosjektet i dag blitt engasjert også i de store kommersielle nettsamfunnene som for eksempel YouTube (Storniolo, Vedlegg 2).

Fra den norske siden av prosjektet er det imidlertid å se bruken av Space2Cre8 opp mot definisjonen av digital kompetanse og verdien av uformell læring. De norske elevene tilhører en gruppe som gjerne blir kalt den digitale generasjonen (Buckingham 2009). Dette er en definisjon flere forskere mener er problematiske da det indikerer at alle innenfor generasjoner er naturlige eksperter (se for eksempel Livingstone 2009). Tester av digital kompetanse i Norge viser også at det i dag er store digitale skiller mellom elevene i den norske skolen hva gjelder kompetent bruk av digitale medier, disse skillene knytter seg ikke til tilgang til nettsamfunn eller bruk av disse, men det som kalles digital dømmekraft (Hatlevik et. al 2011). Videre viser ungdommens brukermønster i digitale medier at hovedvekten av ungdommene bruker nettsamfunn og internett for å sosialisere med eksisterende sosiale nettverk og for å søke underholding gjennom blant annet musikk og spill, eller med andre ord vennemotivert bruk knyttet til "Hanging out" (Ito, et.al 2010). Videre kan kun et fåtall kalles "avanserte brukere" (Endestad et.al. 2011) eller "Power-users" (Sørensen 2010). Samtidig viser det seg at det er nettopp disse avanserte brukerne som er mest spennende knyttet til å integrere uformell læring inn i undervisning av digital kompetanse (Sørensen 2010, Skaar 2011). De norske elevene i prosjektet fremstår som i stor med få unntak som "normale" brukere av sosiale medier. Med få unntak ligger hovedvekten på kontakt med venner og tidsfordriv. På bakgrunn av dette kan vi si at Space2Cre8 som prosjekt har et viktig bidrag i form av undervisning i ulike typer medieproduksjon, video og blogg, som i stor grad er tilknyttet mer avansert bruk (Se kapittel; Formell og Uformell læring).

Undersøkelsen indikerer imidlertid at hensikten med bruk av nettsamfunn må tydeliggjøres for de mediemettede elevene, ellers er faren at de anser denne typen undervising som et alternativ til formell undervising (les tidsfordriv). Dette krever også at læreren er kompetent i bruken av sosiale medier, og har et engasjement hva gjelder integreringen. Dette støttes også av andre undersøkelser, for eksempel Skaar (2009) og ITU Monitor (Hatlevik et.al 2011).

Prinsipielle spørsmål og veien videre

Underveis i studien har det dukket opp noen prinsipielle spørsmål knyttet bruk av nettsamfunn og kommersialisering, risiko, personvern og kontroll.

Nettsamfunn og integrering i undervisningen

Vi har sett at Space2Cre8 er et ikke kommersielt nettsamfunn, men som samtidig er forvekslende likt andre kommersielle nettsamfunn som for eksempel Facebook. Resultatene viser videre at i den grad de norske elevene har bruk for økt digital kompetanse så er dette gjerne knyttet til digital dømmekraft (Hatlevik et.al 2011). På bakgrunn av dette kan man vurdere om Space2Cre8 er riktig løsning for de norske elevene, eller om tilrettelagt undervising i kritisk bruk av kommersielle sider muligens kan være et alternativ som også skaper mer engasjement. Videre om dette bør gjøres tillegg til eller tilknytning til et prosjekt som Space2Cre8.

Et lukket nettsamfunn og risiko

Sosiale medier og barns bruk av Internett er forbundet med ulike former for risiko. Herunder kontakt fra kommersielle interesser og kontaktrisiko (Livingstone et.al 2011). Ved å være et lukket nettsamfunn verner Space2Cre8 elevene i stor grad fra slike typer risiko, det er likevel viktig å ikke la dette bli en hvilepute. En tredje dimensjon av risiko er knyttet til aggressiv kontakt mellom elevene, herunder digital mobbing, som også er den risikoen som anses som mest skadelig for unge i sosiale medier (ibid), som er høyst aktuell også for lukkede nettsamfunn som Space2Cre8. Dette kan igjen tyde på at veiledning i digital dømmekraft og konsekvensene rundt ulik risiko er essensielt, og bør integreres i et slikt type prosjekt. Flere forskere, deriblant Brantzæg, understreker et behov for veiledning fremfor skjerming i denne type spørsmål (2012).

Forskerens rolle og personvern

Samtalene med elevene viser også i noen grad at de ikke er særlig reflekterte over at Space2Cre8 blir overvåket av et forskerteam. På bakgrunn av dette kan det også være nødvendig å vurdere hvor grensen om tilgangen til de ulike delene av analyseverktøyet går, og definerte skiller mellom hva som anses som "privat" og "offentlig" inne på Space2Cre8.

Jeg vil si at resultatene av denne studien viser at nettsamfunn som verktøy i undervisningen kan være riktig og nyttig, men at rammene for bruken og hensikten bør være tydelig definert. Videre vil jeg argumentere for, fra et medieperspektiv, at undervisningen muligens bør være tettere knyttet opp mot digital dømmekraft og kritisk bruk av internett og sosiale medier når det kommer til de norske ungdommene som allerede sitter på kompetanse i form bruk av denne typen teknologi.

Styrker og svakheter ved oppgaven

Jeg har tidligere vært inne på at tekniske problemer med hver av de tre skolene som kan ha betydning for resultatene i undersøkelsen. Jeg vil likevel argumentere for at tendensene fra den norske skolen bør være gjeldene da disse i stor grad er tilknyttet internett utenfor skolen, og dermed kunne ha tatt i bruk Space2Cre8 i andre settinger. Jeg har heller ikke vurdert verdien av Space2Cre8 fra et pedagogisk ståsted slik som hovedprosjektet har gjort, det vil si at denne oppgaven mangler et blikk på hva det betyr å ta i bruk Space2Cre8 fra et pedagogisk ståsted, og undersøkelsen viser at nettsamfunnet treffer et lite antall av elevene godt. Til slutt går denne studien ut på et overordnet nivå i sammenligningen med elevene, i motsetning til noen av de andre publikasjonene som studerer enkeltelever som case. Siden dette handler om motivasjon og tildels holdinger blant eleven kan det være viktige aspekter også knyttet til bakgrunn som datamaterialet ikke plukker opp.

Jeg har heller ikke hatt mulighet til å intervjuere elevene i India og Sør-Afrika på samme måte som jeg har gjort i Norge. Siden denne studien til dels også ser på ulikheter i bruken mellom landene, kunne dette vært både verdifullt og interessant for å gi et enda tydeligere bilde av tendensene.

Jeg mener likevel at Space2Create8 som prosjekt har ulik effekt i land som India og Norge, basert på de store forskjellene i mediebakgrunnen hos elevene. Dette betyr også at en forståelse for hvordan ungdom bruker kommersielle nettsamfunn på fritiden, og motivasjonen for denne bruken er viktig i debatten rundt hvordan et nettsamfunn eventuelt bør integreres i undervisning knyttet til digital kompetanse. På bakgrunn av dette håper jeg at denne oppgaven kan bidra som et supplement til andre publikasjoner knyttet til Space2Create8.

Referanseliste

- Barker, Chris (2003). *Cultural Studies. Theory and Practice. Second edition*. Sage. London
- boys, danah (2008). *Taken Out of Context. American Teen Sociality in Networked Publics*. PhD Dissertation. University of California-Berkeley. School of Information. Tilgjengelig fra: <http://www.danah.org/papers/TakenOutOfContext.pdf>
- boyd, danah. (2007) *"Why Youth (Heart) Social Network Sites: The Role of Networked Publics in Teenage Social Life."* I Youth, Identity, and Digital Media. Redaktør D. Buckingham. Cambridge, MA: MIT Press
- boyd, danah & Ellison, Nicole B. (2007). *Social Network Sites: Definition, History and Scholarship*. Journal of Computer Mediated Communication 13(1), article 11.
- Buckingham, David (2008). *"Introducing Identity"* Publisert I "Youth Identity and Digital Media". Redaktør D.Buckingham. Cambridge. MIT Press.
- Buckingham, David (2009). The Futures of Media Literacy in the Digital Age: Some Challenges for Policy and Practice. Euromeduc: Media Literacy in Europe. Tilgjengelig fra:
- Buckingham, David (2010). Do We Really Need Media Education 2.0? *Teaching Media in the Age of Participatory Culture*. Published in Drotner, Kristin & Schroder, Kim "Digital Content Creation". Peter Lang 2010.
- Brake, David & Livingstone, Sonia (2010). *On the rapid rise of social networking sites: new findings and policy implications*. Published in Children and Society, No 24(1) 2010. S. 75-83.
- Brandtzæg, Petter Bae (2012). *Trygghet vs. Kontroll. Eller barns "Sikkerhet" vs. personvern*. Presentasjon Safer Internet Day. Litteraturhuset Oslo . 07.02.12. Tilgjengelig fra: <http://www.slideshare.net/PetterB/safer-internet-day-11471175>
- Brandtzæg, Petter Bae, & Heim, Jan. (2011). *A typology of social networking sites users*. International Journal of Web Based Communities (IJWBC.), 7(1), 28-51.
- Brandtzæg, Petter Bae (2010). *Towards a unified Media-User Typology (MUT): A meta-analysis and review of the research literature on media-user typologies*. Computers in Human Behavior, 26(5), 940-956
- Brandtzæg, Petter Bae (2009). *Privat 2.0: Mot økt åpenhet og ønsket nettsynlighet*. Redaktør Heidi Grande Røys .I Delte Meninger. Tilgjengelig fra www.deltemeninger.no
- Brandtzæg, P.B. & Lüders, M. (2008). *eBorger 2.0. Den alminnelige borger som leverandør av offentlig informasjon?* SINTEF report ISBN: 978-82-14-04655-7

- Castells, Manuel (2010). *The rise of the Network Society*. Second edition. Wiley-Blackwell. West Sussex.
- Donath, Judith & danah boyd (2004). *Public displays of connetction*. BT Technology Journal. Vol 22. No4. Side 71-82.
- Dralenga, Carol Azungi & Mainsah, Henry (2011). *Ethnic Minority Youth Participation in the Production and Consumption of Social Media in Norway*. Vestlandsforskning Report 10/2011.
- Drotner, Kirsten & Livingstone, Sonia (Red.) (2008) *The International Handbook on Children, Media and Culture*. Sage London.
- Drotner, Kristen (2000). *Difference and diversity: trends in young Danes' media use*. Media, Culture & Society 2000 22: 149. Sage Publications. Lastet ned via UIO XPort 10, juni.
- Drotner, Kristen (1999). *Unge, medier og modernitet – pejlinger i et foranderligt landskap*. Borger Medier. Valby.
- Edmunds, June & Turner, Bryan S. (2002). *Generations, Culture and Society*. Open University Press. Buckingham.
- Ekström, Karin M & Tufte, Birgitte (eds.) (2007) *Children, Media and Consumption: On the front Edge*. Göteborg University: Nordicom.
- Enli, Gunn & Thumim, Nacy (2012). *Socializing and Self-Representation online: Exploring Facebook*. I Observatorio Journal, vol.6 – 1, ss087-105.
- Endestad, T., Brandtzæg, P. B., Heim, J., Torgersen, L. & Kaare, B. H. (2004). *"En digital barndom?": En spørreundersøkelse om barns bruk av medieteknologi*. NOVA Rapport nr 1. 2004. Oslo: Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring.
- Endestad, T., Heim, J. Kaare, B., Torgersen, L., & Brandtzæg, P.B. (2011). *Media User Types among Young Children and Social Displacement*. Nordicom Review.1(30), 17-30.
- Erstad, O, Silseth, K & Vasbø, K, (In Press). *Sosiale medier i underviningen: Space2Cre8 i et multietnisk klasserom*. (Mottatt av Ole Erstad).
- Erstad, Ola (In Press). *Being a learner Using Social Media in School: The Case of Space2Cre8*. Scandinavian Journal of Educational Reaserch. (Mottatt av Ola Erstad)
- Erstad, O, Silseth, K., & Vasbø, K. (2011). *Sosiale medier, flerkulturell ungdom og læring-brukerstyrt medieproduksjon og navigering med "Space2Cre8"*.
[http://nordicom.statsbiblioteket.dk/ncom/en/publications/sosiale-medier-flerkulturell-ungdom-og-laering\(13e0a595-5785-40a9-94bc-f5de553466a3\).html](http://nordicom.statsbiblioteket.dk/ncom/en/publications/sosiale-medier-flerkulturell-ungdom-og-laering(13e0a595-5785-40a9-94bc-f5de553466a3).html)

- Erstad, Ola (2010). *Paths Towards Digital Competencies. Native Participation or Civic Engagement?* I Children and Youth in the digital Media Culture. From a Nordic Horizon. EDt Ula Carlsson. Nordicom University of Gothenburg.
- Erstad, Ola (2010b). *Educating the digital generation : exploring media literacy for the 21st century*. Digital kompetanse - Nordic journal of digital literacy. ISSN 0809-6724. (1), s 56- 72
- Erstad, Ola & Gilje, Øystein (2007). *Regaining Impact. Media Education and Media Literacy in a Norwegian Context*, I Nordicom review (2) 2008. Special Issue. Ulla Carlsson (Edt). Göteborg.
- Erstad, Ola (2005). Nye medier og konvergens. *Presentasjon holdt ved Høgskolen i Oslo, mars 2005*. Tilgjengelig fra:
<http://www.ituarkiv.no/Aktiviteter/Foredrag/1110293149.23.html>
- Futsæter, Knut-Arne (2010). *MedieTrender – med fokus på sosiale medier*. TNG Gallup presentasjon 22.09.2010. Tilgjengelig fra: www.tns-gallu.no/medier
- Gentikow, Barbara (2005). *Hvordan utforsker man medieerfaringer?* Kvalitativ metode. Revidert utgave. Ij-Forlaget. Kristiansand.
- Goffman, Erwing (1992 (1959)). *Vårt rollespill til daglig. En studie i hverdagslivets dramatikk*. Pax Forlag Oslo. Originaltittel: The Presentation of Self in Everyday Life 1959.
- Granovetter, Mark S. (1983) *The Strenght of Weak Ties revisited*. Sociological Theory, Volume 1. S. 201-233.
- Granovetter, Mark S. (1973). The Strenght of Weak Ties. American Journal of Osciology. Volume 78, Issue 6, s. 1360-1380.
- Haythonthwaite, Caroline (2001). *The strength and the impact of New Media*. IEE Computer Society Washington. Tilgjengelig fra:
http://www.hicss.hawaii.edu/HICSS_34/PDFs/CLCDV03.pdf
- Hagen, Inngunn & Wold, Thomas (2009). *Mediegenerasjonen. Barn og unge i det nye medielanskapet*. Det norske samlaget. Oslo
- Hartley, John & McWilliam, Kelly (Edt) (2009) *Story Circle: Digital Storytelling Around the World*. Blackwell Publishing.
- Hattlevik, O.E., Egeberg, G., Otterstad, G., Gudmundsdottir, G.b., Hoie Skaug, & Tømte, K. (2012). Monitor 2011. Skolens digitale tilstand. Senter for IKT I utdanningen.

- Hatlevik, O. E., Tømte, K., Høie Skaug, J. & Otterstad, G (2011). *Monitor 2010. Samtaler om IKT i skolen*. Senter for IKT i Utdanningen.
- Hepsø, Thomas & Liestøl, Eva (2010). *Barn og digitale medier. Fakta om barn og unges bruk og opplevelse av digitale medier*. [Children and digital media] Trygg-Bruk undersøkelsen. Tilgjengelig fra: <http://www.medietilsynet.no/no/Selvbetjening2/Horinger-og-kunngjoringer/Medietilsynets-rapport-om-barn-og-digitale-medier/>
- Herring, Susan. C. (2008). *Questioning the generational divide: Technological exoticism and adult construction of online youth identity*. In D. Buckingham (Ed.), *Youth, Identity, and Digital Media* (pp. 71-94). Cambridge, MA: MIT Press. Preprint: <http://ella.slis.indiana.edu/~herring/macarthur.pdf>
- Howe, Neil & Strauss, William (2007) *The next 20 Years: How Customers and Workforce Attitudes Will Evolve*. Tilgjengelig fra: <http://download.2164.net/PDF-newsletters/next20years.pdf>
- Hull, Glynda. & Stornaiuolo, Amy. (2010a). *Literate arts in a global world: Reframing social networking as cosmopolitan practice*. *Journal of Adolescent and Adult Literacy* 54(2).
- Hull, Glynda., Stornaiuolo, Amy., & Sahni, Urvashi. (2010b). *Cultural citizenship and cosmopolitan practice: Global youth communicate online*. *English Education* 42(4), 331-367.
- Hull, Glynda A. & Nelson, Mark Evan (2005). *Locating the Semiotic Power of Multimodality*, *Written Communication* 22 (2) 2005 ss. 224-261. Sage Publications.
- Hull, Glynda A. (2003). *Youth culture and digital media: New literacies for new times*. *Research in the Teaching of English*, 38 (2), 229-33.
- Intermedia Space2Cre8 (2010). *Space2Cre8. Prosjektbeskrivelse*. Tilgjengelig fra <http://www.uv.uio.no/intermedia/english/research/projects/mediatized-stories/studies/space2cre8.html>
- Ito, M., Baumer, S., Bittanti, M., Boyd, D., Vody, R., Herr-Stephenson, B., Horst, Heather A., Lange, P., Mahendran, D., Martinez, K.Z., Pacoe, C.J., Perkel, D., Robinson, L., Sims, C., & Tripp, L. (2010). *Hanging Out, Messing Around and Geeking Out*. The MIT Press. Cambridge, Massachusetts.
- Jenkins, Henry (2006). *Convergence Culture: where old and new media collide*. New York University Press, London.

- Jenkins, Henry et.al (2009). *Confronting the challenges of Participatory Culture. Media education in the 21st Century*. The MIT Press, Cambridge, Tilgjengelig fra http://mitpress.mit.edu/books/full_pdfs/confronting_the_challenges.pdf
- Jensen, Klaus Bruhn (2002). *A Handbook of Media and Communications Research*. Qualitative and Quantitative Methodologies. Routledge. London
- Kaare, B.H., Brandtzæg, P.B., Heim, J. & Endestad, T.(2007). *In the Borderland between Family orientation and Peer-culture: The Use of Communication Technologies among Norwegian Tweens*. *New Media & Society* 2007:9 (4): 603-624.
- Kaare, Birgit Hertzberg & Catharina Kokkim (2010). *Space to create with social media in global classrooms*. Paper presented at, ICA Spingapore 26-06-10. Tilgjengelig fra URL. [http://nordicom.statsbiblioteket.dk/ncom/en/publications/space-to-create-with-social-media-in-global-classrooms\(33111c90-3b65-11e0-9955-000ea68e967b\)/export.html](http://nordicom.statsbiblioteket.dk/ncom/en/publications/space-to-create-with-social-media-in-global-classrooms(33111c90-3b65-11e0-9955-000ea68e967b)/export.html)
- Kløvestad, Vibeke & Tanja Storsul (2009). *Ville du lastet ned Web 2.0*. I *Delte meninger*. Redaktør Heidi Grande Røys side 17-29. Tilgjengelig fra <http://deltemeninger.no/>
- Kotilainen, Sirkku & Arnolds-Granlund, Sol-Britt (2011). *Media Literacy Education. Nordic Perspectives*. *Nordisk medietidsskrift* vol. 1 2011.
- Kvale, Steinar & Brinkmann, Svend (2009). *Interviews . Learning the Craft of Qualitative Research Interviewing*. Sage. California.
- Lambert, Joe (2009). *Digital Storytelling. Capturing lives, creating community*. Third Edition. Digital Diner Press. Berkeley, California.
- Lenhart, Amanda (2009). *Teens and Social Media. An Overview*. Pew/Internet American life project. New York. Department of Health and Mental Hygiene. Tilgjengelig fra: <http://www.pewinternet.org>
- Lindbøl, Stian (2008). *Trygg bruk undersøkelsen 2008. En kartlegging av 8-18 åringers bruk av digitale medier*. Medietilsynet. Tilgjengelig fra: www.medietilsynet.no
- Livingstone, Sonia (2009) *Children and the Internet: Great Expectations, Challenging Realities*. Cambridge: Polity Press.
- Livingstone, Sonja & Leslie Haddon (eds.) (2009) *Kids Online: Opportunities and risk for children*. Cambridge: Polity Press.
- Livingstone, Sonia (2010) *EU Kids Online: Enhancing Knowledge Regarding European Children's Use, Risk and Safety Online*. Colchester, Essex tilgjengelig fra.

- Livingstone, Sonja & Ellen Helsper (2009). *Balancing opportunities and risks in teenagers use of the internet: the role of online skills and internet self-efficacy*. New Media society 2010 12:309 .Originally published online November 2009. Sage.
- Lundby, Knut (Edt) (2008). *Digital Storytelling, Mediatized Stories. Self-representations in New Media*. Peter Lang. New York.
- Mannheim, Karl (1952). *On the Problem of Generations*. I The Collected Works of Karl Mannheim. Vol 5. Routledge. London
- Marple, S. & A. Stornaiuolo (2009) *Designful Play: Youth Engagement with the Creation of an International Youth Network*. Creativity & Cognition 2009. Berkeley, California, 8 October. Tilgjengelig fra <http://shamurai.com/sites/creativity09/papers/Maple.pdf>
- Medietilsynet 2011. *Sammendrag fra mediekonferansen 2011*.
<http://www.medietilsynet.no/Documents/Mediekonferansen2011/Mediekonferansen.pdf>
- Mediatized Stories (2010). *Informasjon om prosjektet*.
<http://www.hf.uio.no/imk/forskning/prosjekter/mediatized-stories/index.html>
- Nelson, M., Hull, G., & Roche-Smith, J. (2008) *Challenges of Multimedia Self-Presentation: Taking, and Mistaking, the Show on the Road*. Written Communications 2008;25; 415. Sagepub. Tilgjengelig fra: <http://wcx.sagepub.com/cgi/content/abstract/25/4/415>
- Nrk.no (2012). - *Små barn bruker nettbrett ofte*. Tilgjengelig fra:
<http://www.nrk.no/nyheter/norge/1.7921036>
- O'Reilly, Tim (2005). *What is Web 2.0 Design Patterns and Business Models for the Next Generation of Software*. Tilgjengelig fra: <http://oreilly.com/lpt/a/6228>
- Potter, James W (2004). *Theory of Media Literacy: A Cognitive Approach*. Sage. California.
- Prensky, Marc (2001). *Digital Natives, Digital Immigrants*. I On the Horizon (MCB University Press, Vol. 9 No. 5, October 2001. Tilgjengelig fra:
<http://www.marcprensky.com/writing/Prensky%20-%20Digital%20Natives,%20Digital%20Immigrants%20-%20Part1.pdf>
- Rasmussen, Terje (2009). *Manuell Castells og nettverkssamfunnet*. ITU Monitor. Tilgjengelig fra:
http://www.ituarkiv.no/Dokumenter/Tekster/1084439988.37/t1034777204_6.html
- Røys (red) (2009). *Delte meninger. Om nettes sosiale side*. Tilgjengelig fra:
<http://deltemeninger.no/>

- Scott, John (In Press). *Virtual Friends and Digital Bodies: Exploring Profile Page Design and Communication Tools on and International Social Networking site* (Mottat via epost, se vedlegg xx).
- Skaar, Håvard (2011). *The relevance and Educational Value of Social Network Sites for Classroom Literacy learning*. Nordic Journal of Digital Literacy 2011.Special Issue.
- Skaar, H., Buckingham, D. & Tingstad, V. (2010). *Marketing on the internet: A new educational challenge*. Media Education Research Journal, 2(1),13-30.
- Staksrud, Elisabeth (2011). *EU Kids Online, Hovedfunn Norge*. Tilgjengelig fra:
[http://www2.lse.ac.uk/media@lse/research/EUKidsOnline/EU%20Kids%20II%20\(2009-11\)/EUKidsExecSummary/NorwayExecSum.pdf](http://www2.lse.ac.uk/media@lse/research/EUKidsOnline/EU%20Kids%20II%20(2009-11)/EUKidsExecSummary/NorwayExecSum.pdf)
- Staksrud, Elisabeth (2009). *Hva slags barn vil vi ha?*. I delte medninger. Redaktør Heidi Grande Røys . Tilgjengelig fra www.deltemeninger.no
- Staksrud, Elisabeth (2008). *Fairytale paretning: Contextual factors influencing children's online self-representation*. I Digital Storytelling, Mediatized Stories: Self-representation in New Media. Redaktør Knut Lundby. Peter Lang. New York.
- Stornaiuolo, A., Hull, G., & Nelson, M. (2009). *Mobile texts and migrant audiences: Rethinking literacy and assessment in a new media age*. Language Arts, 86 (5), 382-92.
- Stornaiuolo, A., Hull, G., & Sahni, U. (2011). *Cosmopolitan imaginings of self and other: Youth and social networking in a global world*. In J. Fisherkeller (Ed.), International perspectives on youth media: Cultures of production and education: Peter Lang Publishers.
- Storsul, T., Arnseth, H.C., Bucher, T., Enli, G., Horntvedt, M. Kløvstad, V., Maasø, A. (2008). *Nye nettfenomener. Staten og delekulturen*. Institutt for medier og kommunikasjon. Forsknings- og kompetansenettverk for IT i utdanning (ITU)
- Søby, Morten (2008) *Delingskultur, social web og læring*. Nordic Journal of Digital Literacy 2008, Vol 3 Side 152-156.
- Søby, Morten & Karoline Tømte (2009). *Å vokse opp digitalt – dagens barn og unge*. I Delte meninger. Redaktør Heidi Grande Røys. Side 217-231 Tilgjengelig fra:
<http://deltemeninger.no/>.
- Sørensen, Birgitte Holm (2010). *2.0 – Children In and Outside School*. Side 51-63 I "Yearbook 2010: Children and Youth in the Digital Media Culture. From a Nordic Horizon". Redaktør Ulla Carlsson.Litroapid Media AB, Göteborg.

- Thumim, Nancy (2008). *"It's good for them to know my story": Cultural mediation as tention*. I Digital Storytelling, Mediatized Stories. Redaktør Knut Lundby Peter Lang New York.
- Tufte, Thomas & Florencia Enghel (eds.) (2009). *Youth Engaging With the World*. Media, Communication and Social Change. Göteborg University: Nordicom.
- Tønnessen, Elise Seip (2007). *Generasjon.com. Mediekultur blant barn og unge*. Oslo. Universitetsforlaget
- UIO (2010) *Konvergens i mediene*. Tilgjengelig fra: <http://www.hf.uio.no/imk/forskning/vi-forsker-pa/konvergens/>
- Utdanningsdirektoratet (2012). *Rammeverk for grunnleggende ferdigheter*. Til bruk for læringsgrupper oppnevnt av Utdanningsdirektoratet. Tilgjengelig fra: http://www.udir.no/Upload/larerplaner/lareplangrupper/RAMMEVERK_grf_2012.pdf?epslanguage=no
- Utdannings og forskningsdepartementet (2004). *Program for digital kompetanse 2004-2008. Programbeskrivelse*. Tilgjengelig fra: http://www.regjeringen.no/upload/KD/Vedlegg/Grunnskole/Strategiplaner/program_for_digital_kompetanse_liten.pdf
- Vettenranta, Soilikki & Vegard Frantzen (red.)(2012): *Mediepedagogikk: refleksjoner om teori og praksis*. Trondheim: Tapir Akademisk Forla

Vedlegg

Vedlegg 1: Oppsummering av intervju med Ola Erstad

Vedlegg 2: Epost fra Amy Stornaiuolo

Vedlegg 3: Godkjenning fra NSD

Vedlegg 4: Bekreftelse på mottatt endringsmelding /NSD

Vedlegg 5: Forespørsel om intervju/samtykkeerklæring

Vedlegg 6: Intervjuguide

Vedlegg 7: Eksempel på registrering av datamateriale i Excel

Vedlegg 8: Oppstart med bruk av Chat

Vedlegg 9: Datamateriale / Undersøkelser

Vedlegg 10: Informasjonsbrev hovedprosjekt Norge.

VEDLEGG 1

Oppsummering av intervju med Ola Erstad

Universitetet i Oslo, Dato:

Det er interessant å kunne bruke de mulighetene som nettsamfunn som arena gir, noe vi ikke i stor grad kan gjøre i den fysiske verden/tradisjonelt klasserom. Det er et viktig tema tema, det er også derfor vi nå er i gang med et nytt tverrfaglig prosjekt NordLac som fokuserer på ”Learning across Contextes”. I prosjektet er det deltakere fra de nordiske landene og Estland der seks universiteter deltar. Prosjektet omfatter ca 40 PHD studenter med forskere. Det er også linket til et EU nettverk ledet fra London School of Economics. Prosjektet handler i stor grad om hvordan vi skal forske på disse tingene, og hvilke metoder som skal brukes. Dette er et forskningsfelt som begynner å komme, og det er stor interesse for det. Bruken av digitale medier i spenningsforholdene online/offline i skolen/utenfor skolen.

Vi valgte skolen i Space2Cre8 prosjektet bevisst. Vi visste ikke mye om skolen, men vi visste at den var i et flerkulturelt område. Hele utgangspunktet for Space2Cre8 eller Kidnet var at det skulle være ressursvake eller marginalisert i forhold til generell fokus på teknologi og sosiale medier. Så når Glynda kontaktet oss og lurte på om vi ville være med var den umiddelbare tanken at vi er kanskje litt annerledes enn India, Sør Afrika og disse belastede skolene i Oakland som har mye sosiale problemer med vold osv.

Vi valgte derfor en skole vi var klar over hadde spesielle utfordringer, og som vi visste fra andre studier var i en fase der de ville se om de kunne utvikle seg og bli flinkere til å treffe elevene. Min opplevelse av skolen er at den er ganske annerledes på en del ting enn de andre skolene jeg har jobbet med, også i Oslo Øst. Den har flere problemer, og særlig disiplinproblemer. Og dårlig infrastruktur. Det var vanskelig gjennom hele fasen vi var ved skolen å tilrettelegge for et prosjekt som dette. Hele det første året når selve forskningsprosjektet pågikk dreide seg egentlig om å få bærbare PCer til denne klassen. Men de fikk jo aldri optimale vilkår for disse elevene til å jobbe med S28. Men dermed var den kanskje i et modus som kunne sammenlignes med de andre skolene i Kidnet.

Glynda synes det var spennende, og at den norske konteksten ganske kontrasterende og dermed spennende. Så sånn sett er de nok mer digitale kompetente, mer vant til teknologi. De

fleste har mobiltelefoner, datamaskiner hjemme. Kenneth (Silseth) og Kristin (Vasbø) har samlet inn det meste av materiale til undersøkelsen mens jeg var i USA en periode, og vi har nå etter tid og stunder skrevet en artikkel til en internasjonal journal og en til en norsk bok som kommer. Da har vi sett på deler av dette materialet. Det vi opplevde at vi i mindre grad kunne hente ut data fra nettet på Space2cre8 til vår undersøkelse enn det Glynda og Amy har vært opptatt av. De har gjort noen kjøring og profiler på elever om hvem som er aktive.

Det er noen få av de norske elevene som er aktive, særlig noen av jentene som brukte det ganske mye. Og de brukte det også etter at selve prosjektet var ferdig.

Vi har fremdeles kontakt med skolen. Nå er det en annen lærer/klasse som har tatt over. I Norge større integrasjon i undervisningen: Dels er det en vurdering av det norske skolesystemet der vi har en læreplan som løfter inn både det og kunne bruke digitale verktøy og digitale medier. Det legitimerer i større grad at lærere og elever å jobber slik som Space2cre8 fordrer. Det går innenfor læreplanens mål i større grad. Med prosjektarbeid osv. Men i en del av de andre landene som deltar i prosjektet så defineres denne aktiviteten som "after school" og "Community based" fordi skolen som sådan er så prestasjonsorientert. De har tester osv, Så de sliter litt mer med å få dette inn som en naturlig del av et læreplanmål.

Vi ser at det er viktig med lærerens engasjement for å få prosjektet skikkelig i gang. Det er også spennende at en ny norsk skole nå er kommet med, som selv har meldt sin interesse til Glynda og hennes team, (denne ligger i nord i landet). Spennende da å se utviklingen når læreren selv har satt i gang prosjektet.

Vi opplever at elevene synes det er spennende å få sjansen til å kommunisere med de andre landene i prosjektet. Men det har også vært noen utfordringer med hensyn til tidspunkt og som tidligere nevnt utstyr i klasserommet.

VEDLEGG 2

Epostkorrespondanse med Amy Stornaiuolo

Dato 30/4 2012

Spørsmål stilt:

- If I understand correctly neither the Indian class nor the South African class had used computers or Internet before Space2Cre8? Is school the only access point for them?
- What was the situation in the US class? Are they all used to Social Networks prior to Space2Cre8?
- Did you see any signs on the Indian or South African class in terms of how they presented themselves at Space2Cre8? Did it differ from the other students?
- Also has this lead to the students being active in other Social Networks/other type of social media?

Svar

Dear Catharina,

I think the answers to your questions are very time dependent (for example the 2010-2011 school year was very different), so I will answer about the time period you are studying, the 2009-2010 school year.

-That is correct. The South African and Indian students had not used social media before the project. The girls in India had used computers a little bit but the kids in SA had not. Both only had access in school during the Kidnet time (though they could sometimes get online in other periods of the day very occasionally). In the US, the kids were familiar with social networks and a few had Facebook or Myspace accounts (they were too young to get on them officially). None used social media extensively but all were familiar with going online daily. Some had Internet access from home but not all.

-There were not major differences in the way they used the network except for their limited access. When they were online, all of them were pretty engaged. The kids in SA preferred chatting for sure, and the girls in India were very interested in using images on the site. But since they were not on a lot (and there were connection problems--the site was slow sometimes and the Internet was often down in SA), it is difficult to say. They certainly engaged in very similar kinds of activities online when they did go on.

-Yes, many of them became members of Facebook and of course are big YouTube fans.

~Amy

VEDLEGG 3

Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste AS
NORWEGIAN SOCIAL SCIENCE DATA SERVICES

Harald Hårfagres gate
N-5007 Bergen
Norway
Tel: +47-55 58 21 1
Fax: +47-55 58 96 1
nsd@nsd.uib.no
www.nsd.uib.no
Org.nr. 985 321 88

Birgit Hertzberg Kaare
Institutt for medier og kommunikasjon
Universitetet i Oslo
Postboks 1093 Blindern
0317 OSLO

Vår dato: 07.09.2009

Vår ref: 22229 / 2 / RKH

Deres dato:

Deres ref:

TILRÅDING AV BEHANDLING AV PERSONOPPLYSNINGER

Vi viser til melding om behandling av personopplysninger, mottatt 24.06.2009. All nødvendig informasjon om prosjektet forelå i sin helhet 06.09.2009. Meldingen gjelder prosjektet:

22229

Arbeidstitel:

Har fritidens sosiale nettsamfunn en legitim plass i klasserommet? Og kan et kontrollert nettsamfunn konkurrere med kjente kommersielle nettsamfunn?

- Bruk av Spac2Cre8.com i undervisningen ved Bjørnhus skole

Universitetet i Oslo, ved institusjonens overste leder

Birgit Hertzberg Kaare

Catharina Kokkim

Behandlingsansvarlig
Daglig ansvarlig
Student

Personvernombudet har vurdert prosjektet, og finner at behandlingen av personopplysninger vil være regulert av § 7-27 i personopplysningsforskriften. Personvernombudet tilrår at prosjektet gjennomføres.

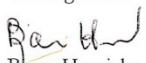
Personvernombudets tilråding forutsetter at prosjektet gjennomføres i tråd med opplysningene gitt i meldeskjemaet, korrespondanse med ombudet, vedlagte prosjektvurdering - kommentarer samt personopplysningsloven/-helseregisterloven med forskrifter. Behandlingen av personopplysninger kan settes i gang.

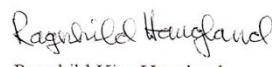
Det gjøres oppmerksom på at det skal gis ny melding dersom behandlingen endres i forhold til de opplysninger som ligger til grunn for personvernombudets vurdering. Endringsmeldinger gis via et eget skjema, http://www.nsd.uib.no/personvern/forsk_stud/skjema.html. Det skal også gis melding etter tre år dersom prosjektet fortsatt pågår. Meldinger skal skje skriftlig til ombudet.

Personvernombudet har lagt ut opplysninger om prosjektet i en offentlig database, <http://www.nsd.uib.no/personvern/prosjektoversikt.jsp>.

Personvernombudet vil ved prosjektets avslutning, 31.12.2010, rette en henvendelse angående status for behandlingen av personopplysninger.

Vennlig hilsen

Bjørn Henrichsen

Ragnhild Kise Haugland

Kontaktperson: Ragnhild Kise Haugland tlf: 55 58 83 34
Vedlegg: Prosjektvurdering
Kopi: Catharina Kokkim, Dalsbergstien 2, 0170 OSLO

Avdelingskontorer / District Offices:

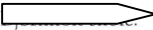
OSLO: NSD, Universitetet i Oslo, Postboks 1055 Blindern, 0316 Oslo. Tel: +47-22 85 52 11. nsd@uio.no
TRONDHEIM: NSD, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, 7491 Trondheim. Tel: +47-73 59 19 07. kyrre.svarva@svt.ntnu.no
TROMSØ: NSD, SVF, Universitetet i Tromsø, 9037 Tromsø. Tel: +47-77 64 43 36. nsdmaa@sv.uit.no

Personvernombudet for forskning

Prosjektvurdering - Kommentar

22229

Utvalget består av 12-20 elever i en 8. klasse ved .

Representanter fra pedagogisk forskningsinstitutt, som leder hovedprosjektet som dette prosjektet er tilknyttet, kontakter skolen og informerer klassen om prosjektet.

Opplysningene samles inn gjennom gruppeintervju og observasjon av kommunikasjon på nettstedet space2cre8.com som elevene skal bruke i forbindelse med prosjektet.

Elevene informeres muntlig, og elevenes foreldre får tilsendt skriftlig informasjon om prosjektet og samtykker skriftlig til sine barns deltakelse. Personvernombudet har vurdert informasjonsskrivet mottatt 6. september 2009 og finner skrivet tilfredsstillende.

Det tas høyde for at det kan bli behandlet sensitive personopplysninger i forbindelse med observasjon av kommunikasjon på nettstedet Space2cre8.com, jf. personopplysningsloven § 2 punkt 8 bokstav a-e. Personvernombudet finner at behandlingen kan hjemles i pol §§ 8 første alternativ og 9 a) (samtykke).

Innsamlede opplysninger registreres på privat PC. Personvernombudet legger til grunn at bruk av privat PC er i tråd med Universitetet i Oslo sine rutiner for datasikkerhet.

Senest innen prosjektslutt 31. desember 2010 vil datamaterialet anonymiseres ved at lydopptak slettes og indirekte identifiserende personopplysninger slettes eller omskrives slik at det ikke lenger er mulig å føre opplysningene tilbake til enkeltpersoner.

VEDLEGG 4

Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste AS
NORWEGIAN SOCIAL SCIENCE DATA SERVICES

Harald Hårfagres gate
N-5007 Bergen
Norway
Tel: +47-55 58 21 1
Fax: +47-55 58 96 5
nsd@nsd.uib.no
www.nsd.uib.no
Org.nr. 985 321 88

Birgit Hertzberg Kaare
Institutt for medier og kommunikasjon
Universitetet i Oslo
Postboks 1093 Blindern
0317 OSLO

Dato: 10.11.2010

Vår ref: 22229 RKH/RH

Deres dato:

Deres ref:

BEKREFTELSE PÅ MOTTATT ENDRINGSMELDING

Vi viser til e-post fra Catharina Kokkim 09.11.2010 vedrørende endring i prosjektet

22229 *Har fritidens sosiale nettsamfunn en legitim plass i klasserommet? Og kan et kontrollert nettsamfunn konkurrere med kjente kommersielle nettsamfunn?" - Bruk av Spac2Cre8.com i undervisningen* skole

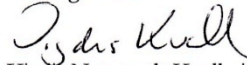
Av e-posten går det frem at anonymisering av datamaterialet utsettes med ett år ettersom masterprosjektet vil ta lengre tid enn planlagt.

Personvernombudet har nå registrert 31.12.2011 som ny dato for prosjektslutt.

Vi gjør oppmerksom på at ytterligere forlengelse ikke kan regnes med uten at deltakerne i prosjektet informeres om utsettelsen.

Ved ny prosjektslutt vil personvernombudet rette en henvendelse angående status for behandling av personopplysninger.

Vennlig hilsen

Vigdis Namtvedt Kvalheim

Ragnhild Kise Haugland

Kontaktperson: Ragnhild.Haugland@nsd.uib.no; tlf: 55 58 83 34

Kopi: Catharina Kokkim

Avdelingskontorer / District Offices:

OSLO: NSD, Universitetet i Oslo, Postboks 1055 Blindern, 0316 Oslo. Tel: +47-22 85 52 11. nsd@uio.no

TRONDHEIM: NSD, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, 7491 Trondheim. Tel: +47-73 59 19 07. kyrre.svarva@svt.ntnu.no

TROMSØ: NSD, SVF, Universitetet i Tromsø, 9037 Tromsø. Tel: +47-77 64 43 36. nsdmaa@svt.uit.no

VEDLEGG 5

Catharina Kokkim

Masterstudent i Medievitenskap/UIO

Oslo, 20. September 2009

Forespørsel om deltakelse i sideprosjekt ved (Navn Skole)

Delprosjekt Space2Cre8 – Masteroppgave

Jeg er masterstudent i Medievitenskap ved Universitetet i Oslo, og skriver nå på avsluttende oppgave. Temaet for oppgaven er ungdom og bruk av sosiale medier, og jeg har i den forbindelse blitt invitert med på Space2Cre8 med et sideprosjekt som ser på (NAVN SKOLE) elevenes medievaner, og hvordan de oppfatter Space2Cre8 som mediekanal.

Jeg ønsker å undersøke hvordan mottakelsen av Space2Cre8 som mediekanal er blant elevene ved (NAVN SKOLE) skole sammenlignet med andre ungdom i prosjektet. Bakgrunnen for dette er de Norske ungdommene gjerne har en høyere tilgang til internett og andre typer sosiale medier sammenlignet med for eksempel deltakerskolene fra India og Sør-Afrika. For å kunne si noe for dere ønsker jeg å intervju så mange som mulig av elevene som deltar i prosjektet. Intervjuene vil gjennomføres i fokusgruppene bestående av 6-8 elever.

Det er ønskelig å gjennomføre fokusgrupper ved to anledninger. Like etter oppstart der spørsmålene i stor grad vil dreie seg om hvilke andre sosiale nettsteder elevene eventuelt benytter, hvordan de bruker mobil/kommunikasjon på mobil, hvem de kommuniserer med på ulike kommunikasjonsplattformer. Videre vil vi snakke om forventningene de har til Space2Cre8 som medie- og kommunikasjonskanal, hvor og når de forventer å benytte kanalen, og hva de eventuelt føler mangler med Space2Cre8 sammenlignet med andre kanaler. Andre runde er ønskelig å gjennomføre i 2010 når elevene har benyttet Space2Cre8 i en periode og er bedre kjent med nettstedet. Tema vil da være hvordan elevene faktisk opplever bruken av Space2Cre8; om forventningene er innfridd, hva de savner/ikke savner, når nettstedet benyttes, hvem de kommuniserer med, hva de kommuniserer om osv.

Det er frivillig for elevene og delta i fokusgruppene til dette prosjektet selv om de deltar i hovedprosjektet. Jeg vil bruke båndopptaker og ta notater under fokusgruppene.

Interintervjuene vil ta rundt 30 minutter - time per gang, vi blir enige om tid og sted i samarbeid med lærerne. Opplysningene behandles konfidensielt, og ingen enkeltpersoner vil kunne pekes ut i oppgaven. Opplysningene vil anonymiseres og opptak/notater slettes når oppgaven er ferdig, senest ved årskiftet 2010. Dersom eleven har lyst og mulighet til å delta i

sideprosjektet er det fint om foresatte og eleven undertegner vedlagte samtykkeerklæring og sender det til meg/leverer til læreren.

Dersom dere har noen spørsmål kan dere kontakte meg på 988 02 335 eller sende en e-post til cathark@student.hf.uio.no

Studien er meldt til Personvernombudet for forskning, Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste A/S.

Med vennlig hilsen

Catharina Kokkim

Masterstudent ved Institutt for Medier og Kommunikasjon.

Dalsbergstien 2

0170 Oslo

Veileder

Professor Birgit Hertzberg Kaare

Institutt for medier og kommunikasjon

Postboks 1093 Blindern

0317 Oslo

Samtykke erklæring:

Jeg har lest informasjonsskrivet og samtykker til deltakelse i fokusgrupper for dette sideprosjektet til Space2Cre8.

Foreldre/foresattes navn (Blokkbokstaver)

Signatur

Dato

Elevens navn (Blokkbokstaver)

Signatur

Dato

VEDLEGG 6

Temaguide for intervju

Fokusgrupper: Et skjema med demografi; alder, kjønn, etnisk bakgrunn og bosted vil bli samlet inn på forhånd. Alle svar vil bli anonymisert. Navn vil heller ikke bli delt med andre deler av prosjektet.

1. Medievaner

- Hvilke andre sosiale nettsamfunn benytter ungdommene i dag (Facebook, Twitter, Nettby, YouTube, MySpace).
- Hvor mange har personlig mobil og tilgang til bredbånd hjemme eller på fritiden.
- Har de noen regler for bruk av internett på fritiden
- Hvem snakker de med på nettet? Venner, bekjente, nye venner?
- Hvor ofte benytter de internett?
- Benyttes internett/sosiale nettsamfunn på mobil?
- Brukes mobil til f. eks filming, ta bilder, msn osv.?
- Er de allerede aktive på YouTube?
- Hva bruker de internett til? Hvilke nettsteder besøkes.
- Publiserer noen av elevene video, bilder og tekst på internett i dag?
- Produserer de digitalt innhold som små filmer/animasjon i dag?

2. Forventninger til Space2Cre8

- Hva tror elevene selv om bruken/oppbyggingen av Space2Cre8?
- Blir nettstedet ansett som en ren skoleaktivitet/ læringssituasjon?
- Hva betyr det at de skal jobbe i team med en annen skole?

- Har de noen fått informasjon om Digitale Fortellinger (korte personlige historier på 2-3 minutter), og hva syns de i så fall om dette?
- Hvor ofte tror de at Space2Cre8 vil bli benyttet utenfor klasserommet?
- Hva ønsker de ut av nettstedet. Siden de kan bidra til å påvirke selv, hva vil de ha med?
- Har det betydning for bruken av nettstedet at ikke hvem som helst kan melde seg inn? At venner utenfor prosjektet ikke får tilgang?

3. Spørsmål om forskernes tilstedeværelse

- Hvilken holdning har elevene til at forskere og lærere har fullt tilsyn over kommunikasjonen på nettstedet?
- Påviker tilstedeværelsen fra forskere og lærere kommunikasjonen på nettstedet? I så fall hvordan?
- Påviker tilstedeværelsen hvor mye nettstedet blir brukt av elevene?
- Tenker de på at uttalelsene kan bli brukt (anonymisert eller ikke) i rapporter og liknende?
- Føler elevene at Space2Cre8 er et åpent eller lukket sted med hensyn til at ikke hvem som helst kan melde seg inn som bruker?
- Ville elevene selv ha gjort noe annerledes her?

Oppfølging 2010: Fokusgrupper eller enkeltintervjuer

Ønskes gjennomført etter ca 5-6 måneder som oppfølging. Mål med fokusgruppe/enkeltintervjuer vil være å kartlegge erfaringer med bruken av Space2Cre8.com.

1. Erfaringer med bruken av Space2Cre8

- Hva er det mest positive med Space2Cre8?
- Hva er det mest negative?
- Hvor ofte benyttes nettsiden, og i hvilke situasjoner?
- Hva syns elevene om bruk av Digitale Fortellinger som presentasjon?
- Hva savnes med nettstedet generelt?

- Mener eleven at de har fått være med og påvirket nettstedet? Har det vært interessant/lærerikt å bidra til utforming?
- Vil de ønske å benytte Space2Cre8 også i fremtiden? Hva skal eventuelt til for at de skal gjøre det?
- Har de blitt kjent med andre elever enn de ved vennskapsskolen i prosjektet?
- Har elevene lært noe nytt fra bruken av nettstedet? Har de tatt dette i bruk andre steder på Internett?
- Hvilke erfaringer har de tatt med seg så langt fra prosjektet?
- Hva har de lært fra kontakten med de andre elevene i prosjektet? Vil de opprettholde kontakten i fremtiden? Hvor vil i så fall denne kontakten opprettholdes – På Space2Cre8 eller i andre kanaler?

2. Erfaringer med hensyn til forskernes tilstedeværelse

- Har eleven tenkt på at forskerne er tilstede på nettsiden?
- Hvilken effekt har tilstedeværelsen hatt på kommunikasjonen?
- Hvilken effekt har tilstedeværelsen hatt på frekvens på besøk utenfor klasserommet?
- Har de kontakt med de andre elevene i prosjektet på andre nettsamfunn?

3. Eksterne faktorer

- Hva syns elevene om at et fritidsaktivitet som nettsamfunn benyttes i klasserommet?

Vedlegg 7

Eksempel på registrering av datagrunnlag i Excel

Norge	Blogg	Profilbilde	Venner	Bakgrunn	Spill	Grupper og	"Likes"	Status mel	Bilder	Vegg	Om Meg	Browsing	Grupper m	Video	Kommentar
Gutt 1		1	3												
Gutt 2		2	9								1	17			
Gutt 3	2	1	9								1				
Gutt 4		1	6								1				
Gutt 5	1	2	22	1					1	2	4		1	2	2
Jente 1	0	3	25						1		1	60			
Jente 2	0	2	25	2					1		1	38			
Gutt 6		2	12									5			
Jente 3	3	1	25	4							1	33			1
Jente 4	4	1	21	2	11						2	56	2		1
Gutt 7		2	3								1	8		1	
Gutt 8			8								1	1	1		
Gutt 9	1		9								1	7			1
Jente 5	1	2	15								2	31			
Gutt 10	4	8	19							4	1	28	1	1	3
Jente 6	2	3	27					2			4	64	1	0	1
Gutt 11	4	4	27			2		1			1	53	2		1
Jente 7	1	1	9									62			
Jente 8		2	27				1	5	7	1	2		2		2
Jente 10	1	2	37	2				2		7	3	29	2		1
Jente 9	3	2	39								2	52	1	1	
Jente 11	1	2	14								2	14	2		
Gutt 12	1	1	8							1		12			2
Gutt 13		2	20	2							2	107		2	
Jente 12	3	4	41						7		1	15	2	3	7
Jente 13	3	15	110	6	10			11		7	12	209	6	1	24
Jente 14	3	16	80	30	6	1		1	8	5	6	433	2	14	11
Jente 15	4	12	127	13		1	1	5	5	3	7	151	2	3	24
Jente 16	13	2	75	8	32	2	13	14	3	47	5	1646	4	16	20
	Blogg	Profilbilde		Bakgrunn	Spill	Grupper og	"Likes"	Status mel	Bilder	Vegg	Om Meg		Grupper m	Video	Kommentar
	55	96		70	59	6	15	42	32	77	65		31	44	101
	41	68		67	59	4	15	41	31	70	49		24	38	92
	26	49		57	48	4	14	31	23	62	31		16	37	86

Vedlegg 8: Oppstart med bruk av Chat

India

Person	Registrert	Første Chat	Siste Chat
Jente 1	15.09.2009	-	-
Jente 2	15.09.2009	23.07.2010	23.07.2010
Jente 3	15.09.2009	27.02.2010	01.02.2011
Jente 4	15.09.2009	21.01.2010	23.07.2010
Jente 5	15.09.2009	12.11.2009	14.05.2011
Jente 6	15.09.2009	23.07.2010	08.10.2011
Jente 7	15.09.2009	14.11.2009	12.11.2010
Jente 8	15.09.2009	20.11.2009	16.08.2011
Jente 9	15.09.2009	29.07.2010	07.04.2011
Jente 10	15.09.2009	20.11.2009	17.05.2012
Jente 11	15.09.2009	27.02.2010	08.10.2011
Jente 12	15.09.2009	27.02.2010	04.02.2011
Jente 13	15.09.2009	12.11.2009	09.07.2011
Jente 14	15.09.2009	15.09.2009	10.05.2012
Jente 15	15.09.2009	13.11.2009	20.08.2011
Jente 16	15.09.2009	23.10.2009	30.11.2011
Jente 17	15.09.2009	25.09.2009	19.05.2012

Norge

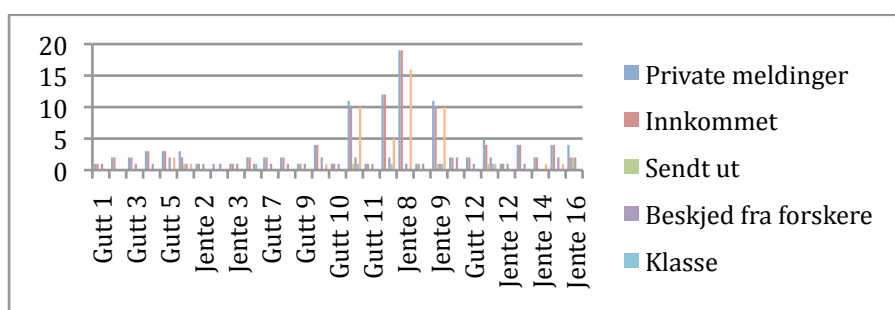
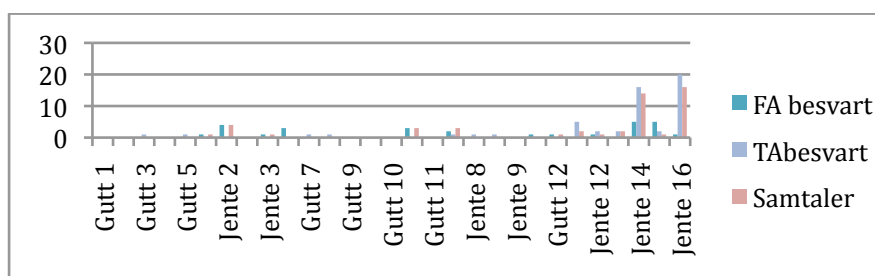
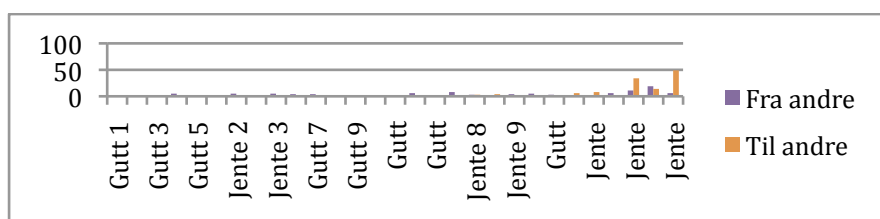
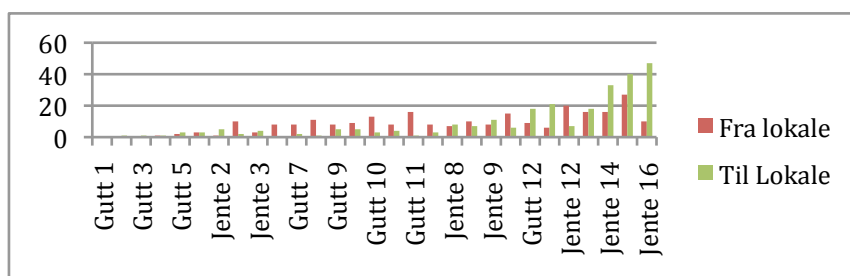
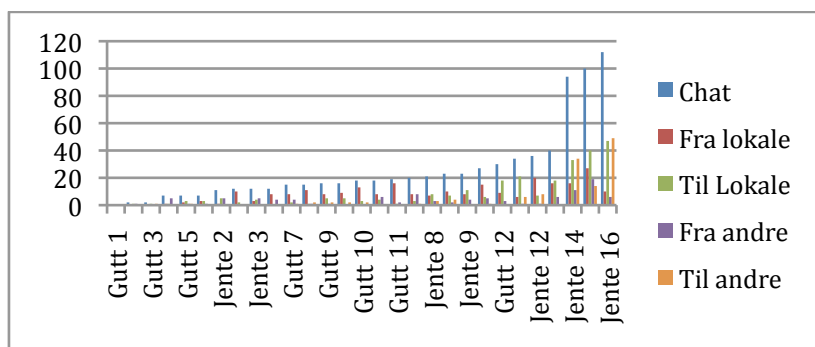
Person	Registrert	Første Chat	Siste aktive
Gutt 1	09.09.2009	-	-
Gutt 2	09.09.2009	17.09.2009	17.09.2009
Gutt 3	09.09.2009	17.09.2009	15.10.2010
Gutt 4	14.09.2009	28.05.2010	28.05.2010
Gutt 5	06.09.2009	10.09.2009	05.03.2010
Jente 1	16.09.2009	17.09.2009	24.09.2010
Jente 2	09.09.2009	18.09.2009	24.09.2010
Gutt 6	09.09.2009	17.09.2009	24.09.2010
Jente 3	14.09.2009	15.09.2009	28.05.2010
Jente 4	09.09.2009	17.09.2009	28.10.2010
Gutt 7	14.09.2009	15.09.2009	24.09.2010
Gutt 8	14.09.2009	17.09.2009	24.09.2010
Jente 5	16.09.2009	17.09.2009	10.09.2010
Gutt 9	06.09.2009	17.09.2009	24.09.2010
Gutt 10	09.09.2009	17.09.2009	24.09.2010
Jente 6	09.09.2009	10.09.2009	24.09.2010
Gutt 11	09.09.2009	17.09.2009	24.09.2010
Jente 7	09.09.2009	19.02.2010	28.05.2010
Jente 8	14.09.2009	17.09.2009	24.09.2011
Jente 9	09.09.2009	10.09.2009	28.10.2010
Jente 10	14.09.2009	15.09.2009	24.10.2010
Jente 11	14.09.2009	17.09.2009	24.09.2010
Gutt 12	09.09.2009	17.09.2009	24.09.2010
Gutt 13	09.09.2009	17.09.2009	24.09.2010
Jente 12	09.09.2009	10.09.2009	10.09.2010
Jente 13	09.09.2009	17.09.2009	12.11.2010
Jente 14	14.09.2009	17.09.2009	26.02.2011
Jente 15	14.09.2009	15.09.2009	26.02.2011
Jente 16	10.09.2009	17.09.2009	07.04.2011

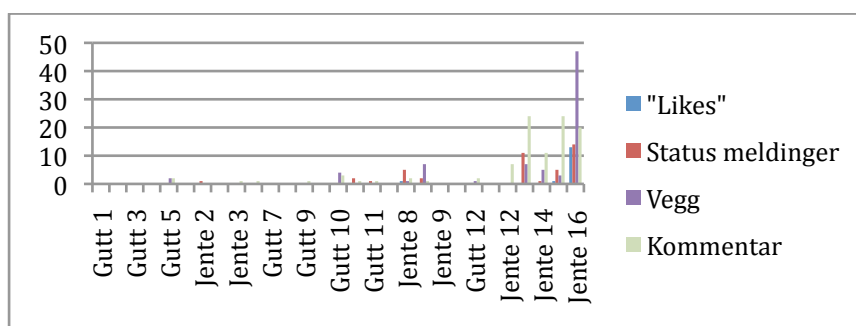
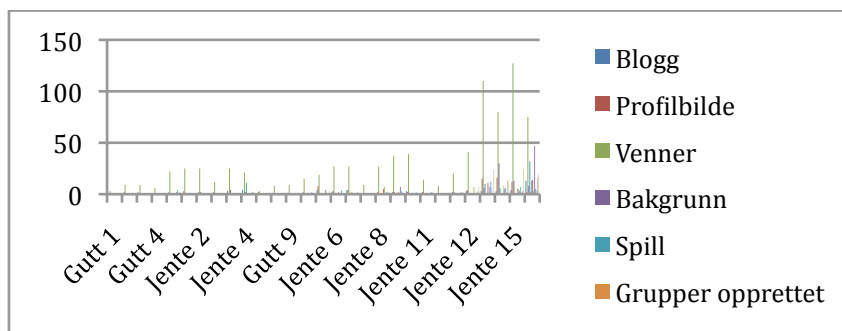
Sør Afrika

Column1	Registrert	Første Chat	Siste Chat
Gutt1	20.10.2009	-	-
Gutt2	20.10.2009	-	-
Gutt3	20.10.2009	-	-
Gutt4	20.10.2009	-	-
Jente1	20.10.2009	-	-
Jente2	20.10.2009	-	-
Jente3	21.10.2009	-	-
Jente4	20.10.2009	-	-
Gutt5	21.10.2009	09.12.2009	09.12.2009
Jente5	20.10.2009	24.11.2009	24.11.2009
Jente6	21.10.2009	17.01.2011	17.01.2011
Gutt6	21.10.2009	-	-
Jente7	21.10.2009	-	-
Gutt7	21.10.2009	-	-
Gutt8	21.10.2009	-	-
Jente8	20.10.2009	27.11.2009	27.11.2009
Jente9	21.10.2009	24.11.2009	24.11.2009
Gutt9	21.10.2009	-	
Jente10	20.10.2009	27.11.2009	27.11.2009
Jente11	20.10.2009	02.12.2009	02.12.2009
Jente12	20.10.2009	10.12.2009	10.12.2009
Jente13	20.10.2009	24.11.2009	27.11.2009
Jente14	20.10.2009	24.11.2009	11.12.2009
Jente15	20.10.2009	26.05.2011	26.05.2011
Jente16	21.10.2009	24.11.2009	02.12.2009
Gutt10	21.10.2009	24.11.2009	11.12.2009
Jente17	20.10.2009	24.11.2009	27.11.2009
Jente18	20.10.2009	02.12.2009	26.05.2012
Gutt11	21.10.2009	24.11.2009	21.04.2011
Jente19	20.10.2009	12.11.2009	09.12.2009
Gutt12	20.10.2009	03.06.2010	06.08.2010
Gutt13	21.10.2009	24.11.2009	10.12.2009
Gutt14	21.10.2009	24.11.2009	11.12.2009
Jente20	20.10.2009	12.11.2009	26.11.2009
Gutt15	21.10.2009	12.11.2009	26.05.2011

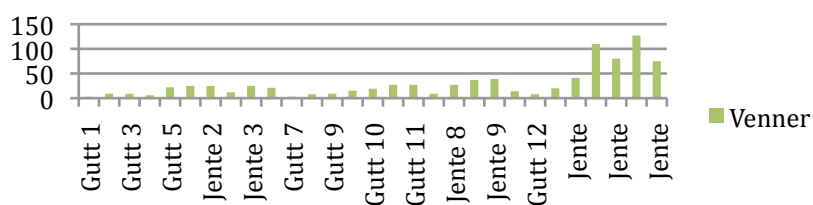
Vedlegg 9: Datamateriale (ikke benyttet)

BRUKERMØNSTER PÅ SPACE2CRE8

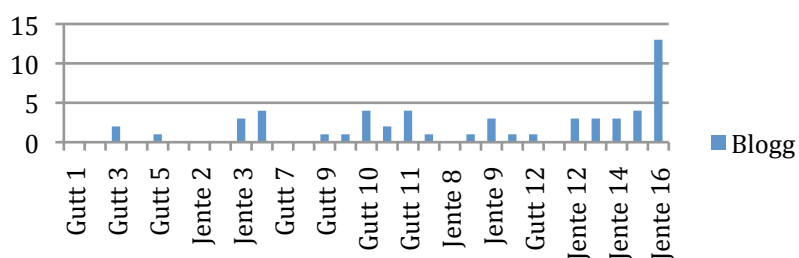

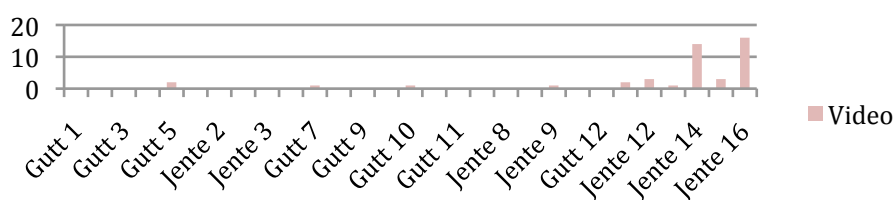
Venner

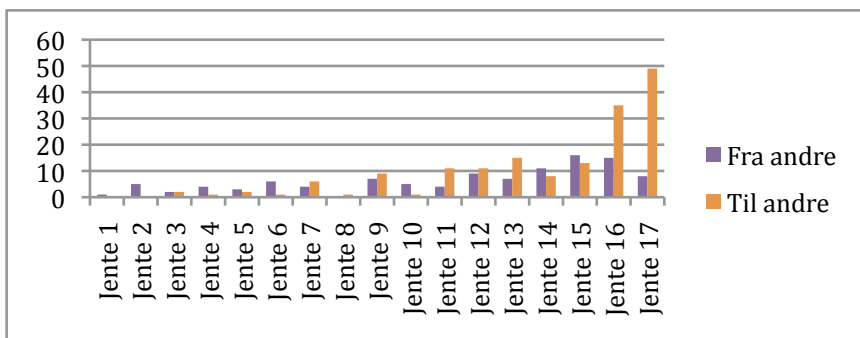
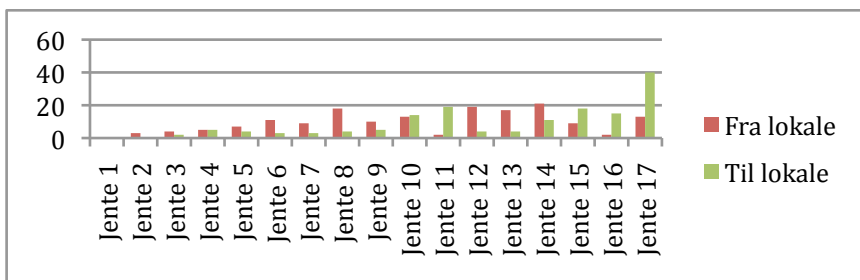
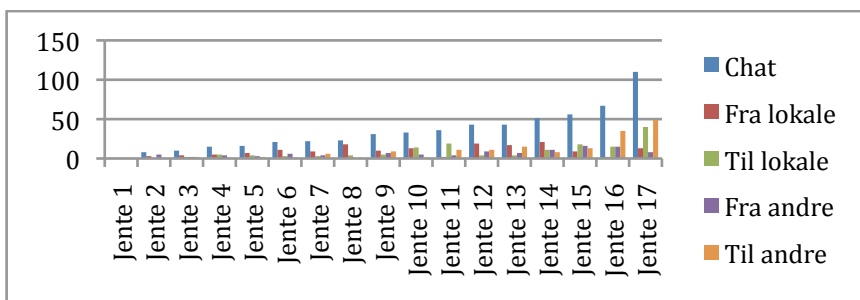
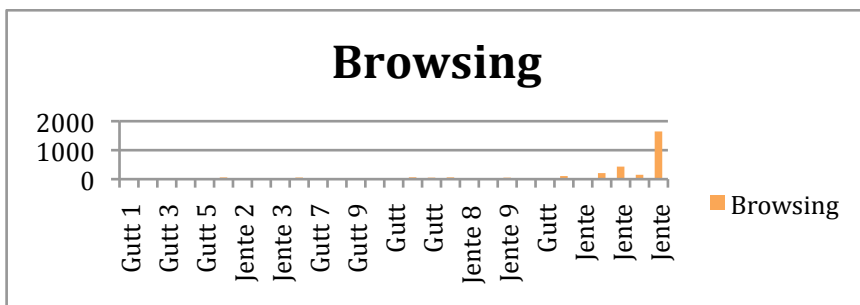
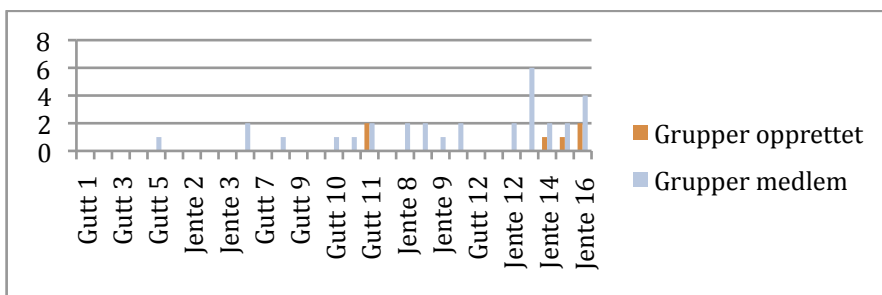

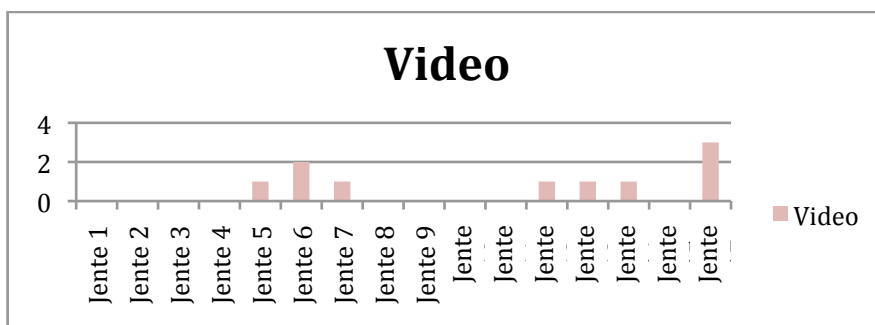
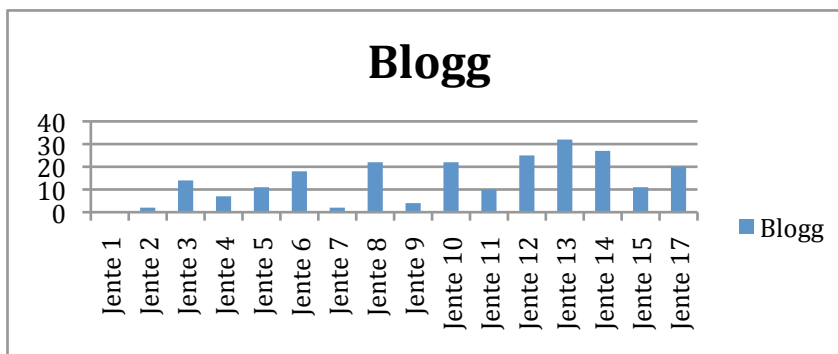
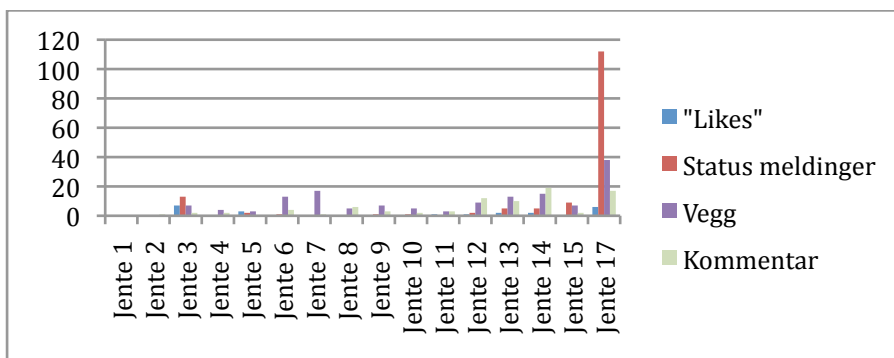
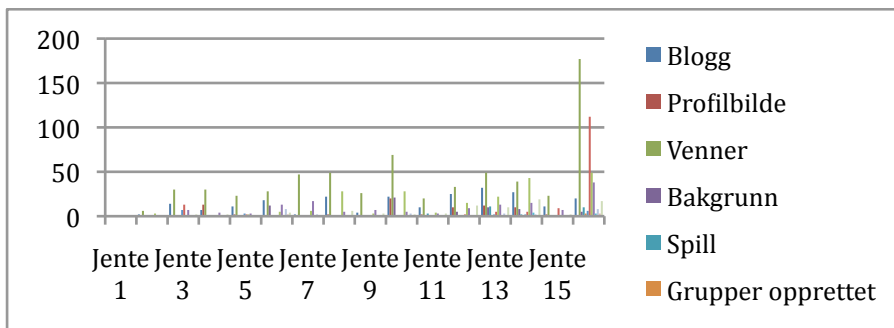
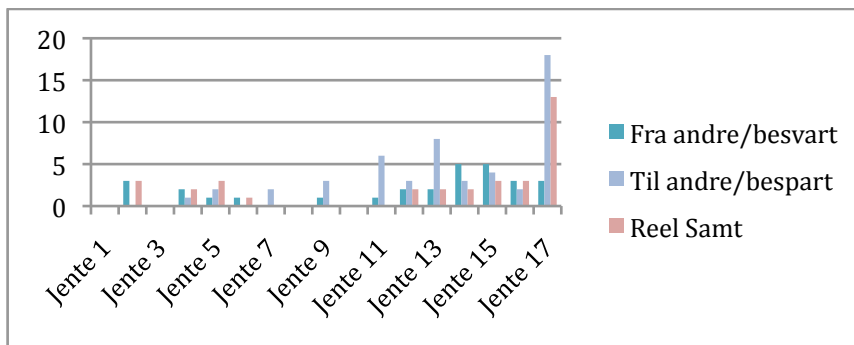
Blogg

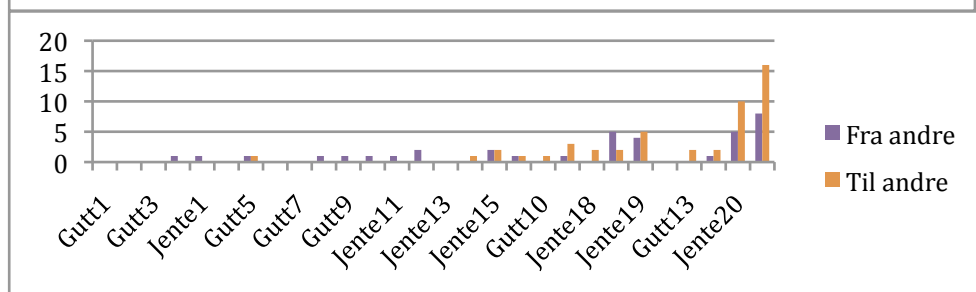
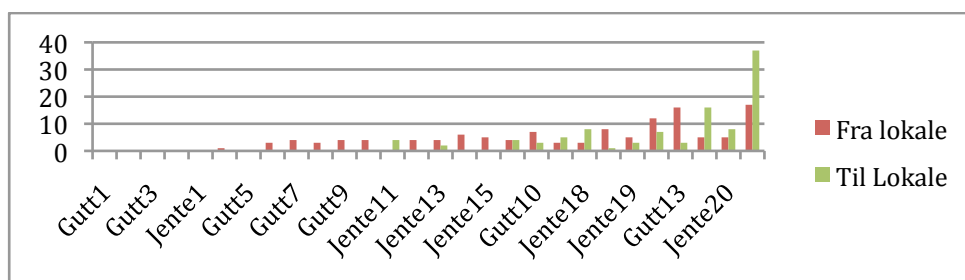
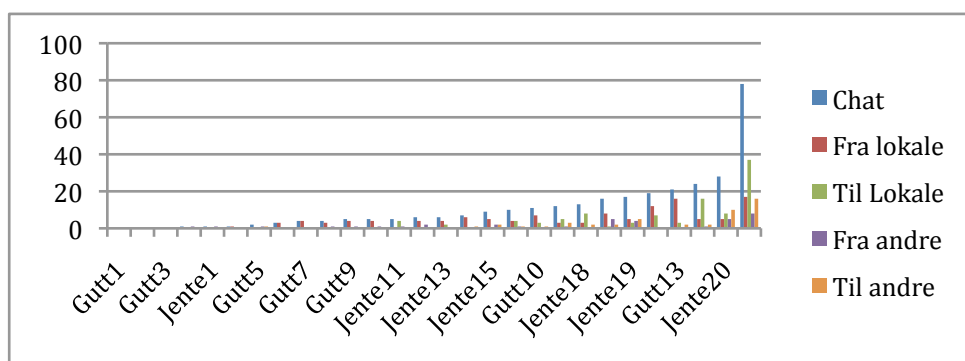
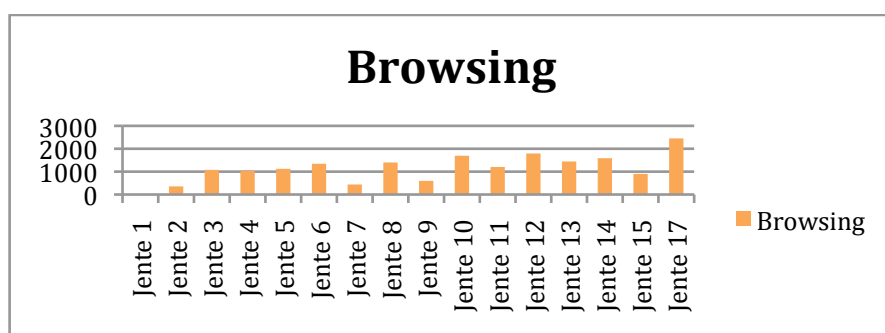
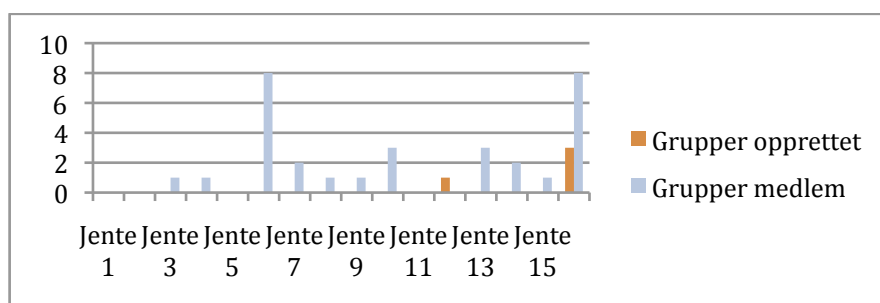

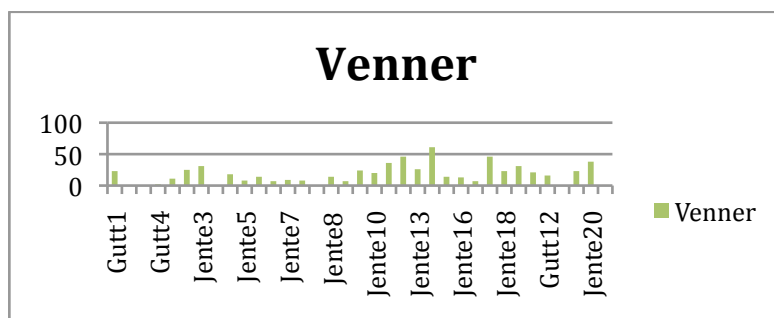
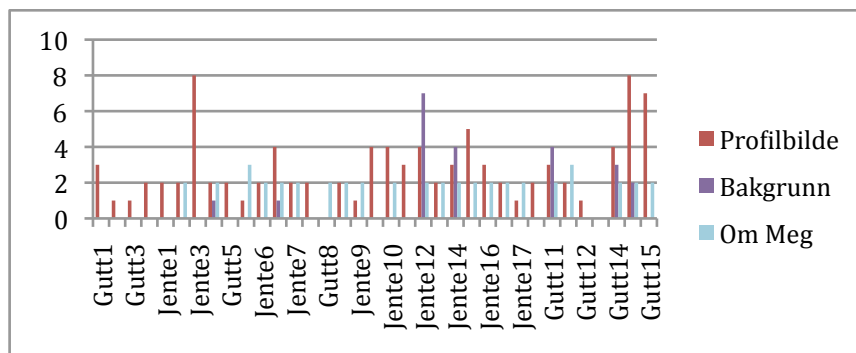
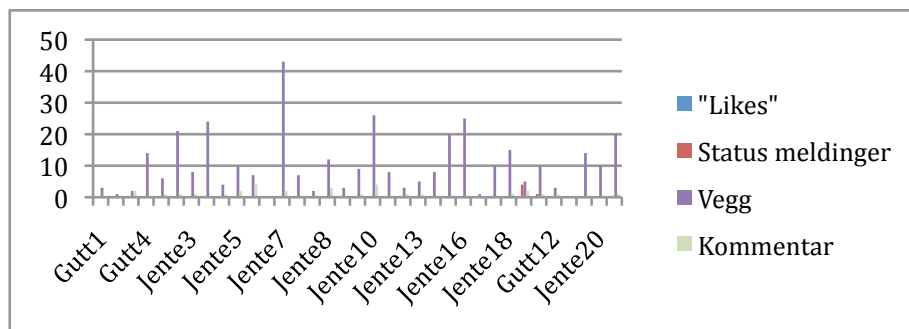
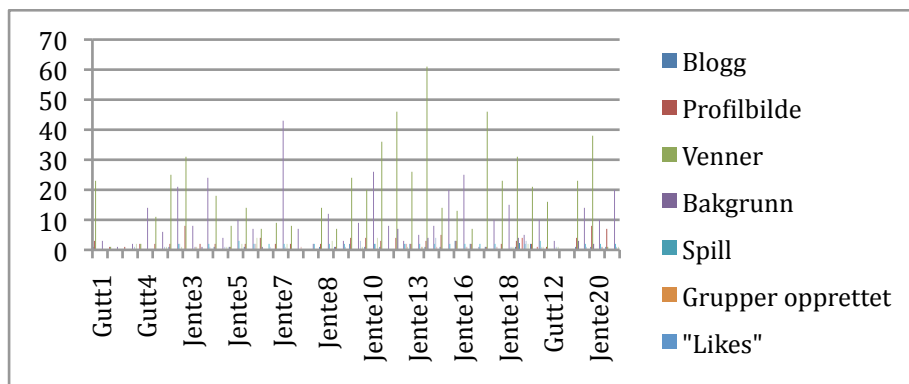
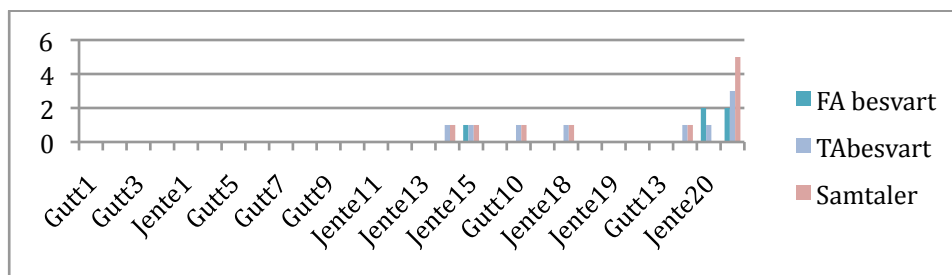
Video

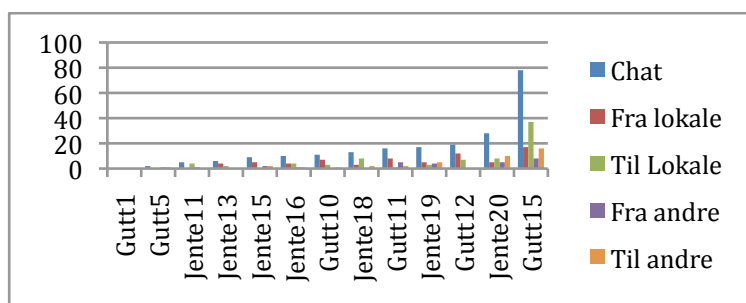
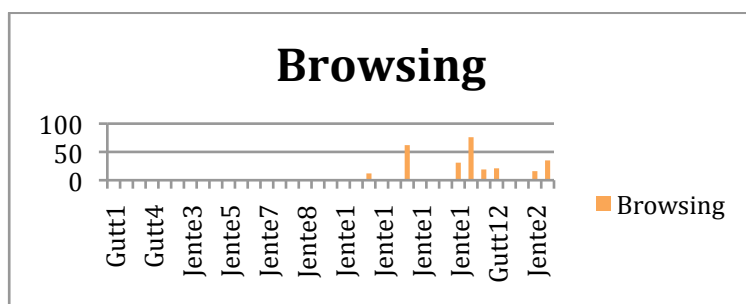
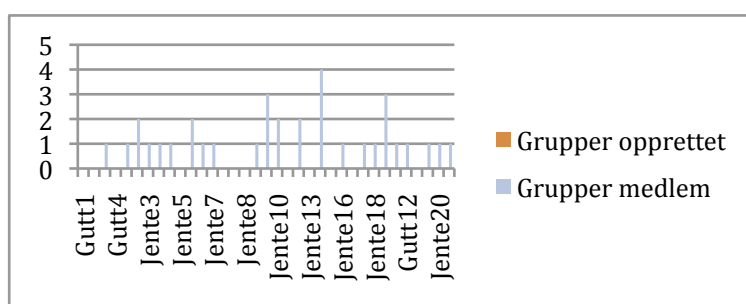
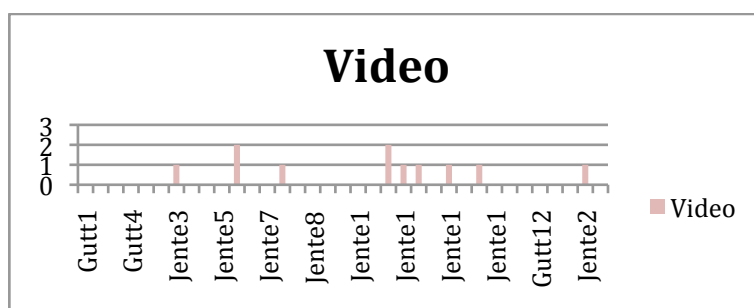
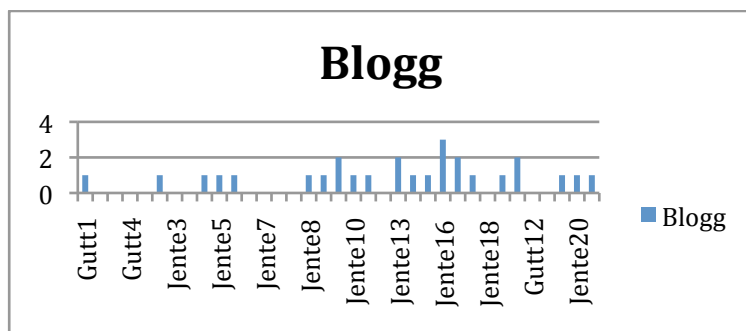

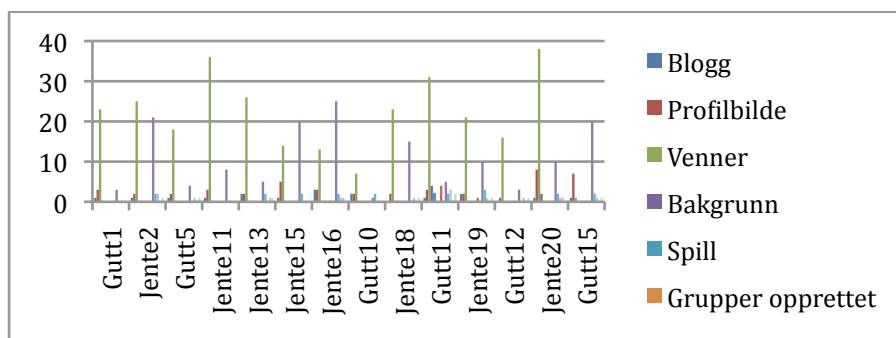
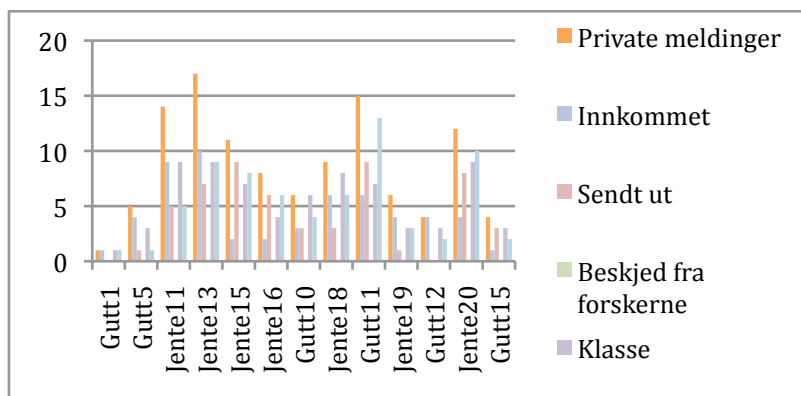
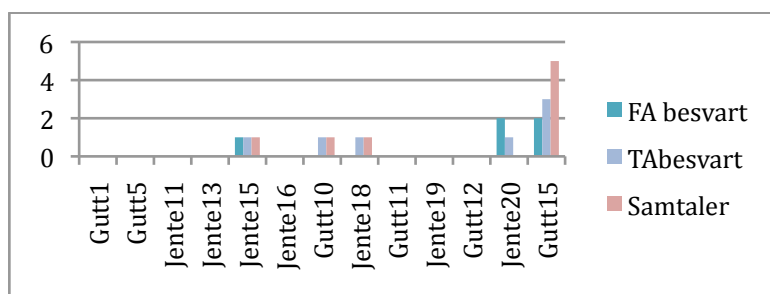
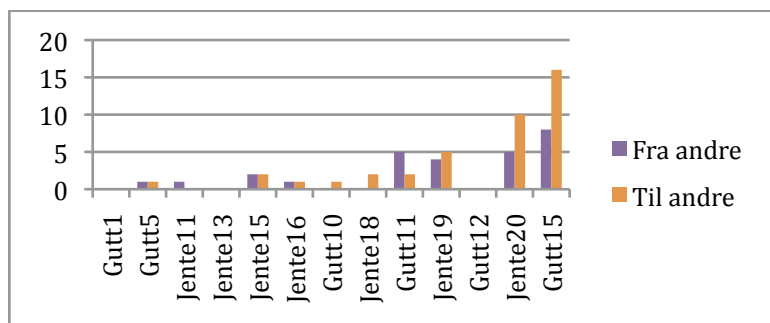
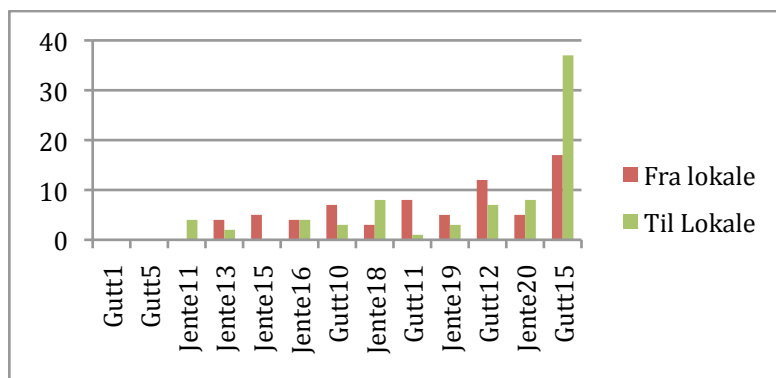

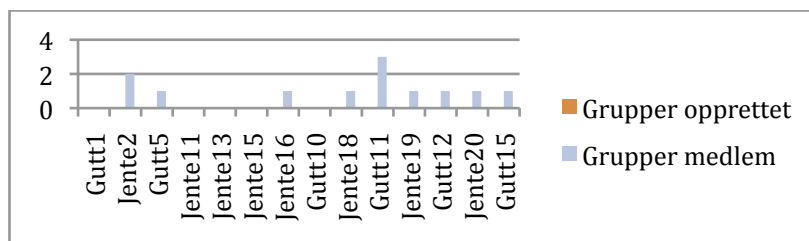
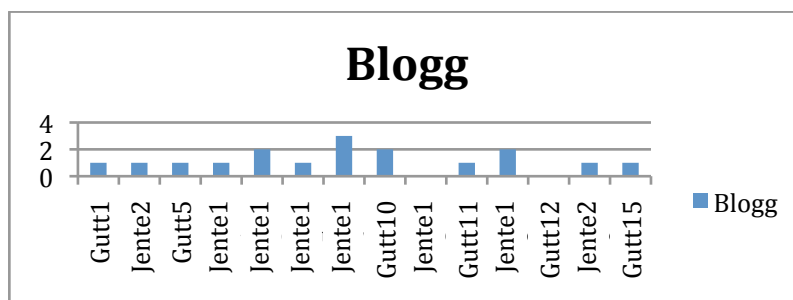
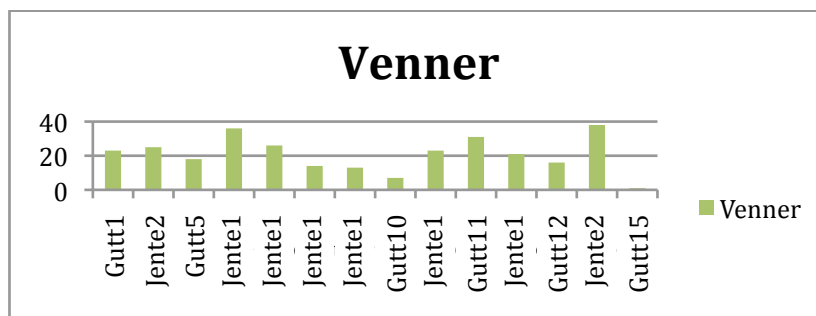
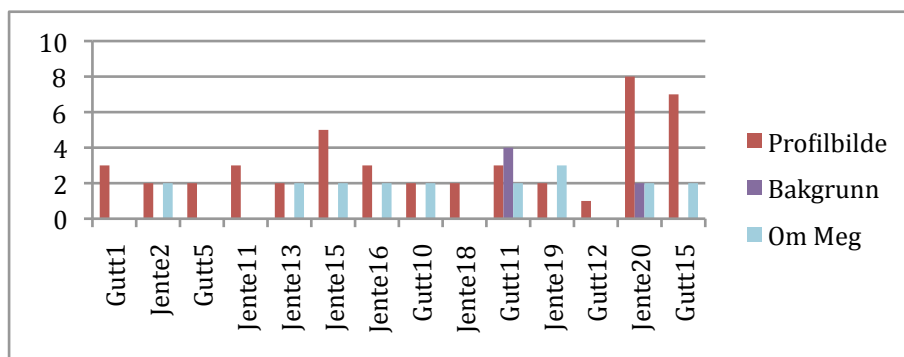
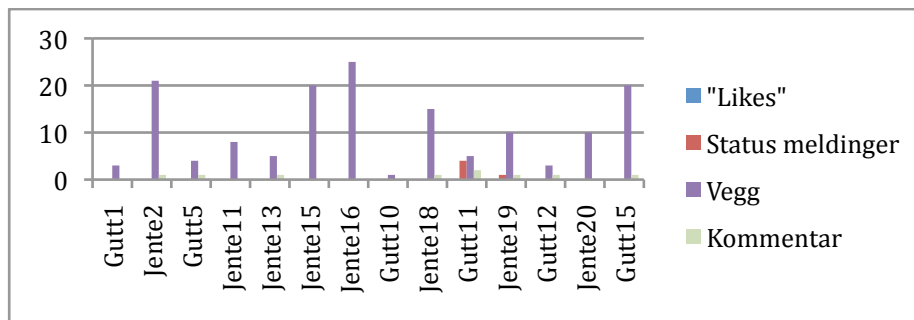

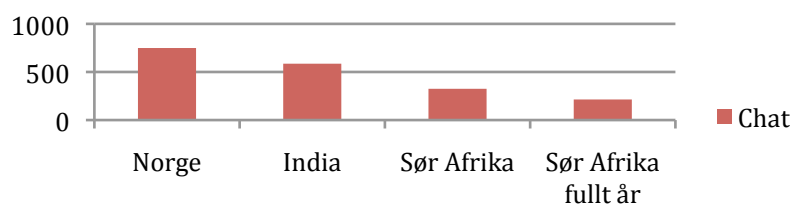

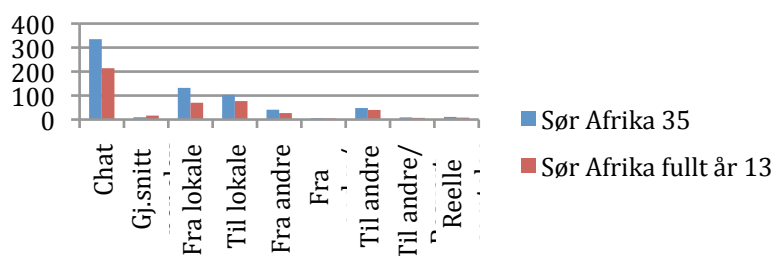
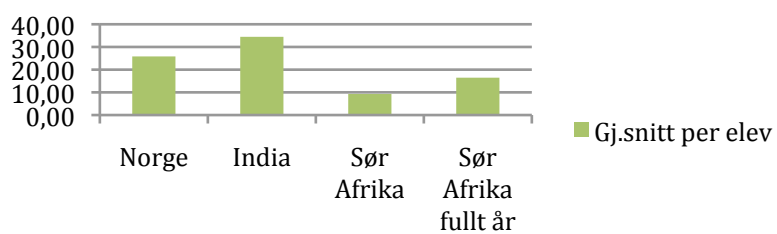

Chat

Gj.snitt per elev

UNIVERSITETET I OSLO

DET UTDANNINGSVITENSKAPELIGE FAKULTET

VEDLEGG 10

Pedagogisk forskningsinstitutt
Postboks 1092, Blindern
0317 Oslo

Oslo august/september, 2009

INFORMASJON OM FORSKNINGSPROSJEKT VED (NAVN PÅ SKOLE) (Denne delen, side 1 og 2 beholder du selv, siste side sendes tilbake til skolen)

Forespørsel om deltakelse i forskningsprosjektet 'Space2cre8'

Mitt navn er Ola Erstad. Jeg er professor ved Pedagogisk forskningsinstitutt, ved Universitetet i Oslo. Jeg er deltaker i et internasjonalt forskningsprosjekt som ledes av professor Glynda Hull, ved the Graduate School of Education, University of California at Berkeley, i USA. Skolen som ditt barn går på er valgt ut til å delta i dette prosjektet og vi ønsker med denne forespørselen å få ditt samtykke til at ditt barn kan delta i dette prosjektet.

Prosjektet heter 'Space2cre8' og vil være en del av skoleaktivitetene for den klassen som ditt barn tilhører i september-oktober 2009 og i februar-mars 2010. Dette prosjektet dreier seg om å bygge på barn og unges erfaringer med bruk av Internett og gi dem muligheten til å være med på å utvikle en egen nettside der de skal samarbeide med elever på skoler i USA (San Francisco, New York), i Sør-Afrika og i India. Elevene vil da kunne dele ting de skriver eller bruker videoer, bilder og musikk om interesser, ideer de har og om skolefaglige ting med elevene i de andre landene. Elevene vil på denne måten få tilført noen nye ressurser og muligheter i prosjektaktiviteter som uansett var planlagt på skolen i løpet av dette skoleåret.

Det er University of California at Berkeley i USA som leder prosjektet og vi er blitt invitert til å delta på lik linje med skoler og forskningsmiljøer i de andre landene. Tre forskningsspørsmål står sentrale for vårt forskningsarbeid for skoleåret 2009-2010. For det første ønsker vi å studere hvordan elever og lærere kan utnytte digitale medier i undervisningssammenheng. For det andre vil vi studere hvordan elevene uttrykker seg og hva de kommuniserer om på et slikt nettsted. Og for det tredje vil vi studere de kulturelle møtene som elevene opplever i samarbeidet med elever i andre land og kulturer. Forskningsarbeidet i Norge vil bli ledet av professor Ola Erstad, med to assistenter; stipendiat Kenneth Silseth og stipendiat Kristin Vasbø. Det kan også være aktuelt at et par av de amerikanske forskerne kommer på besøk for å observere det som skjer på den norske skolen.

Med ditt og ditt barns samtykke ønsker vi å følge de aktiviteter ditt barn er involvert i når dette nettstedet brukes og gjøre intervju for å få frem opplevelser og oppfatninger ditt barn har om dette prosjektarbeidet. I innsamlingen av data vil vi bruke lydopptaksutstyr og videoopptak i klasserommet, intervju både i grupper av elever og individuelt, et spørreskjema og dessuten følge aktivitetene som skjer på nettstedet. Det sistnevnte innebærer av vi vil observere kommunikasjonen som skal foregå på det lukkede nettstedet for dette prosjektet, der elevene kommuniserer med elever i de andre landene. Det kan også være aktuelt at vi kontakter enten deg eller ditt barn med noen oppfølgingsspørsmål etter at prosjektaktivitetene er avsluttet hvis det skulle være nødvendig. Ønsker du å se spørreskjema og intervjuguide som skal brukes så kan du be om det.

Med dette brevet er jeg informert om at deltakelse for mitt barn er frivillig og at hun/han når som helst kan velge å trekke seg fra deltakelse i prosjektet uten å måtte oppgi grunn. Forskerne som deltar er underlagt taushetsplikt og alt av personopplysninger og annen informasjon som fremkommer som en del av forskningsarbeidet vil bli behandlet konfidensielt. Ditt barn gis en kode for å unngå identifisering med navn. Informasjon om koblingen mellom navn og kode oppbevares nedlåst på et eget sted. Opplysninger som samles inn vil ikke bli utlevert til andre enn de som inngår i prosjektgruppen i Norge og med innsyn i videodataene av de amerikanske forskerne som leder prosjektet. Dette skjer når de kommer til Norge for gjennomsyn av videoer. Elevers navn vil aldri bli gjengitt i rapportering fra prosjektet. Dataene vil bli oppbevart nedlåst på et sikkert sted, og videodata vil kun bli oppbevart på en ekstern harddisk som vil være nedlåst. Det er mulig de amerikanske forskerne ønsker tilgang til noe fra vårt videomateriale. Dette vil da bli overført til en egen ekstern harddisk som de oppbevarer i henhold til de tilsagn de har fått i USA om oppbevaring av persondata. De amerikanske forskerne vil gjøre sammenligninger av informasjon som har fremkommet i de ulike landene som deltar. Det gjøres dermed oppmerksom på at personopplysningene som samles inn i dette prosjektet utleveres til et land utenfor EU, i dette tilfelle USA, og at dette landet ikke nødvendigvis har personvernlovgivning som anses tilfredsstillende i europeisk sammenheng. Det norske prosjektet er meldt til Personvernombudet for forskning i Norge; Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste AS.

Jeg, og mitt barn, gir herved tillatelse til at informasjon som samles inn gjennom videoobservasjoner, intervju og innlegg på nettstedet for prosjektet kan brukes ved forskningsformidling senere. Det kan være i form av vitenskaplige artikler eller bøker, eller til undervisningsformål, møter med politikere og utdanningsmyndigheter, i forbindelse med foredrag eller i forbindelse med oppslag i avis, på TV eller radio. Vedlagt følger et eget skjema, utviklet av de amerikanske forskerne, som spesifiserer noen områder der data fra dette prosjektet kan bli presentert og der markering av initialer og signatur indikerer hva du gir din tilslutning til.

Gjennom deltakelse i dette prosjektet er jeg og mitt barn blitt informert om at han/hun til enhver tid har rett til innsyn i det som er samlet inn av informasjon vedrørende mitt barn, og at vi så lenge dataene er tilgjengelige for dette forskningsprosjektet kan be om at det som gjelder mitt barn kan slettes. Alle data som samles inn blir anonymisert senest innen prosjektslutt 31. desember 2015. Nettstedet Space2cre8 blir ikke slettet, men elevene har muligheten til selv å slette opplysninger som de registrerer på nettstedet. Dersom det blir aktuelt å lagre data med personopplysninger etter prosjektslutt for å kunne bruke disse i oppfølgingsstudier, vil dere bli informert om dette.

Hvis du har noen spørsmål angående forskningsarbeidet og/eller ditt barns deltakelse i dette er det bare å kontakte undertegnede på email, eller min kollega Kenneth Silseth.

Vennlig hilsen

Ola Erstad

Professor

Pedagogisk forskningsinstitutt

Kontakt på email: ola.erstad@ped.uio.no, kenneth.silseth@ped.uio.no

SAMTYKKEERKLÆRING (Returneres til skolen)

Jeg har lest informasjonsskrivet ovenfor og jeg godkjenner deltakelse i dette forskningsprosjektet.

Foreldre/foresattes navn (Blokkbokstaver)

Signatur

Dato

Barnets navn (Blokkbokstaver)

Signatur

Dato

